

Turističke informacije

Puna priča

Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.

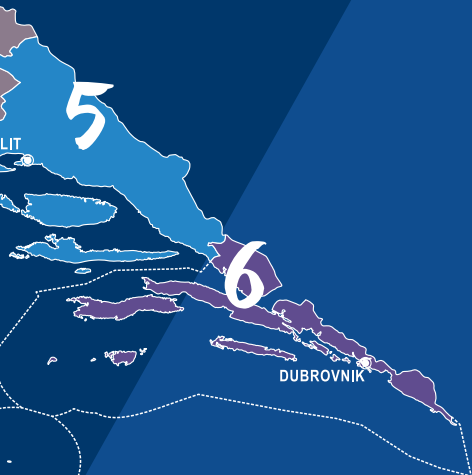

HRVATSKA

Puna života

Hrvatska.

1. ISTRA. | 6
Putovi najmanjih
gradova na svijetu.

2. KVARNER. | 12
Putovi mirisnih
rivijera, otoka i gorja.

3. DALMACIJA. ZADAR. | 20
Putovi hrvatskih
vladara.

4. DALMACIJA. ŠIBENIK. | 26
Putovi hrvatskih
vladara.

5. DALMACIJA. SPLIT. | 32
Putovi drevnih
kultura.

6. DALMACIJA. DUBROVNIK. | 38
Putovi starih
kapetana.

7. LIKA - KARLOVAC. | 44
Putovi izvora
prirode.

8. SREDIŠNJA HRVATSKA. | 50
Putovi dvorskih vila.

8. SREDIŠNJA HRVATSKA. | 58
Putovi
podzemnih tajni.

9. GRAD ZAGREB. | 64
Grad po mjeri
čovjeka.

10. SLAVONIJA. | 68
Putovi
panonskog mora.

Dobro došli u Hrvatsku!

Jedinstvena po mnogočemu, Hrvatska korijene vuče od davnina, a odlikuje je veliko bogatstvo kulturnih dobara koja svjedoče o burnoj hrvatskoj prošlosti, od rimskog doba, renesanse, baroka i turskih osvajanja pa sve do moderne, a koja su izniman mamac za sve koji posjećuju Hrvatsku. Ako se bogatoj kulturnoj baštini pridodaju nevjerojatna ljepota prirode kojom Hrvatska privlači u sva godišnja doba, osam nacionalnih parkova, dvanaest parkova prirode te mnogobrojna baština pod zaštitom UNESCO-a, Hrvatska je zasigurno zemlja nevjerojatne, magnetne privlačnosti.

Više od pedeset glazbenih i filmskih festivala ostavlja bez daha čak i one najotpornije. Mnogi od njih održavaju se na lokacijama koje potječu još iz davne prošlosti, kada su stazama i putovima koračali rimski vojnici i carevi, osvajali turski paše, najveća djela stvarali svjetski pisci, odmarali se vojvode i kraljevi.

Preljepe plaže, jedno od najčišćih mora na svijetu, skrovite uvale, jezera i tajanstveni planinski vrhovi, čiste rijeke i voda za piće, fantastična gastronomija te cijenjena vina i rakije, uz svjetski poznatu kulturnu i prirodnu baštinu, najvažnija su bogatstva Hrvatske privlačna svima.

Plodne hrvatske ravnice s kojih možete kušati tek ubrane plodove; dvorci, muzeji i parkovi, riječne luke i obiteljska imanja, vinarije, svježe pečeni kruh koji mami svojim mirisom da ga jedete iznova i opet iznova – neistražena je to unutrašnjost Hrvatske,

mjesto mistike i tajni, sna i jave, Hrvatska osjeća i osjetila!

Da, Hrvatska je sve to, ali i mnogo više. Ona je domovina kravate, padobrana, torpeda, penkale, žarulje s volframovom niti, najbržega električnog automobila i drugoga najstarijeg filmskog festivala na svijetu, psa dalmatinca, Marka Pola, jednog od najstarijih europskih gradova i parlamenata te drugih po dužini obrambenih zidina u Europi, najmanje katedrale, najstarijeg arboretuma, velikih sportaša. Zemlja je to iznimnoga prometnog značenja, transverzala koja povezuje istok i zapad Europe, žila kucavica, zemlja prelijepog mora, zelenih gora i prekrasnih ravnica, bogatih polja i naftnih nalazišta.

I na kraju, nikako ne smijemo izostaviti Hrvate! Hrvatski čovjek i njegova ljubaznost magnet su zbog kojeg se turisti iznova vraćaju. Katkad će vas gostoljubivost domaćina natjerati da se zapitate jeste li u svojem domu ili jednostavno – na odmoru u Hrvatskoj!

Zemljopisni položaj

Hrvatska zauzima najveći dio istočne obale Jadranskog mora kao dijela Sredozemlja najdublje uvučenog u europsko kopno. Na Hrvatsku se odnosi i glavnina ukupne jadranske obale s gotovo svim otocima. Uski gorski pojas Dinarida odvaja njezin sredozemni dio od srednjoeuropskoga kontinentalnog dijela, koji se pruža od krajnjih istočnih obronaka Alpa na sjeverozapadu do obala Dunava na istoku, obuhvaćajući južni dio plodne Panonske nizine.

Površina

Kopneni dio iznosi 56 594 km², a površina obalnog mora iznosi 31 479 km².

Naseljenost

Hrvatska ima 4 284 889 stanovnika.

Nacionalni sastav

Većinu stanovništva čine Hrvati, a najbrojnije su manjine Srbi, Bošnjaci, Talijani, Albanci, Romi, Mađari, Slovenci i Česi.

Državno uređenje

Hrvatska je višestranačka parlamentarna republika.

Glavni grad

Zagreb je sa 807 254 stanovnika gospodarsko, prometno, kulturno i akademsko središte zemlje.

Duljina morske obale

Hrvatska obala duga je 6278 km, od čega 1880 km otpada na kopnenu obalu, a 4398 km na otoke, otočiće i hridi.

Broj otoka, otočića, hridi i grebena

Hrvatska ima ukupno 1244 otoka, otočića i hridi. Najveći su otoci Krk i Cres. Naseljeno je 47 otoka.

Najviši vrh

Dinara – 1831 metara nad morem.

Klima

U Hrvatskoj postoje tri klimatske zone: u nizinama unutrašnjosti prevladava umjerena kontinentalna klima, na visinama iznad 1200 m planinska klima, hladnija i s više snijega, a uzduž jadranske obale primorska klima s mnogo sunčanih dana, suhim i vrućim ljetima te blagim i vlažnim zimama. Prosječne siječnjaške temperature zraka izmjerene na meteorološkim postajama ravničarskog dijela kontinentalne Hrvatske su između 0°C i 1.4°C, izuzev središta grada Zagreba

gdje je prosječna temperatura zraka u razdoblju 1991.-2019. bila 2.5°C. U Lici su prosječne siječnjaške temperature oko 0°C. Prosječne temperature kontinentalnog gorja i planinske Hrvatske iznad 750 m nadmorske visine su između -3.5°C i -0.4°C. U Istri su prosječne siječnjaške temperature između 3.2°C u unutrašnjosti do 6.2°C na obali. Siječnjaške temperature dalmatinskog zaleđa su od 3.7°C do 5.2°C. Temperature obale i otoka sjevernog Jadrana su između 5.7°C i 9.1°C, a južnog između 7.0°C i 9.8°C.

Prosječna srpanjska temperatura zraka kontinentalne Hrvatske je između 20.8°C i 23.1°C. U Lici su prosječne srpanjske temperature oko 20.0°C. Kontinentalno gorje i planinska Hrvatska je ugodno topla od 13.6°C do 17.8°C. U Istri su prosječne srpanjske temperature od 21.8°C u unutrašnjosti do 25°C na obali, a u dalmatinskom zaleđu oko 24°C. Prosječne srpanjske temperature obale i otoka sjevernog Jadrana su između 24.5°C i 26.0°C, a južnog nešto više, između 25.2°C i 26.8°C.

Prosječne temperature mora u razdoblju 1981.-2010. u siječnju su od 10.7°C na sjevernom Jadranu do 14.4°C na južnom. U srpnju su prosječne temperature slične duž jadranske obale i iznose oko 24°C.

Novac

Službena valuta u Hrvatskoj jest euro (1 euro = 100 centi).

Strana valuta mijenja se u bankama, mjenjačnicama, poštanskim uredima i u većini turističkih agencija, hotela i kampova. Kreditnim karticama (Eurocard/Mastercard, Visa, American Express i Diners) može se plaćati u gotovo svim hotelima, marinama, restoranima i trgovinama, a novac se može podignuti i na bankomatima.

Putovi najmanjih gradova na svijetu

ISTARSKI PUT

► U Istri su se izmijenile mnogo-brojne civilizacijske kulture koje su za sobom ostavile mnogo više od povijesnih priča. Na malom području naići ćete na prapovijesne građine i antičke gradiće kao i one utvrđene srednjovjekovne, koji su zarobili gotovo svaki brežuljak u unutrašnjosti Istre, s karakterističnim ulicama, trgom, crkvom i gradskom ložom.

Otkrijte zašto se Hum naziva najmanjim gradom na svijetu, što je nadahnulo francuskog pisca Julesa Vernea da radnju jednog svojeg romana smjesti u grad Pazin, i doznajte zašto je nekadašnji grad Dvigrad u 17. stoljeću jednostavno nestao s lica zemlje i još mnogo, mnogo toga.

Vrata istarskih gradića širom su vam otvorena:

Dobro došli!

Rovinj 4

Gastronomija

Istarska kuhinja prepoznata je i u svjetskim razmjerima, a čemu svjedoči uvrštenje u brojne prestižne enogastronomске vodiče, pa i Michelin Guide, koji su restorane i konobe diljem poluotoka svrstali u svoje elitne krugove.

Uz kulinarske delicije, Istra ima i iznimna vina i veličanstvena maslinova ulja. Flos Olei, svjetska „biblija“ ekstra djevičanskih maslinovih ulja, Vinibuoni d'Italia, Michelinovi Itinerari tra i vigneti, svoje su stranice ispunili istarskim uljima i vinima.

Ispunjeni strogi kriteriji koji uvjetuju ulazak na ove prestižne stranice, ukazuju da Istra odista ima što ponuditi gurmanima koji znatiželjno pristignu na ovaj šarmantni jadranski poluotok.

Biciklističke i pješačke staze: Istra je i sve omiljenija destinacija za ljubitelje aktivnosti na otvorenome, u kojima mogu uživati u svako godišnje doba. Od istočne do zapadne obale Istarskog poluotoka, od njegova brdovitog sjevera preko zelene unutrašnjosti pa sve do južnih obala, koje svojom ljepotom oduzimaju dah, proteže se više od 160 službenih biciklističkih staza, oko 80 označenih pješačkih staza te 20 planinarskih pohoda, koji Istru prekrivaju poput paukove mreže. Ovdje možete šetati uz more, trčati kroz vinograde i uživati u vožnji biciklom atraktivnim stazama koje vijugaju kroz srednjovjekovne gradiće.

Turistička zajednica Istarske županije

Pionirska 1A, 52440 Poreč

tel.: +385 (0)52 88 00 88

e-pošta: info@istra.com

mrežna stranica: www.istra.com

Facebook/Instagram: @VisitIstria

R. Kosinožić

D. Duboković

G. Sebelić

Brijuni **3b**

Umag **6a**

I. Zirojević

Novigrad **6b**

I. Zirojević

Brijuni **3b**

R. Ibršević

1. Ponosni čuvari Zelene Istre

Uzdignuti na brežuljcima podno kojih se smjestila plodna dolina rijeke Mirne, gradići Grožnjan^{1a}, Oprtalj, Motovun^{1b} i Buzet privlače pozornost svojom arhitekturom i brojnim događanjima. Jugoistočno od Buzeta smjestio se Hum, središte staroslavenskog pisma glagoljice i vrijednih fresaka iz 12. stoljeća, prozvan najmanjim gradom na svijetu! Nebrojene drage i brežuljci središnje Istre stvorili su mnoštvo naselja u čarobnim formama, a u njezinom se srcu smjestio grad Pazin^{1c}. Njegov je kaštel, najveća i najbolje sačuvana srednjovjekovna utvrda u Istri, podignut iznad spektakularnog ponora rijeke Pazinčice. Nad dolinom rijeke Raše uzdiže se Barban, čuven po viteškoj igri Trka na prstenac.

2. Ljepote istočne obale

Na istočnoj obali Istarskog poluotoka, gdje visoki brežuljci poniru u plavetnilo Jadrana, pronaći ćete povijesni Labin² i Kršan, Svetu Nedelju, najmlađi istarski gradić Rašu i turistički biser Rabac.

U Labinu će vas očarati starogradska jezgra s gradskom ložom i brojnim palačama, a crkveni toranj iz 17. stoljeća poziva na uspon zbog impresivnog pogleda na Kvarnerski zaljev i Rabac. Nedaleko Labina, Kršan čuva kulturno i povijesno naslijeđe koje u pojedinim mjestima datira još od 11. stoljeća, dok povijest Raše započinje tek tridesetih godina 20. stoljeća kada za potrebe rudarenja niče gradić nazvan po rijeci koja se spominje još u antičkim izvorima. Rabac je sredinom 19. stoljeća malo ribarsko selo, no prekrasna morska uvala nije mogla dugo ostati sakrivena pa ubrzo stižu prvi izletnici, ali i engleski putopisac Richard Francis Burton koji u njemu boravi 1876. godine.

3. Antički gradovi južne Istre

Pula^{3a} i njezina nevjerojatna povijest spominju se već u mitu o Argonautima i njihovoj potrazi za zlatnim runom. Tritisučetna prošlost grada, od Histra do Rimskog Carstva, Mletačke Republike i Austro-Ugarske Monarhije, nudi bogate itinerare. Arena, rimski amfiteatar, najveći je pulski antički spomenik iz 1. stoljeća, onodobno borilište gladijatora, danas poznata svjetska koncertna i festivalska pozornica.

U akvatoriju južne Istre, prepunom uvala i otočića, smjestio se i jedini nacionalni park u Istri – otočje Brijuni^{3b}. Nekadašnje stjecište europskog i svjetskog jet seta, sa svojih 14 otoka, slovi kao jedan od najljepših sredozemnih

arhipelaga. Nasuprot Brijuna nalazi se skrovita i slikovita Fažana, gradić koji pomno čuva i oživljava stoljetnu ribarsku tradiciju, u čijem se zaleđu nalazi Vodnjan s najvišim zvonikom u Istri, nastao na tragovima prethistorijskih gradina u obliku koncentričnih krugova. Jugoistočni dio istarske obale oslikavaju još uvijek neotkrivene atraktivne obale Marčane i Ližnjana, dok ćete na krajnjem jugu Istre pronaći jedan od najturističijih gradova na poluotoku, Medulin, i najjužniji rt Kamenjak, izuzetno zaštićeni krajolik okružen niskom 11 nenastanjenih otočića.

4. Rovinj⁴

Rovinj, najromantičnije mjesto na Mediteranu, zavest će vas svojim uskim uličicama i toplim ugođajem, tradicionalnim pjevanjem uz čašu vina u konobama i ribarskim čamcem, batanom, čiji je Projekt upisan u UNESCO-ov Registar najboljih praksi očuvanja nematerijalne baštine. Gradićem dominira crkva sv. Eufemije koja se ubraja među najljepša barokna ostvarenja u Istri. Sv. Eufemija je i zaštitnica grada, a njezine se relikvije čuvaju u mramornom sarkofagu u crkvi.

Gradić Bale, jedan od tipičnih istarskih gradića izgrađenih na brdu s uskim ulicama i kamenim kućama, očarat će vas svojom ljepotom i autentičnošću. Nastavite li dalje putovima u zelenu Istru, doći ćete u Svetvinčenat čiji su kaštel, crkve i prekrasni renesansni trg savršena scenografija za vrhunska umjetnička zbivanja. U Žminju su stare istarske kuće danas ljupki agroturizmi koji uz smještaj nude domaću istarsku kuhinju, a pokraj Kanfanara, prometnog čvorišta Istre, krije se i najtajanstveniji spomenik, srednjovjekovni Dvigrad.

5. Poreč⁵ i biseri zapadne obale

Poreč, nekadašnja rimska kolonija, izvanredan je primjer grada razvijenog u romaničkoj arhitekturi s prelijepim venecijanskim gotičkim palačama pokraj kojih se šetnja pretvara u istinski doživljaj. Eufrazijeva bazilika jedinstveni je primjerak rano bizantske umjetnosti na Sredozemlju iz 6. stoljeća, koji je dao sagraditi tadašnji biskup Eufrazije, a cijeli je kompleks na UNESCO-ovu popisu svjetske baštine. Područje Tara i Vabrige nadaleko je poznato po vrhunskom ekstra djevičanskom maslinovom ulju, a vrlo je specifično i zaleđe zapadne istarske rivijere: Kaštelir i Labinci, Višnjan i Vižinada okruženi su plodnim njivama, maslinicima i vinogradima. Vrsar i Funtana, ribarski gradići između Poreča i Limskeg kanala, očaravaju svojim neponovljivim arhipelagom, zelenim ugođajem i kristalno čistim morem.

6. Sjeverozapadna Istra

Umag^{6a} je gradić izuzetno zanimljive povijesti: otkrili su ga rimski plemići i odlučili prisvojiti kao svoju ljetnu rezidenciju. Sjaj, raskoš i glamur tih vremena preslikava se i danas u venecijanskim kućama stare gradske jezgre. Novigrad^{6b}, tipični ribarski gradić, s dobro zaštićenom lukom i slikovitom obalom, bogatog kulturnog nasljeđa, prepun je povijesnih znamenitosti, ali i vrhunskih gastronomskih delicija. U njihovu zaleđu prekrasna su brežuljkasta mjesta – utvrde s nevjerojatnim vidicima i zadivljujuće prošlosti, a gradići Buje i Brtonigla središta su ovog poznatog vinorodnog i maslinarskog područja.

► Susret različitih svjetova blaga je usporedba s onime što se može vidjeti i osjetiti u kraljevskoj Opatiji i Crikvenici, pomorskoj Rijeci, u kamen uklesanom otoku Krku i u šumom prekrivenom Gorskom kotaru. No različitost tu ne prestaje, nastavlja se na jadranskim otocima, zlatnom otoku Krku i Cresu, na ljekovitom otoku Lošinj, pješćanom otoku Susku, cvjetnom otoku Iloviku te šumovitom otoku Rabu. Ali što je svima njima ipak zajedničko? Možda ono što je još davno u 19. stoljeću prepoznala europska aristokracija odabравši to klimom blago i vege-

tacijom obdareno mediteransko područje mjestom svojeg odmora. Zahvaljujući njima stvorene su prve raskošne vile i hoteli, pa tako i prve hrvatske rivijere: opatijska, crikvenička i novovinodolska. Tada svjetski putnici nisu bili samo oni nego i lošinjski pomorci koji su s pomorskih putovanja u svoja dvorišta donijeli više od 80 vrsta egzotičnih biljaka. Vrtovi gradića ukrašeni cvijećem, a pejzaži ispunjeni šumama, maslinicima i grmićima kadulje, ružmarina i lavande prate vas na vašem putu. Dobro došli na mirisna vrata Jadrana!

Putovi mirisnih rivijera, otoka i gorja

KVARNERSKI PUT

Opatija **1a**

2

Čabar
KVARNER. 13

Turistička zajednica Kvarnera

N. Tesle 2, 51410 Opatija

tel.: +385 (0)51 623 333, 272 988

e-pošta: info@kvarner.hr

kvarner@kvarner.hr

mrežna stranica: www.kvarner.hr

Priroda

Spomenik parkovne arhitekture – Park Angiolina i Spomenik parkovne arhitekture Perivoj sv. Jakova (Opatija), Park prirode Učka, Mitski park s povijesnom stazom do Trebišća (Mošćenička Draga), park-šuma Dubec (otok Krk – Omišalj), otočić Košljun – Posebni rezervat šumske vegetacije (otok Krk – Punat), Posebni botaničko-zoološki rezervat Otok Prvić i Grgurov kanal (otok Krk – Baška) proglašen 1972. godine s rijetkom florom i faunom, Ornitološki rezervat Kuntrep – proglašen zaštićenim 1969. godine radi zaštite bjeloglavih supova čija brojnost na otoku Krku pada (otok Krk – Baška), Vela Rika – jedini i stalni vodotok na hrvatskim otocima (otok Krk – Baška), špilja Biserujka (otok Krk – Omišalj, Dobrinj) – jedna od najpoznatijih prirodnih izletničkih atrakcija otoka Krka, rezervati šumske vegetacije čine šume hrasta crnike na Glavotoku i otočiću Košljunu, Park-šuma Komrčar i Posebni rezervat šumske vegetacije Dundo (otok Rab), Rab – Geopark Rab (područje cijelog otoka), Park-šuma Čikat (Mali Lošinj), park-šuma Pod javori (Veli Lošinj), podvodni arheološki park Čikat (Mali Lošinj), ornitološki rezervati Kruna i Pod Okladi (otok Cres) i jezero Vrana – kriptodepresija (Vrana, otok Cres), Nacionalni park Risnjak, (vrh Risnjaka – Gorski kotar), Značajni krajobraz Kukuljanske Ponikve, krški fenomen – jezera koje nastaje i nestaje „sad ga ima, sad ga nema“ – (Ponikve, Bakar), izvor rijeke Kupe (Nacionalni park Risnjak, Gorski kotar), Park-šuma Japlenški vrh (Delnice, Gorski kotar), park-šuma Golubinjak Lokvarsko jezero, špilja Lokvarka (Lokve-Gorski kotar), jezera Bajer i Lepenica, špilja Vrelo (Fužine, Gorski kotar), Značajni krajobraz– kanjon Kamačnik (Vrbovsko, Gorski kotar), Spomenik parkovne arhitekture Severin na Kupi – perivoj uz dvorac Zrinskih i Frankopana (Severin na Kupi, Gorski kotar), Značajni krajobraz Zeleni vir i Vražji prolaz (Skrad, Gorski kotar), Strogi rezervat prirode Bijeće i Samarske stijene (Mrkopalj, Gorski kotar), izvor Čabranke (Čabar, Gorski kotar), Nebeski labirinti (Krmpute, Novi Vinodolski), Staza kamenih stupi (Grižane, Vinodol), Oči Vinodola (Vinodol, Novi Vinodolski), vidikovci Kavrana i Orlova stijena (Brod Moravice, Gorski kotar).

Graditeljske zanimljivosti

Zbijene otočne gradske cjeline izgrađene u primorsko-sredozemnom duhu (Krk, Cres, Osor, Rab), gradići na brijegu čija povijest seže u prethistorijsko doba (Kastav i Bakar), Bakarske prezidi – Takala – zaštićeno kulturno dobro – etnološka zona prezidi (suhozid) (Bakar), Turska kuća (Bakar) – orijentalna graditeljska i stilsko obilježja kojih u ovim krajevima inače nema, Rimska kuća – monumentalan izgled s neorenesansnim stilskim karakteristikama gradnje, crkva (konkatedrala) sv. Andrije ap. s katakombama (Bakar), frankopanski kašteli (Krk, Omišalj, Rijeka, Grad Grobnik, Bakar, Hreljin, Kraljevica, Bribir, Drivenik, Grižane, Novi Vinodolski, Stara Sušica, Brod na Kupi i Čabar), austrougarske vile (Lovran, Opatija, Mošćenička Draga, Mali Lošinj), secesijska arhitektura i industrijska baština (Rijeka), Spomenička knjižnica i zbirka Mažuranić-Brlčić-Ružić, Villa Ružić (Rijeka), Katedrala svetog Vida jedina je barokna rotonda monumetalnih proporcija izgrađena na tlu Hrvatske (Rijeka), Paviljoni Gradske tržnice (Rijeka), Zgrada bivše Guvernerove palače (Rijeka), hotel Kvarner Palace Crikvenica – stapanje zrele secesije i historizma (Crikvenica), Staklena kapelica (Krmpute, Novi Vinodolski), Muzejska zbirka "Kuća Klovčić" (Grižane – Vinodolska općina), Kula Turan – interpretacijski centar kulturno-turističke rute Putevina Frankopana (Bribir – Vinodolska općina), Vinodolska vrela i perila (Vinodol), crkva sv. Lucije s Baščanskom pločom u Jurandvoru, jednim od najdragocjenijih hrvatskih spomenika (otok Krk), mrgari – ovcare od suhozida s tlocrtom u obliku cvijeta – Baška, Jurandvor, Batomalj i otok Prvić – jedinstvena kamena zdanja koja se i danas upotrebljavaju za razvrstavanje ovaca, jedinstvena kamena zdanja koja se i danas upotrebljavaju za razvrstavanje ovaca, poznati su još samo u Velikoj Britaniji u Walesu, na Islandu te u Švicarskoj, u Alpama, kanton Wallis, Draški bunari – služili su za skupljanje kišnice, a građeni su posebnom, suhom, tehnikom slaganja kamenja te su kao takvi jedinstveni (Baška, otok Krk), Valunska ploča (Valun, otok Cres), crkva sv. Justine s postavom sakralne umjetnosti i četiri romanička zvonika u

povijesnoj gradskoj jezgri (Rab), Stalni postav "Divljina s pogledom na more", Interpretacijski centar "Putovima Frankopana" (Brod na Kupi i Čabar, Gorski kotar), Interpretacijski centar "Skriveno blago Risnjaka" (Crni Lug, Gorski kotar), Interpretacijski centar "Rodna kuća rijeke Kupe" (Kupari, Gorski kotar), Interpretacijski centar "Goranska kuća znanja" (Razloge, Gorski kotar), Centar za posjetitelje "Veličke zvijeri" (Stara Sušica, Gorski kotar), etnokuća „Palčava šiša“ (Plešće, Gorski kotar), pilana na vodu „Malinarici“ i mlin „Žagar“ (Zamost, Gorski kotar), zavičajna zbirka i kuća „Veseli“ (Prezid, Gorski kotar), nalazište japodske grnčarije i rimski obrambeni zid – Liburnijski limes (Čabar, Gorski kotar), Antički lokalitet Mirine (Omišalj), kuća „Delač“ (Brod Moravice – zaseok Delači, Gorski kotar), Clastra – kasnorimski obrambeni sustav 3.-5. stoljeće (Jelenje), Gašparov mlin – posljednji na Rječini i još uvijek melje (Jelenje)..

Gastronomija

Domaća tjestenina „šurlice“ sa škampima ili janjećim žvacetom (otok Krk), krčki pršut zaštićen oznakom zemljopisnog porijekla na razini EU-a (grad Krk, otok Krk), cresa janjetina, kvarnerski škamp, divlje šparoge, „grašnjaki“ (slatko) i karnevalska krepka jela (Matulji), autohtona sorta vina iz Zvonice – jarbola (Matulji), autohtona kastavska sorta vina belica (Kastav), kolači od trešanja i maruna (Lovran), palenta, „kompirica“ i grobnički sir (Čavle i Jelenje), ceste sira (grad Grobnik – Čavle), vrhunsko pjenušavo vino Stara bakarska vodica (Bakar), bakarski baškot (Bakar), Bakarska torta (Bakar), Kostrenska torta (Kostrena), slastica od sira „presnac“ (otok Krk), torta Krčka knekinja (grad Krk, otok Krk), maslinovo ulje (Punat i Cres), torta creskih kapetana i olito (otok Cres), rapska torta, specijalitet Rapska gropa „štufad“ – kuhana ovčetina, sušeni „štokalj“ s jajima („fritaja“) (otok Rab), autohtona vina vrbnička žlahtina (otok Krk) i trojiščina (otok Susak), torta Opatijska kamelija (Opatija), torta Frankopan (Crikvenica), Cesta plave ribe (Rivijera Crikvenica), vino žlahtina iz Pavlomira (Novi Vinodolski), bribirski „prisnac“ (Vinodol), Apoksiomenova antička kuhinja (otok Lošinj), savijača od borovnica i drugih šumskih plodova (Gorski kotar), goranski nadjev, gulaš od divljači, medvjedi i jelenji pršut, domaći kruh i sir (Gorski kotar).

Lječilišta: Opatija, Crikvenica, Selce, Veli Lošinj.

Biciklističke staze: Park prirode Učka, Matulji, Biciklistička transversala Riječkog prstena – Kastav, Klana, Viškovo, Rijeka, Jelenje, Čavle i Platak, Kostrena, Bakar, Kraljevica (bikerijeka.com), Crikveničko-vinodolska rivijera, otoci: Krk (Krk Bike Story – Omišalj, Malinska, Krk, Punat, Dobrinj, Vrbnik i Baška), Cres, Lošinj, Rab, Goranska biciklistička transversala – biciklističke staze: Delnice, Fužine, Čabar, Vrbovsko, Ravna Gora, Mrkopalj, Brod Moravice, Skrad, Lokve (Gorski kotar).

Pješačke staze: Park prirode Učka, Lungomare (Volosko, Opatija, Ičići, Ika, Lovran), Opatijska planinarska obilaznica (OPO), šetnica Carmen Sylva (Opatija), poučne staze, šetnice i planinarske staze Lovrana (Lovran), Riječka planinarska obilaznica (oznaka RT/RPO; Lovran – Crikvenica (Učka, Čičarija, Obruč, Platak, Snježnik, Risnjak, Tuhobić, Viševica, Grižane), šetnice kroz Ložu i Lužinu (Kastav), Rijeka Trails: šetnice i planinarske staze Rijeke i prstena – Rijeka, Kraljevica, Kastav, Klana, Viškovo, Jelenje, Čavle i Platak, Kostrena, Bakar (www.RijekaTrails.com), edukativna staza Ponikve – krški fenomen, velike zvijeri, biljni svijet i tragovi povijesti Liburnska gradina (Bakar), Grobničke alpe (Jelenje), Ljubavna cestica (Crikvenica), planinarske staze i šetnice – Crikveničko-vinodolska rivijera, tematska staza vidikovaca Oči Vinodola (Vinodol – Novi Vinodolski), Putovima Dobrinjštine (Dobrinj, otok Krk), tematska staza maslinova ulja Putovima zlatnih kapi krčkog blaga (grad Krk, otok Krk), tematska šetnica – Lokna – putovima lokava (grad Krk, otok Krk), hodočasnička ruta Camino Krk – dio europske mreže Camino ruta koje vode do Santiago de Compostele (grad Krk, otok Krk), poučna staza Baška – Batomalj – Lipica (Baška, otok Krk), šetnica "Put ka Mjesecu" (Baška, otok Krk), maslinarska šetnica i šetnica samoniklog bilja (Punat), ekostaza (Beli, otok Cres), Via Apsyrtides i staza stoljetnih maslinika (otok Cres), Stazama lošinjskih kapetana (Čikat, Mali Lošinj), planinarska transversala Osorščica (Nerezine, otok Lošinj), Put dupina (otok Lošinj), Šetnica vitalnosti (Mali – Veli Lošinj, otok Lošinj), Premužičeva

staza, Geopark Rab (cijeli otok označen s više od 100 zanimljivih geotočaka koje u ljetnim mjesecima turisti mogu besplatno razgledati u pratnji vodiča, otok Rab), Rab Archaeological Traces (3 poučne staze kroz 40-ak kilometara netaknute prirode u potrazi za arheološkim, kulturnim, etnografskim blagom otoka), Putovima naših starih (Malinska), Kupa: Riblje – Lesici (Vrbovsko), poučna staza kanjona Kamačnik – Vrbovsko (Vrbovsko, Gorski kotar), poučna, energetska, duhovna i rekreativna staza Trbuhovica (Prezid, Gorski kotar), turističko-edukativna staza Stopama tršćanskih rudara (Tršće, Gorski kotar), poučna staza Tropetarska stijena – staza se temelji na prirodnim vrijednostima i raznolikosti florističkog sastava (Čabar, Gorski kotar), poučna staza Staza predatora (Tršće, Gorski kotar), Botanička staza (Tršće, Gorski kotar), poučna staza Plodovi gorja (Ravna Gora, Gorski kotar).

Promatranje ptica: Park prirode Učka, park-šuma Lisina, Centar za posjetitelje i oporavište za bijeloglave supove Beli (Beli, otok Cres), Plavnik – gnijezda supova, jezero u Njivicama – promatranje ždralova (otok Krk), Ornitološki rezervat Prvić (otok Krk) na kojem obitavaju bijeloglavi supovi i zaštićeno područje Kuntrep.

Promatranje dupina: cresko-lošinjski akvatorij, Institut Plavi svijet (Veli Lošinj), Oporavište za morske kornjače (Mali Lošinj).

Avanturistički sportovi: jedrenje na dasci (Baška, Preluk – Rijeka, Volosko, Mošćenička Draga, Punat), Sup – Volosko (Opatija), wakeboarding (Dunat, otok Krk), podvodni gusarski park (Punat, otok Krk), vodeni sportovi Flyboard, Jet Ski Safari, Rocket Rush (Njivice, otok Krk), padobranstvo i paragliding (Učka, Čavle – Grobnik, Tribalj, Lubenice), automotosportovi (Grobnik), rock climbing Kamenjak i Vela Peša (Čavle), ronjenje (Rijeka, Mošćenička Draga, Crikvenica, Selce, Novi Vinodolski), morsko kajakarenje (otok Rab i otok Cres), zip line Baška (otok Krk) i Beli (otok Cres), jedrenje, ronjenje, sportsko penjanje (Mošćenička Draga, Baška, otok Krk i otok Lošinj), jedrenje i ronjenje (Kostrena, otok Cres), panoramski let (otok Lošinj), skok padobranom (lošinjska zračna luka), Aquapark Čikat

(Mali Lošinj), Adrenalin park Crikvenica (Crikvenica), Big game fishing (Novi Vinodolski), kanuing i rafting (Gorski kotar), rafting/kajak, kanu safari i canyoning (Delnice – Brod na Kupi, Gorski kotar), Adrenalinski park Tršće (Čabar, Gorski kotar), skijalište Rudnik (Tršće, Gorski kotar), Adrenalinski park Kupjak (Kupjak, Gorski kotar), Zabavni i paintball park Vrata (Vrata – Fužine, Gorski kotar), izletišta „Šumska bajka“ (sadrži za djecu, Lič, Gorski kotar), Nordijski centar Vrbovska poljana (Mrkopalj, Gorski kotar), skijalište Čelimbaša (Mrkopalj, Gorski kotar), Kaubojsko selo Roswell (Fužine, Gorski kotar), fotolov (Čabar i Ravna Gora, Gorski kotar), vožnja quadovima (Jelenje, Mrkopalj, Brod Moravice, Fužine, Gorski kotar), Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak – zimski sportovi (skijanje, noćno skijanje, turno skijanje, skijaško trčanje, snowboard, sanjkanje) i ljetni sportovi (planinarenje, panoramska vožnja žičarom, sportska igrališta, dječja igrališta, disc golf i tubing) (Čavle), pustolovno ronjenje u potopljenj šumi (Ponikve, Bakar), freediving (Grižane, Vinodol), ribolov na jezeru (Tribalj, Vinodol).

Suvenirni: Bašćanska ploča, nakit „morčić“ (Rijeka), figurica Grobnički dondolaš (Čavle), Halubajski zvončar (Viškovo), Zametski zvončar (Rijeka), mirisna vrećica lavande Kvarner, originalni lošinjski suvenir (otok Lošinj), Apoksiomenovi suvenir (otok Lošinj), izvorni goranski suvenir (Gorski kotar), jedinstveni kastavski suvenir U krilu majke Kastva, Bakarski baškotić (Bakar), certificirani suvenir Dar iz Krka, kozmetički proizvodi od smilja iz ekološkog uzgoja uvršteni u popis otočnih proizvoda otoka Krka koji posjeduju markicu Hrvatski otočni proizvod (Omišalj, otok Krk), Krčka škatula, kutija koja nudi autohtone ručno rađene proizvode s otoka Krka (loptice od reciklirane ovčje vune za perlicu i sušilicu, prirodni sapun & stalak od maslinovog drveta, suvenir sa puderastom keramikom i samoniklim biljem otoka Krka te welcome privjesnica, ilustrirane razglednice, aromatizirane soli) (Malinska, otok Krk), slikovnica „Majstor Macmalića: Tajna Macmalića“ uz paketić filcane vune za izradu šumskog patuljka Macmalića (Cres).

1. Opatijska rivijera^{1a} i Park prirode Učka^{1b}

Turistički informativni centar Opatija

M. Tita 146, 51410 Opatija

tel.: +385 (0)51 271 310

e-pošta: info@visitOpatija.com;

tic@visitopatija.com

mrežna stranica: www.visitOpatija.com

www.pp-ucka.hr

e-pošta: info@pp-ucka.hr

tel.: +385 (0)51 770 100

Oplemenjena palmama i kamelijama, Opatija još od 19. stoljeća s ponosom razvija turizam. Posebnost je opatijske rivijere šetnica uz more duga 10 kilometara koja povezuje obalne gradiće i blizina Parka prirode Učka, vrijednog spomenika prirode.

2. Grad Rijeka^{2a} i Svetište Majke Božje na Trsatu^{2b}

Turistički informativni centar Rijeka

Korzo 14, 51000 Rijeka
tel.: +385 (0)51 335 882
e-pošta: info@visitrijeka.hr
mrežna stranica: www.visitrijeka.hr

Rijeka je grad bogate povijesti i dinamične sadašnjosti, novih vizura i životne radosti. Prvi grad u Hrvatskoj koji je 2020. godine nosio titulu Europske prijestolnice kulture. Rijeka zajedno s gradovima Bakrom, Kastvom i Kraljevicom te općinama Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo nude nezaboravne doživljaje, upoznavanje kulturno-povijesnih spomenika, uživanje u gastronomskoj ponudi te brojnim kulturno-zabavnim i sportskim sadržajima na jedinstvenim lokacijama, jer u Rijeci i prstenu njezinih mjesta, toliko različitih i s tako mnogo osobnosti, svaka je priča posebna, drugačija. Pod budnim okom Trsatskog kaštela i najstarijega marijanskog svetišta u Hrvatskoj te najvećeg hodočasničkog središta zapadne Hrvatske, u kojem je 2003. godine boravio sveti otac Ivan Pavao II, s franjevačkim samostanom, crkvom i nadaleko poznatom Kapelom zavjetnih darova već stoljećima živi grad Rijeka, središte pomorstva i karnevala.

3. Grad Rab^{3a} i Rajska plaža u Loparu^{3b}

Turistička zajednica grada Raba informativni centar

Trg Municipium Arba 8, 51280 Rab
tel.: +385 (0)51 724 064
faks: +385 (0)51 725 057
e-pošta: info@rab-visit.com
mrežna stranica: www.rab-visit.com

Grad Rab sa svoja četiri romanička zvonika i trima glavnim ulicama, Gornjom, Srednjom i Donjom, otvara vrata vrijednih srednjovjekovnih crkava i patricijskih palača. Otok Rab nudi i prekrasne

pješčane plaže. Izdvajamo Rajsku plažu u Loparu dugu 1500 metara.

Turistička zajednica općine Lopar

Lopar 284, 51281 Lopar
tel.: +385 (0)51 775 508
fax: +385 (0)51 775 487
e-pošta: lopar@lopar.com
mrežna stranica: www.lopar.com

4. Otočić Košljun⁴

Turistička zajednica općine Punat

Pod topol 2, 51521 Punat
tel.: +385 (0)51 854 860
e-pošta: info@tzpunat.hr
mrežna stranica: www.tzpunat.hr

Samo deset minuta vožnje brodom iz Punta potrebno je da biste posjetili taj duhovni i vegetacijski raj. U okrilju franjevačkog samostana smjestile su se arheološka, prirodoslovna, etnografska i sakralna zbirka. Proglašen zaštićenim područjem u kategoriji posebnog rezervata šumske vegetacije, Košljun je nezaobilazna točka svakog posjetitelja otoka Krka.

5. Lubenice ⁵

Turistička zajednica grada Cresa

Peškera 1, 51557 Cres
tel.: +385 (0)51 571 535
e-pošta: info@visitcres.hr
mrežna stranica: www.visitcres.hr

Lubenice, kameno mještašće izdignuto na litici visokoj 378 metara, vidikovac je ne samo izletnicima nego i stalnim stanovnicima otoka Cresa, bjeloglavim supovima.

6. Muzej Apoksiomena ⁶

Muzej Apoksiomena

Riva lošinjskih kapetana 13
51550 Mali Lošinj
tel.: +385 51 734 260
e-pošta: info@muzejapoksiomena.hr
mrežna stranica: www.muzejapoksiomena.hr

Muzej Apoksiomena jedinstvena je arheološko-arhitektonska kulturna institucija na mediteranskim prostorima, u cijelosti posvećena jednom eksponatu – brončanom kipu mladog atleta Apoksiomena. Kip je u podmorju pokraj otoka Lošinja, na dubini od 45 metara, pronašao turist iz Belgije 1997. godine. Apoksiomen je 1999. izvađen iz mora na čijem je dnu boravio gotovo dva tisućljeća. Muzej Apoksiomena na originalan način priča priču o sportašu savršenih tjelesnih proporcija, umjetničkom djelu koje impresionira svojom cjelovitošću i ljepotom izvedbe. Muzej Apoksiomena, posvećen ovom jedin-

stvenom arheološkom pronalasku na Jadranu i njegovoj priči, otvoren je u svibnju 2016. godine u palači Kvarner u samom centru Malog Lošinja. Prekrasna je antička skulptura tijekom gotovo dva desetljeća od vađenja iz mora do povratka na Lošinj, u Muzej osmišljen samo za njega, postala simbol i zaštitni znak otoka Lošinja. Apoksiomenova svestremenska ljepota, njegova neobična i misteriozna priča te osebujan muzejski postav još nikoga nisu ostavili ravnodušnim.

I. Pervan

Lopar ^{3b}

S. Gobbo

Košljun ⁴

M. Ščerbec

Lubenice ⁵Mali Lošinj ⁶

M. Vrdojak

I. Dorotić & M. Bosnić

Muzej Apoksiomena ⁶

► Putovi hrvatskih vladara vode vas na putovanje kroz vrijeme, po starim hrvatskim gradovima prijestolnica-ma, Ninu, Kninu, Biogradu na Moru i Šibeniku, kroz početak hrvatske državnosti (7. – 12. st.) te bude duhove drevnih hrvatskih vladara ratnika. Put započinje na sjeveru, na živopisnim bijelim podvelebitskim stijenama gdje se pred očima prostire nestvaran pejzaž najrazvedenijega hrvatskog otoka, Paga. Pag nudi prekrasne uvale i plaže netaknute prirode, jednako kao i središta modernog turizma. Nadaleko su poznati autohtona paška čipka i paški sir čiji su tajni sastojci bura i sol, koji mu daju specifičnu i prepoznatljivu aromu. Proći putovima hrvatskih vladara zna-

či osjetiti veliku raznolikost doživljaja koju pružaju tisućljetni gradovi, kao što je 3000 godina star Zadar, čiji su obrambeni sustavi upisani na popis svjetske baštine UNESCO-a. U Ninu ćete pronaći najmanju katedralu na svijetu, a moderna i živa turistička središta poput Biograda na Moru, slikovita mjesta dalmatinskog zaleđa, Ravnih kotara i otoka prihvatit će vas posebnim dalmatinskim temperamentom. Svi oni koji u smiraj dana biciklom ili pješice posjete srednjovjekovnu utvrdu sv. Mihovila na otoku Ugljanu bit će nagrađeni nebeskim pogledom u zemaljski raj satkan od niza smaragdnih otoka i zlatnih struna utonulog Sunca koje će pamtiti zauvijek.

Putovi hrvatskih vladara

SJEVERNODALMATINSKI PUT. **ZADAR.**

Zadar

3

DALMACIJA. ZADAR 21

6

5a
5b

1

3

2

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

1

2

3

4

5a
5b

6

Priroda

Nacionalni park Paklenica, parkovi prirode Telašćica, Vransko jezero i Velebit, posebni rezervati Lun, Velo i Malo blato te Posebni rezervat Kolanjsko blato (otok Pag) i Značajni krajobraz – Kanjon rijeke Zrmanje, osam područja ekološke mreže Natura 2000 područja Ninske lagune, s prirodni eko botaničkim vrtom, plitkim obalama, močvarnim predjelima, ornitološkim rezervatom s 200 vrsta ptica, pješčanim plažama, ljekovitim blatom te ekološkom solanom.

Značajni krajobraz – sjeverozapadni dio Dugog Otoka (plaža Sakarun, uvrštena u udruženje The most beautiful bays in the world, svjetionik Veli Rat). Posebni botanički rezervat – (maslinik) Saljsko polje, špilja Strašna peć, Brbišćica – geomorfološki lokalitet. Kanjon i ušće rječice Karišnice s franjevačkim samostanom i ljekovitim blatom.

Graditeljske zanimljivosti

Grad spomenik urbanizma (Pag), ostaci rimske arhitekture i najvećeg rimskog hrama na Jadranu te primjeri starohrvatskoga predromaničkoga graditeljstva (Nin), rimski građevni elementi cardo i decumanus, rimski forum, najljepši primjeri romanike u Hrvatskoj, gradski bedemi, urbane instalacije Morske orgulje i Pozdrav Suncu, najstarija dalmatinska gotička crkva sv. Frane (Zadar), pučko graditeljstvo kamenih kuća na otocima (Ugljan i Pašman), rimska zapornica, sol iz solane Nin. Ostaci i megalitske zidine drevne Asserije, top Leonarda da Vincija izložen u Zavičajnom muzeju Benkovac, tradicionalne kamene kuće za odmor Bukovice i Ravnih kotara, mirila – jedinstvena kamena spomen-znamenja uz velebitske staze. Novigrad – slikoviti ambijentalni

gradić s djelomično očuvanim gradskim zidinama koji je u najvećoj mjeri sačuvao svoj izvorni srednjovjekovni izgled. Urbanistička cjelina Novigrada proglašena je spomenikom kulture 1972. godine. Od 2011. godine kulturno-povijesna cjelina grada Novigrada ima svojstvo kulturnog dobra. Novigrad – tvrđava Fortica u kojoj je bila zatočena hrvatsko-ugarska kraljica Marija, kći Ludovika Anžuvina i zaručnica Sigismunda Luksemburškog, s majkom Elizabetom Kotromanić.

Gastronomija

Posedarski pršut, suhomesnati proizvod „Ninski šokol“, mišni sir, paški sir i janjetina, benkovački prisnac, vrhunska crna i bijela vina Ravnih kotara, bijela vina Gegić i paška žutica, liker maraskino, novigradska dagnja, maslinovo ulje, kaljski proizvodi od ribe; slani i marinirani incuni i srdele (otok Ugljan, Kali).

Biciklističke staze: Zadarska županija svojom raznolikošću udovoljava svim segmentima, od MTB-a preko cestovnog biciklizma do ugodnih obiteljskih staza. Zadar Bike Magic biciklistima preporučuje 96 standardiziranih, klasificiranih ruta u tri segmenta s više od 3000 km staza. mrežna stranica: www.zadarbikemagic.com
Lov: južni Velebit, otok Pag, Ravnih kotari.
Ribolov: rijeka Zrmanja, Vransko jezero (Biograd na Moru), Dugi Otok – morski sportski ribolov.
Jahanje: Polača, Zaton, Vransko jezero.
Pustolovni turizam: kanuing, kajakarenje, rafting (rijeka Zrmanja), bungee jumping (Maslenički most),

Turistička zajednica Zadarske županije
 Jurja Barakovića 5, 23000 Zadar
 tel.: +385 (0)23 315 316
 e-pošta: info@zadar.hr
 mrežna stranica: www.zadar.hr

off-road Velebit, tematska antička cesta Bruška – Medviđa, daskanje, kitesurfing/ i zmajarenje u Ninu.

Dugi Otok (Sakarun) – windsurfing, paddleboarding, penjanje, planinarenje, speleologija – NP Paklenica / PP Velebit

Suveniri: paška čipka, liker maraskino u ručno opletenoj boci (Zadar), barkarijola, sv. Donat, puhanu staklo i nakit iz radionice Muzeja antičkog stakla, Cvijet soli i čokolada od soli iz Muzeja soli (Nin).

Promatranje ptica: solana i laguna (Nin), Veliko i Kolanjsko blato (Pag) i PP Vransko jezero.

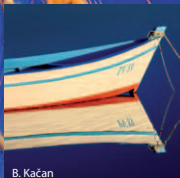
Filmski turizam: mjesta snimanja filmova o Winnetouu i Winnetouov spomen-prostor sa stalnim izložbenim postavom – Starigrad Paklenica.

I. Čorić

Zadar 1

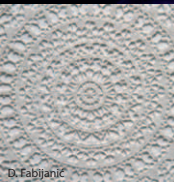
M. Romulić & D. Stojčić

B. Kačan

Zadar 1

D. Fabijanić

D. Fabijanić

Nin 5b

S. Surać

Pag 6

B. Kačan

D. Peroš

Vransko jezero 4

1. Crkva sv. Donata u Zadru¹

Arheološki muzej Zadar

Trg opatice Čike 1, 23 000 Zadar
tel.: +385 (0) 23 250 542
e-pošta: mbrkic@amzd.hr
mrežna stranica: www.amzd.hr

Simbol grada Zadra i najpoznatija monumentalna građevina u Hrvatskoj iz ranoga srednjeg vijeka, jedinstvena u Europi. Zbog izvanrednih akustičnih svojstava upotrebljava se za glazbene programe.

2. Nacionalni park Paklenica²

Javna ustanova "Nacionalni park Paklenica"

Dr. F. Tuđmana 14A
23244 Starigrad Paklenica
tel.: +385 (0)23 369 155, +385 (0)23 369 202
(Uprava i kamp); +385 (0)23 369 803 (ulazna recepcija Nacionalnog parka) 369 803
e-pošta: np-paklenica@paklenica.hr
mrežna stranica: www.np-paklenica.hr

Smješten između najvišeg vrha Velebita i mora, gostima pruža kupanje u moru i planinarske aktivnosti u istom danu. Ističe se jedinstvenim kanjonima Velike i Male Paklenice i bogatstvom flore i faune koje privlači planinare, znanstvenike i ljubitelje prirode. Proglašenjem i upisom na Popis svjetske baštine 2017. godine, bukove šume na području Nacionalnog parka Paklenica i Nacionalnog parka Sjeverni Velebit pripadaju svjetski značajnim lokalitetima.

3. Park prirode Telašćica³

Sali X 1, 23281 Sali
tel.: +385 (0)23 377 096
e-pošta: telascica@telascica.hr
mrežna stranica: www.pp-telascica.hr

Najrazvedenija otočna skupina na Sredozemlju, Kornati, nastavlja se na Park prirode Telašćica s istoimenom najsigurnijom, najljepšom i najve-

ćom prirodnom jadranskom lukom, stijenama (strmcima) koje se izdižu do 160 metara nad morem do 80 metara dubine te jezerom Mir, jedinim slanim jezerom na Jadranu.

4. Vransko jezero⁴

JU PP Vransko jezero

Kralja Petra Svačića 2, 23210, Biograd na Moru
tel.: +385 (0)23 383 181, 386 452
e-pošta: info@pp-vransko-jezero.hr
mrežna stranica: www.pp-vransko-jezero.hr

Posjetitelji u Parku mogu promatrati ptice, iznajmiti dalekozore, bicikle i kajake, isprobati sprave u adrenalinskom parku, voziti se turističkim i električnim vlakom, a uskoro će moći i zaploviti jezerom. Vode su tog jezera bočate pa tu ima i slatkovodnih i morskih riba što privlači mnoge ribolovce.

5. Crkva sv. Križa u Ninu^{5a} nazvana najmanjom katedralom na svijetu

Turistička zajednica grada Nina

Trg braće Radića 3, 23232 Nin
tel.: +385 (0)23 264 280
e-pošta: info@nin.hr
mrežna stranica: www.nin.hr

Starohrvatski je kraljevski grad Nin 15 kilometara udaljen od Zadra. Jedan je od najvažnijih arheoloških lokaliteta u Hrvatskoj. Naseljen je 3000 godina i uvršten je među najstarije gradove Mediterana. Vidljivi su ostaci najvećega rimskog hrama na Jadranu, jedan Judin

srebrnjak, mozaici, crkva prozvana najmanjom katedralom na svijetu, jedinstvena romantična krunidbena crkva, originalni starohrvatski brod Con-dura Croatica i dr. svjedoče o antičkom dobu i vremenu kad je grad bio sjedište biskupa i prva prijestolnica Hrvata.

6. Solane u Pagu i Ninu^{sb}

Turistički informativni centar Pag

Vela ulica b. b., 23250 Pag

tel.: +385 (0)23 611 286

e-pošta: tzg-paga1@zd.t-com.hr

mrežna stranica: www.tzgpag.hr

Solana Nin

Ilirska cesta 7, 23232 Nin

tel.: +385 23 264 021

e-pošta: info@solananin.hr

mrežna stranica: www.solananin.hr

Nazivana bijelim zlatom, sol je bila i strateški proizvod bez kojeg je stoljećima život bio nezamisliv. Bazen soli u Pagu⁶ prostiru se na 3,01 km² površine i danas uglavnom imaju značenje spomeničke prirode. Ninska se solana prostire na površini od 55 hektara, smještena je u plitkoj laguni dubokog Ninskog zaljeva. Od davnina je život vezan za more, pa je tako sol dio svih nas. Paška i ninska sol sadržavaju sve minerale koji su, uz vodu, osnovni sastojci prirodnog mora. U Solani Nin proizvodnja se odvija na tradicionalni ekološki način kao u rimsko doba, iz kojeg se unutar polja soli pronalaze ostaci rimske zapornice.

Putovi hrvatskih vladara Šibenik

SJEVERNODALMATINSKI PUT. ŠIBENIK.

► Putovi hrvatskih vladara vode vas na putovanje kroz vrijeme, po starim hrvatskim gradovima prijestolnicama, Ninu, Kninu, Biogradu na Moru i Šibeniku, početke hrvatske državnosti (7. – 12. st.) te bude duhove drevnih hrvatskih vladara ratnika.

Kako se krećemo dalje prema jugu, sredozemno ozračje sve nam više ispunjava dušu. Domaćim gastronomskim poslasticama kao što su nadaleko poznati drniški pršut, sir iz „mišine“, jela ispod peke, školjke uz vino s poznatih pramoštenskih vinograda u kojima su uživali hrvatski, ali i mnogi svjetski vladari ne mogu odoljeti ni

oni s najprofinjenijim osjetilom okusa. Iz Skradina, malena grada bisera stara više od 6000 godina, otisnut ćemo se rijekom Krkom do jednog od najpoznatijih hrvatskih prirodnih fenomena, Skradinskog buka. Otkrivajući zaleđe bit ćete nagrađeni još jednom starom hrvatskom prijestolnicom, gradom Kninom, u čijem će okruženju vrijeme prošetati kroz aktivni odmor koji će vam okrijepiti dušu i tijelo. U Šibeniku će vas zadiviti katedrala sv. Jakova čija kupola nadvisuje kamena zdanja srednjovjekovnih zgrada, a uske gradske ulice u toplim ljetnim večerima pozivaju na druženje privlačnošću

Kornati 4

temperamentne sredozemne ljepotice. Ako vas na kraju putovanja putovima hrvatskih vladara možda do kraja ne iznenadi otok spužvi Krapanj koji nosi tri epiteta: najmanji, najniži i najnaseljeniji sredozemni otok, onda ćete krstarenjem po Nacionalnom parku Kornati, poznatom nautičkom raju, doživjeti potpuno ispunjenje duše pozitivnim emocijama promatrajući igru mnoštva otoka, otočića i hridi koja nigdje drugdje nije tako razigrana kao što je to upravo na tome mjestu.

Priroda

Zaštićene prirodne vrijednosti – Značajni krajobraz Čikola, rijeka Guduća, Murter, Prokljansko jezero, Značajni krajobraz Žutsko-sitska otočna skupina, Značajni krajobraz Krka – gornji tok, Kanal sv. Ante i šibenski zaljev, Gvozdenovo – Kamenuar, rijeka Krčić, nacionalni parkovi Krka i Kornati, parkovi prirode Vransko jezero i Velebit, planina i Park prirode Dinara – najviši vrh Hrvatske Sinjal (1831 m), otočni arhipelag – 285 otoka, otočića i nadmorskih grebena, Geološki spomenik prirode Stara straža, Geološko-geografski spomenik prirode Vrela Cetine, Morinjski zaljev i uvala Makirina – ljekovito blato.

Graditeljske zanimljivosti

Šibenik – grad tvrđava: Sv. Mihovil, Sv. Ivan, Sv. Nikola (UNESCO), Barone, katedrala sv. Jakova (UNESCO), srednjovjekovni mediteranski vrt Sveti Lovre, starohrvatska crkva sv. Spasa, grobnica obitelji Ivana Meštrovića, crkva Presvetog Otkupitelja, kninska tvrđava, Prvić Šepurine – najsačuvanije izvorno otočno mjesto, Jurlinovi dvori, hidroelektrana Krka iz 1895., vodene mlinice na Krki, Primošten – autentična arhitektura u kamenu, Bunje – zaleđe Vodica, kulturno-povijesne cjeline – Betina i Popovići, Biskupija.

Gastronomija

Morski specijaliteti – šibenske dagnje na buzaru, rižot od plodova mora, pečena riba, riblji brodet, drniški pršut, pakovački sir, sir iz mišine, skradinski rižot, crni rižot, borajska i kornatska janjetina, skradinska torta, rožata, kroštule, fritule, šibenska travarica, lozovača, prošek,

primoštensko vrhunsko crno vino babiće, plavina, lasina, drniški merlot, bijela vina maraština i debit.

Biciklističke staze: Šibenik, NP Krka, Knin, otok Murter, Drniš, Grebaštica, Primošten, Rogoznica, Vodice, Murter, Pirovac, Skradin.

Lov: Knin, Drniš, Šibenik, Vodice, Skradin.

Ribolov: lov na velike ribe – Vodice, Jezera, Rogoznica, morski sportski ribolov.

Pustolovni turizam: safari Guduća – Prokljan, bungee jumping – Šibenik zipline- Drniš, windsurfing – Jadrija, kajakarenje – kanal sv. Ante, Zlarin, Vodice, planinarenje – Promina, Dinara, brdski biciklizam, ronjenje.

Jahanje: farma Happy Horse – Dubrava, Udruga "Grabarije" – Knin.

Suvenir: šibenska kapa, šibenska puca, nakit od crvenog koralja s otoka Zlarina, krpanjska spužva, bukara, šibenski bagatin, tkanica.

Turistička zajednica

Šibensko-kninske županije

Fra Nikole Ružića b. b., 22000 Šibenik

tel.: +385 (0)22 219 072

e-pošta: info@dalmatiasibenik.hr

mrežna stranica: www.dalmatiasibenik.hr

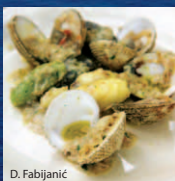
Visovac

I. Pervan

Šibenik 3

V. Miljković

D. Fabijanić

M. Romulić & D. Stojić

Šibenik 3

I. Čorić

Šibenik 3

B. Prezelj

1. Kninska tvrđava na brdu Spas¹

Turistička zajednica grada Knina

Tuđmanova 24, 22300 Knin

tel.: +385 (0)22 664 822

e-pošta: info@tz-knin.hr

mrežna stranica: www.tz-knin.hr

Vojna utvrda nastala na starohrvatsko-me kulturnom naslijeđu iz 9. stoljeća izgrađena je na južnom dijelu brda Spas, koje dominira nad Kninom i njegovom okolicom pa se s tvrđave sa svih strana pruža zadivljujući pogled.

2. Nacionalni park Krka²

Trg Ivana Pavla II. br. 5, 22000 Šibenik

tel.: +385 (0)22 201 777

e-pošta: info@npk.hr

mrežna stranica: www.np-krka.hr

Sa svojih sedam veličanstvenih sedrenih slapova i ukupnim padom od 224 metra te najdužom sedrenom barijerom u Europi, znamenitim Skradinskim bukom, prirodni je i krški fenomen. Uz brojne biljne i životinjske vrste i endeme, na njegovom području nalaze se mnogi kulturnopovijesni spomenici: arheološki lokaliteti, srednjovjekovne utvrde, etnografska baština, sakralna baština (Visovac, manastir Krka) te spomenici industrijske arhitekture.

3. Katedrala sv. Jakova u Šibeniku³

Turistička zajednica grada Šibenika

Fausta Vrančića 18, 22000 Šibenik

tel.: +385 (0)22 212 075

e-pošta: info@visitsibenik.hr

mrežna stranica: www.sibenik-tourism.hr

Jedinstveni spomenik europskoga sakralnoga graditeljstva uvršten je na UNESCO-ov popis svjetske baštine. Krase je 72 u kamenu isklesane glave i najvažnije je graditeljsko ostvarenje iz 15. i 16. stoljeća u Hrvatskoj.

4. Nacionalni park Kornati⁴

Nacionalni park Kornati

Butina 2, 22243 Murter
tel.: +385 (0) 22 435 740
e-pošta: kornati@np-kornati.hr
mrežna stranica: www.np-kornati.hr

Kornatski arhipelag sastoji se od oko 150 otoka, otočića i hridi s površinom od samo sedamdesetak četvornih kilometara. Zbog opasnosti plovidbe u tom labirintu kame-
na i mora Kornate krasi i stari svjetionici, danas odredište „robinzonskih“ turista, kao što su Blitvenica i Sestrice. Sam Nacionalni park Kornati ima 89 otoka, otočića i hridi.

Kornati 4

I. Biočina

5. Krapanj – Brodarica⁵

Krapanjskih spužvara 52
22207 Krapanj – Brodarica
tel.: +385 (0)22 350 612
e-pošta: info@visit-krapanjbrodarica.com
mrežna stranica:
www.visit-krapanjbrodarica.com

Krapanj je najmanji, najniži i najnaseljeniji sredozemni otok površine 0,36 km² i prosječne nadmorske visine od 1,5 metra. Poznat je po tradicionalnom izlovu i preradi spužava. Udaljen je oko 300 m od najbližeg kopna gdje je smješteno naselje Brodarica.

Krapanj 5

I. Pervan

S. Gobbo

Krapanj 5

6. Skradin⁶

Trg Male Gospe 3, 22222 Skradin
tel.: +385 (0)22 771 306, 771 329
e-pošta: direktor@skradin.hr
mrežna stranica: www.skradin.hr

Smješten petnaestak kilometara od Šibenika, Skradin, romantičan sredozemni grad s uskim popločenim ulicama, prolazima, voltama i skalinama, nalazi se na samome ulazu u NP Krka. Svoju povijest ispisuje već dvije tisuće godina, pa su tako u njegovoj neposrednoj blizini smještena važna arheološka nalazišta. Cijela gradska jezgra Skradina zaštićeni je spomenik kulture.

Skradin 6

I. Biočina

Putovi drevnih kultura

SREDNJODALMATINSKI PUT

Bol

► Slijedite miris čempresa i ružmarina cestom starih Rimljana do antičkog Traguriona gdje će vam njegov raskošni kamen, svaki portal, crkvena, palača i balkon razbuktati maštu i ispričati jednu legendu, jednu priču o ljubavi ili nadi. Doznajte zašto su rimski carevi izabrali ponosnu Salonu za prijestolnicu svoje provincije te zašto je jedan od njih, Dioklecijan, izabrao šarm Splita za svoju palaču. Osjetite duh alkarskih sinjskih vitezova, prkos

i čežnju dalmatinske pjesme Omiša među surovim stijenama, odmorite se na neodoljivim plažama makarske rivijere, pod visokim liticama Biokova, a zatim zaplovite plavim cestama starih grčkih moreplovaca do sunčanih otoka s obiljem čuda, kristalno plavog mora, bijelog kamena, lavande i vinove loze, kojoj su davali život kradući zemlju kamenu, iz koje su onda bogatu toplinu juga pretočili u vino.

5

DALMACIJA. SPLIT. 33

6

SINJ

Trilj

SIBENIK

Primošten

KASTELA

SOLIN

TROGIR

Omiš

Imotski

Zagvozd

Rogač

Supetar

MAKARSKA

Vrgorac

Komiža

Vis

Stari Grad

Bol

Sumartin

Jelsa

Sućuraj

Ploče

Hvar

Vela Luka

Orebić

Blato

Korčula

Lastovo

5

Priroda

Park prirode Biokovo, park prirode Dinara, geo park Viški arhipelag, Značajni krajobraz Vidova gora i Zlatni rat na otoku Braču, Značajni krajobraz Kanjon Cetine (Omiš), Značajni krajobraz Brela, Značajni krajobraz Paklinski otoci (otok Hvar), Spomenici prirode Crveno i Modro jezero, Značajni krajobraz Prološko blato (Imotski), Spomenik prirode Modra špilja (otok Biševo), Spomenici prirode Jabuka i Brusnik, Posebni rezervati: izvor i gornji tok rijeke Jadro i rijeke Vrljike, Posebni rezervat (močvara) Pantan (Trogir), Park-šuma Marjan (Split), Spomenik prirode špilja Vranjača (Dugopolje – Split), Palagruža – otočje Palagruža od kopna je najudaljenija otočna skupina od svih hrvatskih otoka.

Graditeljske zanimljivosti

Suhozidi i pučko graditeljstvo zbijenih kamenih kuća i ulica na otocima i u obalnim gradićima (Makarska, Omiš, Sinj i Imotski, otoci Brač, Hvar, Vis i Šolta), bunje – poljske kućice od suhozida, primjer rimske dvorske arhitekture – Dioklecijanov palača (Split), najbolje očuvan romaničko-gotički grad u srednjoj Europi, zidine s kulom, male kamene ulice (Trogir), franjevački samostan sv. Marije (Zaostrog).

Gastronomija

Dalmatinske krošture, dalmatinska paštica, male kobasice „lugarige“, goveđe meso u kupusu „arambaši“ (Sinj), viška i komiška pogača, hvarski paprenjaci, jelo od janjetine „vitalac“, bračka torta Hrapočuća, vugava (otok Vis), bogdanuša Plančić (otok Hvar), vina Zlatan otok i Tomić (otok Hvar), vina Stina (otok Brač), hvarska gregada, torta Makarana (Makarska), baškovodski „rafioli“ i fritule, biokovska peka, bašćanski sir, slane srdele, poljički soparnik (Omiš), vino Dobričić (Šolta), žabe na

brudet ili pohani žablji kraci, vina Krolo (Strmendolac, Čaporice, Trilj), vina Grabovac (Proložac), vino s mlijekom „bikla“ u Zabiokovlju (Vrgorac), viški „hib“, komiški „cviti“, rogačica, imotska torta i „rafioli“, dalmatinske krošture, vino kaštelanski crljenac – zinfandel, vina Opačak – Gornji Tučepi.

Lječilište: Makarska.

Biciklističke staze: PP Biokovo – Makarska rivijera, Dalmatinska zagora, otoci Brač, Hvar, Šolta, Vis, Splitska rivijera.

Vinske ceste: Biokovo, Kaštela, otoci Brač, Hvar, Vis, Biševo, Dalmatinska zagora.

Lov: državna lovišta Biokovo, Mosor, Pelegrin, Kopršnica – Tijarica.

Ribolov: rijeke Cetina i Vrljika, rijeka Grab (Vrlika, Sinj, Trilj, Omiš), Peručko jezero (Vrlika), big game fishing (Hvar i Vis).

Jahanje: Trilj, Sinj, Ogorje Donje.

Pustolovni turizam: rafting (rijeka Cetina), paragliding (Bol, Vis, Komiža, Hrvace – Sinj, planine Mosor i Biokovo), daskanje na vjetru (Bol), slobodno penjanje (Sutivan, Komiža, Hvar, Omiš, Marjan – Split, Biokovo, Šolta), kanu safari (Hrvace – Sinj), kajakarenje i jedrenje (Hvar, Vis), zipline, kanjoning, trekking, daskanje na vjetru (Omiš), ATV Quad Adventure Hrvace – Sinj, rafting, kanu safari Čikotina lađa (Nova sela – Trilj).

Suveniri: postoje mnogi proizvođači dalmatinskih suvenira koji ručno izrađuju predmete od kamena, drva, stakla i metala, proizvode dalmatinske rakije, likere, suho voće i kolače, mirisna ulja i kozmetička sredstva. Lavanda (otok Hvar), čipka od agave (otok Hvar), gajete falkuše od bakra, Kalanko – limeni brod.

Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije

Prilaz braće Kaliterna 10/I., 21000 Split
tel.: +385 (0)21 490 032, 490 033, 490 036
e-pošta: info@dalmatia.hr
mrežna stranica: www.dalmatia.hr

Split 2a

1. Trogir¹ – romanička gradska jezgra

Turistička zajednica grada Trogira

Trg pape Ivana Pavla II. br. 1, 21220 Trogir
tel.: +385 (0)21 885 628
e-pošta: info@visittrogir.hr
mrežna stranica: www.visittrogir.hr

Stara gradska jezgra okružena zidinama s dobro očuvanim dvorcem i kulom te mnogobrojnim građevinama i palačama iz romaničkoga, gotičkog, renesansnog i baroknog razdoblja upisana je na UNESCO-ov popis svjetske baštine.

2. Dioklecijanova palača u Splitu^{2a} i antički grad Salona u Solinu^{2b}

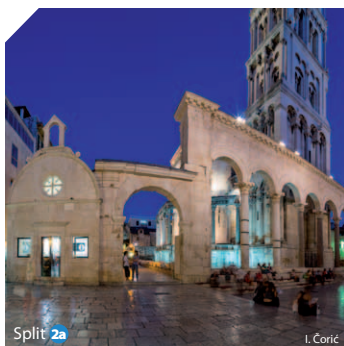
Turistička zajednica grada Splita

Obala hrvatskog narodnog preporoda 9
21000 Split
tel.: +385 (0)21 348 600
TIC +385 (0)21 360 066
+385 (0)21 345 606
e-pošta: info@visitsplit.com
mrežna stranica: www.visitsplit.com

Turistička zajednica grada Solina

Kralja Zvonimira 69, 21210 Solin
tel.: +385 (0)21 210 048
e-pošta: tz@solin-info.com
mrežna stranica: www.solin-info.com

U drevna vremena Rimljani izgrađene su prve urbane cjeline na tom području što potvrđuje palača rimskog cara Dioklecijana uvrštena na UNESCO-ov popis svjetske baštine te cijeli grad Salona, nekadašnji glavni grad rimske provincije Dalmacije.

3. Kanjon rijeke Cetine³

Turistička zajednica grada Omiša

Fošal 1A, 21310 Omiš
tel.: +385 (0)21 861 350
e-pošta: info@visitomis.hr
mrežna stranica: www.visitomis.hr

U podnožju najviše hrvatske planine Dinare, u dužini od 105 km proteže se rijeka Cetina, povezujući mjesta Vrljiku, Sinj, Trilj i Omiš. Bogatstvo cetinskih voda najviše oduševljava zaljubljenike u rafting i kanu.

4. Starogradsko polje^{4a} i gradovi Stari Grad^{4a} i Hvar^{4b}

Kulturni krajolik Starogradsko polje uvršten je na UNESCO-ov popis svjetske baštine i najbolje je sačuvana grčka parcelacija zemljišta na Sredozemlju stara gotovo 2400 godina.

Turistička zajednica grada Stari Grad

Obala Franje Tuđmana 1, 21460 Stari Grad
tel.: +385 (0)21 765 763, 766 231
e-pošta: info@visit-stari-grad.com
mrežna stranica: www.visit-stari-grad.com
www.starogradsko-polje.com

Turistička zajednica općine Jelsa

Riva b. b., 21465 Jelsa
tel./fax.: +385 (0)21 761 017
e-pošta: info@tzjelsa.hr
mrežna stranica: www.tzjelsa.hr
www.starogradsko-polje.net

Nekad važna pomorska i trgovačka luka, grad Hvar danas je jedno od omiljenih turističkih odredišta Hrvatske.

Turistička zajednica grada Hvara

Trg sv. Stjepana 42, 21450 Hvar
tel.: +385 (0)21 741 059 ; 742 977
e-pošta: tzg-hvar@st.t-com.hr,
info@tzhvar.hr
mrežna stranica: www.visithvar.hr

5. Park prirode Biokovo⁵

Franjevački put 2A, 21300 Makarska
tel.: +385 (0)21 616 924
e-pošta: info@pp-biokovo.hr
mrežna stranica: www.pp-biokovo.hr

Biokovo je najviša planina uz hrvatsku obalu koju karakteriziraju neobični kontrasti prirode, bogatstvo flore i faune sa

Biokovo ⁵

I. Biočina

mnogim endemskim vrstama i rijetkim pticama grabljivicama, geomorfološkim fenomenima obogaćenima i spektakularnim vidikovcem Skywalk.

6. Svetište Gospe Sinjske⁶

Turistička zajednica grada Sinja

Put Petrovca 12, 21230 Sinj
tel.: +385 (0)21 826 352
e-pošta: info@visitsinj.com
mrežna stranica: www.visitsinj.com
www.gospa-sinjska.hr

Najveće marijansko svetište u Dalmaciji sa zlatom okrunjenom slikom Čudotvorne Gospe Sinjske koju su 1687. donijeli franjevci iz Rame bježeći s narodom pred Turcima. Vjernici dolaze već više od tri stoljeća, posebno slaveći blagdan Velike Gospe 15. kolovoza.

I. Biočina

Starogradsko polje ^{4a}Hvar ^{4b}

B. Kačan

Sinj ⁶

B. Ljubičić

Putovi starih kapetana

JUŽNODALMATINSKI PUT

Dubrovnik 5

► Putovi starih kapetana vode nas područjem burnih povijesnih događaja i borbi za slobodu, područjem na kojem su od davnina razvijeni trgovina, pomorstvo i brodarstvo, tamo gdje se oduvijek živi u skladu s morem i rijekom. Upoznajte drevni zavičaj pomorstva na poluotoku jedrenjaka Pelješcu s Pomorskim muzejom u kolijevci pomorskih kapetana Orebiću, rodnome mjestu moreplovca Marka Pola gradu Korčuli, povijesnom gradu Dubrovniku koji je stoljećima djelovao kao samostalna Dubrovačka Republika te nastavak tradicije u suvremenim morskim i riječnim lukama Pločama i Metkoviću. Priroda je na tim područjima skladala

čudesni krajolik delte Neretve gdje se dodiruju rijeka i more, nizina i krš te jezero i močvara, neprolaznu ljepotu Nacionalnog parka Mljet s njegovim jezerima i renesansne Elafitske otoke Koločep, Lopud i Šipan te oblikovala raznolike i pitome krajolike Konavala. Pogledajte prema pučini gdje su se u prošlosti vodile mnogobrojne pomorske bitke, gdje se branila i čuvala sloboda i kuđa su s jedrima punima vjetra plovili trgovački jedrenjaci. Uz brodogradilište poznate dubrovačke karake u mjestu Grgurići (Slano), Dubrovačko primorje (Slano) je poznato i po četiri admirala španjolske mornarice koji su porijeklom s ovih prostora.

6

DALMACIJA. DUBROVNIK. ■ 39

Priroda

Nacionalni park Mljet, Park prirode Lastovsko otočje, Spomenik parkovne arhitekture Arboretum Trsteno, Posebni rezervati: ušće Neretve (ihtološko-orinitološki rezervat), Malostonski zaljev (rezervat u moru), Posebni rezervat otok Lokrum (rezervat šumske vegetacije), geomorfološki spomenik prirode Vela špilja (Vela Luka), Posebni rezervat Kočje (selo Žrnovo na Korčuli), Značajni krajobraz Sapunara (otok Mljet), Odisejeva špilja (Mljet), špilje Morvica i Ostaševica (Mljet), Konavoski dvori (Konavle), Posebni rezervat šumske vegetacije Čempresada „Pod Gospu“ (Orebić), Park – šuma Ošjak (Vela Luka), Park – šuma Velika i Mala Petka (Dubrovnik), Baćinska jezera. Posebni herpetološki rezervat Lokve u Majkovima, stanište strogo zaštićene vrste, riječne kornjače (Mauremys rivulata).

Graditeljske zanimljivosti

Gotički i gotičko-renesansni ljetnikovci (od Pelješca do Konavala), franjevački samostan (Orebić), Knežev dvor (Šipanska Luka), Dubrovačke gradske zidine s tvrđavama Minčeta, Lovrijenac, Revelin, Bokar i Sv. Ivan, Knežev dvor, franjevački samostan, dominikanski samostan i palača Sponza, crkva sv. Vlah, katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije (Dubrovnik), franjevački samostan (Rožat), mauzolej obitelji Račić (Cavtat), tradicionalna kamena arhitektura (naselja u Konavlima) i Sokol grad (kula u Konavlima), Stonske zidine (Ston), Solana Ston, predromanička crkva Rotonda (Dubrovačko primorje), stećci Dubrovačkog primorja, Knežev dvor (Dubrovačko primorje), Zavičajna kuća Dubrovačkog primorja (Dubrovačko primorje), benediktinski samostan (Mljet), ostaci rimske palače i ostaci starokršćanske bazilike (Polače, Mljet), stećci okolice Ploča, Plina Jezero.

Gastronomija

Morski plodovi i riba, teletina ili hobotnica ispod peke, brodnet od jegulja ili žaba (dolina Neretve), malostonske kamenice (prvi morski proizvod u Hrvatskoj koji je dobio oznaku izvornosti) i dagnje, kamenice i dagnje Dubrovačkog primorja (Bistrina), domaća kozletina ispod peke, kozji sir i mljetski „makaruli“ (Mljet). **Kolači:** stonska torta, kontonjata, mantala i arancini (Konavle), padišpanj, mantala, prikles (Dubrovačko primorje), **vina:** Dingač i Postup (Pelješac), Pošip i Grk (Korčula), Malvasija dubrovačka (Konavle).

Lječilište: Vela Luka.

Biciklističke staze: Konavle, otoci Korčula (Blato Vela Luka) i Mljet (NP Mljet), poluotok Pelješac, tematska biciklistička staza Stećci Dubrovačkog primorja (Slano – Bistrina), Dolina Neretve, Baćinska jezera, Neretva - Dolina života (tematska staza).

Pješačke staze: rute po Konavlima, rute po Orebiću, rute po Dubrovačkom primorju, rute po otocima Korčuli, Mljetu, Lastovu i Lopudu, Napoleonova cesta (1. etapa Pelješca).

Vinske ceste: Pelješac vinski carstvo (Pelješac), otok Korčula.

Jahanje: Konavle.

Slobodno penjanje: Konavle, otoci Korčula, Mljet i Lastovo.

Pustolovni turizam: adrenalinski parkovi u Konavlima.

Fotosafari i berba mandarina: Dolina Neretve

Suveniri: konavoski svileni vez (Konavle), jedrenjak dubrovačka karaka (Dubrovnik), pletena lavanda (Dubrovačko primorje).

Turistička zajednica

Dubrovačko-neretvanske županije

Šipčine 2, 20 000 Dubrovnik

tel.: +385 (0)20 324 999

e-pošta: info@visitdubrovnik.hr

mrežna stranica: www.visitdubrovnik.hr

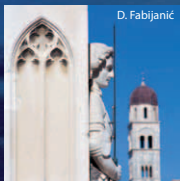
Dubrovnik 5

Korčula 3

I. Biočina

D. Fabijanić

D. Fabijanić

D. Pavlinović

Pelješac

I. Biočina

Neretva

B. Kačan

1. Arheološko nalazište Narona¹

Arheološki muzej Narona

Naronski trg 6, 20352 Vid
tel.: +385 (0)20 691 596
e-pošta: info@a-m-narona.hr
mrežna stranica: www.a-m-narona.hr

Antički grad Narona u selu Vid pokraj Metkovića – crkva sv. Vida, starokršćanska crkva Bare, sklop starokršćanskih bazilika, gradski bedemi i forum s hramom Augusteum najdragocjeniji su ostaci povijesne baštine na tom području.

Prirodoslovni muzej Metković

Kralja Zvonimira 4, 20350 Metković
tel.: +385 20 690 673
e-pošta: muzej@pmm.hr
mrežna stranica: www.pmm.hr

Najbolji primjer bogatog i raznolikog ptičjega svijeta delte Neretve vidljiv je u bogatoj ornitološkoj zbirci u Metkoviću. Osnovao ju je slavni hrvatski ornitolog Dragutin Rucner, a danas je zbirka dio Prirodoslovnog muzeja Metković.

2. Stonske zidine²

Turistička zajednica općine Ston

Gundulićeva poljana 1, 20230 Ston
tel.: +385 (0)20 754 452
e-pošta: tzston@gmail.com
mrežna stranica: www.ston.hr

Fortifikacijska cjelina iz 14. stoljeća, jedinstvena po svojoj veličini od 5,5 km i monumentalnosti te obrambenim i urbanističkim rješenjima. Zidine počinju i završavaju tvrđavama Koruna u Malom Stonu i Veliki kaštio u Stonu, a najmonumentalnija je tvrđava Bartolomeo iznad Stona.

3. Korčula³ – grad Marka Pola

Turistička zajednica grada Korčule

Obala dr. Franje Tuđmana 4, 20260 Korčula
tel.: +385 (0)20 715 701

e-pošta: tzg-korcule@du.t-com.hr
mrežna stranica: www.visitkorcula.net

Grad Korčula, povijesno središte istoimenog otoka, jedan je od najbolje očuvanih srednjovjekovnih središnjih gradova. Rodno mjesto moreplovca Marka Pola odlikuje se bogatom spomeničkom baštinom i kulturnim nasljeđem.

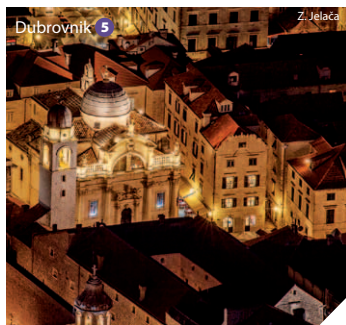
4. Nacionalni park Mljet⁴

Pristanište 2, 20226 Govedari
tel.: +385 (0)20 744 041
e-pošta: np-mljet@np-mljet.hr
mrežna stranica: www.np-mljet.hr

Turistička zajednica općine Mljet

Zabrježe 2, 20225 Babino Polje
tel.: +385 (0)20 746 025
faks: +385 (0)20 744 186
e-pošta: tz.mljet@du.t-com.hr
mrežna stranica: www.mljet.hr

Smješten na zapadnom dijelu istoimenoga najšumovitijeg otoka Jadrana, ponosi se dubokim zaljevima Veliko i Malo jezero, bujnom i raznolikom sredozemnom vegetacijom i bogatom kulturnom baštinom kojoj pripada i znameniti benediktinski samostan iz 12. stoljeća na otočiću u Velikom jezeru.

5. Dubrovnik⁵ – stara gradska jezgra

Turistička zajednica grada Dubrovnika

Brsalje 5, 20000 Dubrovnik
tel.: +385 (0)20 312 011
e-pošta: info@tzdubrovnik.hr
mrežna stranica: www.tzdubrovnik.hr

Grad jedinstvene političke i kulturne povijesti i svjetski poznate UNESCO-ove spomeničke baštine jedan je od najprivlačnijih i najpoznatijih sredozemnih gradova koji se, uz bogatstvo prirodnih ljepota i očuvane baštine, može pohvaliti iznimno bogatom turističkom ponudom.

6. Cavtat⁶ – stara gradska jezgra

Turistička zajednica općine Konavle

Zidine 6,
20210 Cavtat
tel.: +385 (0)20 479 025
e-pošta: tzcavtat-konavle@du.t-com.hr
mrežna stranica: visit.cavtat-konavle.com

Srednjovjekovni gradić Cavtat turističko je i kulturno središte Konavala. Neke su od vrijednih kulturnih znamenitosti mauzolej obitelji Račić, rodna kuća slikara Vlaho Bukovca te Knežev dvor sa zbirkom Baltazara Bogišića. Nedjeljne folklorne priredbe u Čilipima, kompleks mlinica i stupa na rijeci Ljutoj te tvrđava Sokol grad samo su neke od atrakcija ruralnog dijela Konavala.

Putovi izvora prirode

LIČKI PUT

► Karlovac, grad na četiri rijeke i grad parkova, početna je točka doživljaja izvora prirode. Uskoro će nizinske krajolike zamijeniti šumovite gore i planine isprepletene obilatim izvorima najčišćih europskih voda koje gase žeđ i u prekooceanskim zemljama. Polako prođite preko zavojitog mosta na rijeci Korani u gradu Slunju jer se ispod njega među slapovima smjestilo jedinstveno vodeničarsko naselje Rastoke. Mnoštvo prštavih slapova nagoviješta putove izvora prirode koji će se u svojoj raskoši razotkriti na Plitvičkim jezerima. Ljepota i svježina doživljaja

svjetske prirodne baštine i tradicionalna kuhinja razlozi su za predah na putu. Oko Josipdola predjeli su gustih šuma s bogatim lovištima. Ljubitelji planinarenja će se rado uputiti prema Ogulinu i dalje prema planini Klek, kolijevci planinarstva u Hrvatskoj. Za one koji vole neposredan susret s tihom i umirujućom prirodom, odlazak u Otočac i pastrvama bogatu rijeku Gacku pravi je izbor. Na samo 45 minuta vožnje od Gospića možete se okupati u Karlobagu, gdje je more vječno rashlađeno vodama koje obilato pristižu iz planinskog podzemlja.

Turistička zajednica Karlovačke županije

Jurja Haulika 14, 47000 Karlovac

tel.: +385956153200

e-pošta: info@tzkz.hr

mrežna stranica: www.visitkarlovacounty.hr

Turistička zajednica**Ličko-senjske županije**

Budaka 12, 53000 Gospić

tel.: +385 (0)53 574 687

e-pošta: info@lickosenjska.com

mrežna stranica: www.visit-lica.com

D. Rostuhar

I. Čorić

Plitvička jezera 2

Senj

R. Ibršević

Karlovac 6

R. Ibršević

Smiljan 3

M. Romulić & D. Stojić

Velebit 4b

I. Čorić

Velebit 4a

A. Gospić

Priroda

Nacionalni parkovi Plitvička jezera i Sjeverni Velebit, Park prirode Velebit, Strogi rezervat Hajdučki i Rožanski kukovi, park-šume Jasikovac i Vujnović brdo (Gospić), Značajni krajobraz Zavrtnica (podno Velebita), Posebni rezervat Lun – divlje masline (Lun na Pagu), Značajni krajobraz Slunjsica, geomorfološki spomenik prirode Cerovačke pećine (Gračac), Pećinski park Grabovača, Značajni krajobraz Baračeve špilje u Rakovici, Značajni krajobraz Klek, Đulin ponor – špiljski sustav usred grada Ogulina, Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje.

Graditeljske zanimljivosti

Karlovac, povijesna urbana cjelina Zvijezda, jedina preostala turska kula u Lici iz 15. stoljeća (Perušić), Sokolac, spomenik nulte kategorije (Brinje), kula Nehaj u Senju, antički vodovod u Novalji, zavojiti most preko rijeke Korane (Slunj), stari kameni mostovi (na rijeci Dobri – Novigrad, Kosinj, Otočac, Brinje), kameni dvokatni most (Tounj), hidroelektrana u Ozlju „Munjara“ sagrađena 1895., utvrđeni grad Ozalj sagrađen na stijeni iznad rijeke Kupe (u kojem se nalazi Zavičajni muzej Ozalj), Frankopanski kaštel u Ogulinu.

Gastronomija

Meki sir „škrpavac“ i mnogi drugi lokalni sirevi proizvedeni u minisirana na cestama sira Karlovačke i Ličko-senjske županije, lički krumpir, lička janjetina, proizvodi od šumskih plodova i starih sorti jabuka i krušaka, samoniklo jestivo i ljekovito bilje, samonikle gljive, rakija od šljiva i krušaka, kruh ispod peke, ogulinski kiseli kupus (s oznakom zaštite izvornosti EU-a od 2015. godine), grah, kiselo mlijeko, cicvara (jelo od kukuruznog brašna, mlijeka, maslaca i kiselog vrhnja), delicije od divljači, specijaliteta od riječnih riba (smuđ, pastirva), ogulinska masnica i štrudla (najduža štrudla ispečena je u Jaškovu, malom mjestu pokraj grada Ozlja i kao takva upisana u Guinnessovu knjigu rekorda).

Biciklističke staze: staze uz obalu rijeke Mrežnice (Duga Resa) te uz rijeke Dobru i Kupu u smjeru grada Ozlja, Jaškova i Žakanja (Štrudla by bike). Od mnogobrojnih staza na području Karlovačke županije posebno je atraktivna staza oko jezera Sabljaci, a staze na području grada Slunja spajaju se sa stazama na području općine Rakovica, gdje se na dovezuju na staze na području Nacionalnog parka Plitvička jezera pa idu dolinom rijeke Gacke i podvelebitskim selima. Iznimno su atraktivne i staze na području Parka prirode Velebit, staze na području Gospića.

Pješačke staze i staze za nordijsko hoda-
nje: u okolici Duge Rese i uz rijeku Mrežnicu te na području vodeničarskog naselja Rastoke u Slunju i Rakovice, gdje se usput može vidjeti stari grad Drežnik, poučna staza, mlin, kanjon Korane, slapovi ili ranč s konjima.

Planinarske staze: Ogulin – Bjelsko – Klek, Baške Oštarije – Zavižan (Premužićeva staza), Krasno – Zavižan, Krasno – Begovača, planinarski put Marković rudine – Otočac, dubovački planinarski put, karlovačka obilaznica. Zeleni put Via Dinarice koja se proteže dužinom od 100 km kroz Karlovačku županiju od Kamačnika do granice s Bosnom i Hercegovinom.

Lov: područja oko Duge Rese, Krnjaka (potez Karlovac – Slunj), Rakovice, Ogulina, Josipdola i Petrove Gore, područja sjevernog i srednjeg Velebita, Gospića, Perušića, Otočca, Vrhovina i područja sjeverno od grada Ozlja.

Ribolov: rijeka Mrežnica, rijeka Gacka, područje oko Gospića, rijeke Kupa, Korana i Dobra, jezero Sabljaci u Ogulinu, šljunčare u Ozlju.

Rafting i kanuing: rijeke Mrežnica, Kupa i Korana, Gacka i Lika.

Speleologija: Baračeve špilje (Rakovica), pećinski park Grabovača (Perušić), Cerovačke pećine (Gračac), špilja Vrlovka (Kamanje).

Suvenir: lička kapa, keramička ili drvena minijatura riječnog čamca (Karlovac), keramička ovčica „coklje“ (autohtone papuče), vozačka dozvola za letenje na metli.

Gastronomski suvenir: autohtoni tradicijski sirevi iz mini sirana, lokalna vina, sokovi i rakije.

1. Vodeničarsko naselje Rastoke¹

Turistička zajednica grada Slunja

Braće Radića 7, 47240 Slunj
tel.: +385 (0)47 777 630
e-pošta: info@tz-slunj.hr
mrežna stranica: www.tz-slunj.hr

Rastoke su nastale igrom prirode koja zelenomodre vode Slunjčice prelijeva preko sedrenih stijena u Koranu stvarajući pritom mnogo slapova, brzaca, malih jezera i kaskada.

2. Nacionalni park Plitvička jezera²

NP Plitvička jezera

Josipa Jovića 19, 53231 Plitvička Jezera
tel.: +385 (0)53 751 732, (rezervacije, Odjel prodaje), +385 (0)53 751 014; +385 (0)53 751 015 (dodatne informacije, ulaz)

Ovaj je nacionalni park na UNESCO-ovu popisu svjetske kulturne i prirodne baštine, a krasi ga iznimna prirodna ljepota mnogobrojnih jezera, slapova i žubora koji umiru i nanovo se rađaju stalno mijenjajući izgled. Zato se isplati uhvatiti nepovrljiv trenutak iz te prirodne galerije.

3. Memorijalni centar „Nikola Tesla” Smiljan³

Memorijalni centar „Nikola Tesla” Smiljan

Smiljan 87/1, 53211 Smiljan
tel.: + 385 (0)53 746 530
e-pošta: mcnikolatesla@mcnikolatesla.hr
mrežna stranica: www.mcnikolatesla.hr

Tu se rodio i mladost proveo Nikola Tesla, svjetski znanstvenik i inovator u

području elektriciteta. Suvremeni muzej smješten u Teslinoj rodnoj kući i obližnji tematski park čuvaju uspomene na njegov znanstveni put.

Muzej Like Gospić

Ulica dr. Franje Tuđmana 3, 53000 Gospić
tel.: + 385 (0)53 572 051
e-pošta: info@muzejlike.hr
mrežna stranica: www.muzejlike.hr

4. Park prirode Velebit^{4a} i Nacionalni park Sjeverni Velebit^{4b}

PP Velebit

Kaniža Gospićka 4b, 53000 Gospić
tel.: +385 (0)53 560 450
e-pošta: velebit@pp-velebit.hr
mrežna stranica: www.pp-velebit.hr

Jedinstvenost krških oblika, krajolika i živog svijeta razlozi su zašto je cijeli Park prirode Velebit poveljom UNESCO-a proglašen svjetskim rezervatom biosfere. Velebit pruža raznolike mogućnosti aktivnog odmora: planinarenje, šetnje poučnim stazama, posjet špiljama, rafting i kanuig, biciklizam, alpinističke aktivnosti... Jedan od najznačajnijih hrvatskih speleoloških objekata, Cerovačke špilje, smještene su na južnom dijelu Parka prirode „Velebit”. Ove špilje su iznimno bogate nalazima iz davne prošlosti. Osim velike količine arheoloških ostataka također su jedno od većih nalazišta špiljskog medvjeda u Hrvatskoj. Jedna od najljepših uvala Hrvatske, uvala Zavrtnica, nalazi se u sjevernom dijelu Parka prirode Velebit, nedaleko Jablanca. Također je zanimljiv posjet Premužićevoj stazi koja prolazi najatraktivnijim dijelovima sjevernog i srednjeg Velebita. Ova staza je zaštićena kao kulturno dobro i s nje se pružaju nezaboravni vidici na more. Ljepotom slapova, dubinom kanjona, raznolikošću biljnog i životinjskog svijeta krške rijeke Zrmanja i Krupa obogaćuju južni dio Parka prirode Velebit.

NP Sjeverni Velebit

Krasno 96, 53274 Krasno
tel.: +385 (0)53 665 380
e-pošta: npsv@np-sjeverni-velebit.hr
mrežna stranica: www.np-sjeverni-velebit.hr
kuca-velebita.np-sjeverni-velebit.hr

Nacionalni park Sjeverni Velebit njegov je najprivlačniji dio poznat po stijenama Hajdučkih i Rožanskih kukova i Velebitsko-me botaničkom vrtu. Sjedište Nacionalnog parka smješteno je u selu Krasnom, velikom marijanskom svetištu na nadmorskoj visini od 714 metara. Kuća Velebita posjetiteljski je i informacijski centar za posjetitelje Nacionalnog parka Sjeverni Velebit. Smještena je također u Krasnu. Kao prepoznatljiv, moderan i atraktivan sadržaj omogućuje prezentaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti Parka tijekom cijele godine.

5. Ogulin ⁵ – zavičaj bajki: Centar za posjetitelje Ivanina kuća bajke

Trg Hrvatskih rodoljuba, 47300 Ogulin
tel.: +385 (0)47 525 398
e-pošta: info@ivaninakucabajke.hr
mrežna stranica: www.ivaninakucabajke.hr

Turistička zajednica grada Ogulina

Kardinala A. Stepinca 1, 47300 Ogulin
tel.: +385 (0)47 532 278
e-pošta: info@visitogulin.hr
mrežna stranica: www.visitogulin.hr

Čarobna prirodna baština ogulinskog kraja, burna povijesna zbivanja, najzanimljiviji lokalni događaji i ljudi oduvijek su rasplamsavali maštu žitelja ogulinskog kraja. Narodna predaja ope-menila je tako svaki kutak našeg kraja i predstavlja nam iznimnu nematerijalnu ostavštinu naših predaka.

6. Aquatika – slatkovodni akvarij Karlovac ⁶

Branka Čavlovića Čavleka 1a, 47000 Karlovac
tel.: +385 (0)47 659 112
e-pošta: info@aquariumkarlovac.com
mrežna stranica: www.aquariumkarlovac.com

Turistička zajednica grada Karlovca

Trg Petra Zrinskog 3, 47000 Karlovac
tel.: +385 (0)47 615 115
e-pošta: karlovac-touristinfo@ka.t-com.hr
mrežna stranica: www.karlovac-touristinfo.hr

Slatkovodni akvarij Karlovac je jedini slatkovodni akvarij u Hrvatskoj, te lokalna turistička atrakcija temeljena na bioraznolikosti karlovačkih rijeka i jezera te bogatoj tradiciji života uz rijeke. Akvarij predstavlja floru i faunu hrvatskih rijeka i jezera, geološku prošlost, tradicijsku kulturu i povijest porječja četiriju karlovačkih rijeka.

Putovi dvorskih vila

SJEVERNI PUT

► Nekada davno pripadnici visokih društvenih slojeva, ugledna gospoda i plemstvo u potrazi za ljepotom i udobnošću na pažljivo su odabranim lokacijama izgradili dvorce i kurije okružene vrtovima, parkovima i perivojima. Dvorske vas vile slikovitim brežuljcima i okićenim ravnicama vode do vlastelinsko-gospodarskog kompleksa Jelačićevih Novih dvora i dvorca Lužnice u Zaprešiću, impozantnoga Velikog Tabora blizu Desinića, romantičnog Trakošćana, ponosnog dvorca Zrinskih u Čakovcu, dvorca s dvjema kulama u Gornjoj Rijeci te

Turistička zajednica Zagrebačke županije
Preradovićeva 42, 10000 Zagreb
tel.: +385 (0)1 4873 665
e-pošta: info@visitzagrebcounty.hr
mrežna stranica: www.visitzagrebcounty.hr

**Turistička zajednica
Koprivničko-križevačke županije**
Antuna Nemičića 5, 48000 Koprivnica
tel.: +385 (0)48 624 408
e-pošta: ured@podravinaiprigrorje.hr
mrežna stranica: www.podravinaiprigrorje.hr

**Turistička zajednica
Krapinsko-zagorske županije**
Magistratska 3, 49000 Krapina
tel.: +385 (0)49 233 653
e-pošta: info@visitzagorje.hr
mrežna stranica: www.visitzagorje.hr

Centar za posjetitelje Zagorje
Vrankovec 1, 49223 Sveti Križ Začretje
tel.: +385 (0)49 556 021
e-pošta: info@visitzagorje.hr
mrežna stranica: www.visitzagorje.hr

Turistička zajednica Varaždinske županije
Franjevački trg 7, 42000 Varaždin
tel.: +385 (0)42 210 096
e-pošta: info@turizam-vzz.hr
mrežna stranica: www.turizam-vzz.hr

Turistička zajednica Međimurske županije
Ulica bana Josipa Jelačića 22E, 40000 Čakovec
tel.: +385 (0)40 310 071
e-pošta: info.tzmz@gmail.com
mrežna stranica: www.visitmedimurje.com

mnogih drugih dvoraca razasutih po brežuljcima koji su nekoć predstavljali središte života, rada i kulturnog i političkog djelovanja. Zakoračite u prošlost posjetom vrijednim primjercima ruralnoga graditeljstva u Kumrovcu, upoznajte svijet drevnih čovjekovih predaka u jedinstvenom Muzeju neandertalaca u Krapini smještenom uz samo nalazište ili se prepustite umjetnosti u Hlebinama, kolijevci naivne umjetnosti. Dopustite dvorskim vilama da vam ispričaju povijest i odvedu vas na romantično putovanje u davna vremena raskoši i sjaja plemstva.

Trakošćan 4

Priroda

Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje, park prirode Medvednica, Strahinjčica, poseban botanički rezervat cret Dubravica (Dubravica), spomenik prirode špilja Vindija (Donja Voća), spomenik prirode Gupčeva lipa, posebni ornitološki rezervat Veliki pažut (Legrad), posebni geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci (Đurđevac), posebni floristički rezervat Mali Kalnik (Kalnik), Značajni krajobraz Kalnik, Regionalni park Mura – Drava, Bedekovčanska jezera (Bedekovčina), Spomenik parkovne arhitekture Arboretum Opeka (Vinica), Značajan krajobraz Zelenjak – Risvička i Cesarska gora, tisa kod Horvatovih stuba, hrast kitnjak "Galženjak".

Graditeljske zanimljivosti

Dvorac Januševac (Prigorje Brdovečko), Dvorac Lužnica (Zaprešić), kompleks Novih dvora Jelačićevih (Zaprešić), Dvorac Oršić (Gornja Bistra), Dvorac Vranyczany-Dobrinović (Gornji Laduč), Dvorac Jakovlje (Jakovlje), Dvorac Erdödy, Dvorac Oršić (Jastrebarsko), Franjevački samostan s crkvom Uznesenja Blažene Djevice Marije (Klanjec), Kapela Blažene Djevice Marije Snježne u Volavju (Jastrebarsko), Grkokatoličke crkve na Žumberku, dvor Veliki Tabor (Desinić), Stari grad (Varaždin), kleti i stare hiže (gornje Međimurje), drveni riječni mlin (Sveti Martin na Muri), Stari grad Đurđevac, stara gradska jezgra Križevaca i grkokatolička katedrala Presvetog Trojstva, etnološki lokalitet Obreške kleti (Kalničko gorje).

Svetište: Marija Bistrica, Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo u Molvama, Crkva Majke Božje Snježne (Belec), Crkva Majke Božje Gorske (Lobor), Crkva Majke Božje Jeruzalemske (Krapina), Crkva Marije od pohoda (Vinagora), Bednjanske

klijeti (Bednja), Muzej "Staro selo" Kumrovec, Muzej krapinskih neanderthalaca, Dvorac Oršić (Gornja Stubica), Spomenik hrvatskoj himni (Risvica), Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (Pregrada), Dolina kardinala (Krašić).

Gastronomija

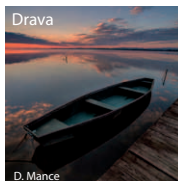
Purica s mlincima (zaštićeno oznakom zemljopisnog podrijetla na razini EU) hajdinska kaša, jela i pića od kopriva, kravlji sir „prga“, bučino ulje, „meso z tiblice“, kolači: zagorski štrukli (zaštićeni oznakom zemljopisnog podrijetla na razini EU, priprema zagorskih štrukli zaštićeno kao nematerijalno kulturno dobro), bučnica, kukuruzna zlevka i vrbovečka pera, plešivički copanjek, samoborska kremšnita (nematerijalno kulturno dobro - zaštićeno kulturno dobro RH), rudarska greblica (zaštićeno oznakom zemljopisnog podrijetla na razini EU), samoborska češnofka (zaštićeni proizvod - nacionalna zaštitna zemljopisnog podrijetla), muštarda, beli žganci, gibanica, tartufi zagrebačkoga kraja, samoborska salama, kotlovina, bele kobase i vankuši, kotlet s trsjia, žumberačka pastrva, zelinska loparka, graševina, chardonnay, rajnski rizling, neuburger, sivi pinot, bijeli pinot, traminac, mirisavi traminac, sauvignon, zeleni silvanac, žuti plavec i pjenušci, bermet, tradicionalne rakije i likeri od voća, trava ili meda, male zanatske pivovare Zagrebačke okolice, peciva – varaždinski klipiči, međimurska gibanica, pjenušac Šenpjen, vino Pušipel, autohtona klanječka sorta vina Sokol, vina ledene berbe Bodren. Bregofska pita (status nematerijalnog kulturnog dobra HR od 2012.), pogača z oreji (status nematerijalnog kulturnog dobra HR od 2021.), podravski mazanica (status nematerijalnog kulturnog dobra HR od 2021.), vino z peskov, autohtona vinska sorta Kleščec bijeli (Kalničko vinogorje), svinjska pisanica Stubica, zagorska juha,

pjenušci Vuglec Breg, varaždinsko zelje, varaždinsko bučino ulje, sir s vrhnjem, Zagorski bagremov med (zaštićen oznakom izvornosti na razini EU).

Lječilišta: Stubičke Toplice, Krapinske Toplice, Varaždinske Toplice.

Toplice: Terme Jezerčica – Donja Stubica, Terme Tuhelj – Tuheljske Toplice, Stubičke Toplice, Krapinske Toplice, Terme Sveti Martin.

Biciklističke staze: Zagrebačka županija: 13 biciklističkih karata i 37 ruta ukupne dužine 1336,7 km, Žumberak 311,5 km, cikloturistička karta Zagrebačke županije dužine 207 km. Tri nove cikloturističke rute dostupne na mobilnoj aplikaciji ZG bike: Savska ruta, u dužini od 87,59 km (u njezinu su sklopu tri rute – Jezerska ruta, Ruta ptica i kornjača, Ruta drvenih mostova), Ruta slapova u dužini od 47,79 km i Zagrebačka ruta, 41,06 km. Aplikacija Jaska Bike nudi osam ruta. Sedam biciklističkih ruta oko Samobora: laganije, ravne cestovne staze i zahtjevne brdske; rute po Svetonedeljskim bregima i ruterima; biciklističke staze Savsko Sutlanske Doline i brigi; biciklističke rute pisarovinskog kraja: Zavičajna ruta Kupa, Ruta izvora borovnica i kapela, Ruta sv. Vida, Ruta Titanic, Ruta „Od sela roda do sela roda“ i Ruta konja i gljiva, Ivanec, Lepoglava, Krapinsko-zagorska županija: pet biciklističkih karata i 59 biciklističkih ruta ukupne dužine 1850 km; mreža Međimurje Cyclist Welcome, 750 km cestovnih i off-road biciklističkih staza, Legrad, Drava route: Legrad – Šoderica – Hlebine – Molve – Đurđevac – Kalinovac – Križnica (80 km), Koprivnica, Križevci, Kalnik, BOK (biciklom oko Kalnika), Gravel staze Koprivničko-križevačke županije u dužini 482 km, Varaždinska županija – Dravska biciklistička staza (Dubrava Križovljanska – Varaždin – Ludbreg

D. Mance

S. Gobbo

Čakovec

Varaždin 5

M. Romić & D. Stojić

Marija Bistrica

S. Gobbo

Veliki Tabor

I. Bičina

– Mali Bukovec), staza Od dvorca do dvorca (Varaždin – Trakošćan), Toplička ruta (Varaždin – Varaždinske Toplice).

Konjičke staze: trinaest konjičkih staza na području Krapinsko-zagorske županije ukupne dužine 205 km. Dvije konjičke staze na području Brdovca, Marije Gorice i Dubrave. Turistička konjička staza uz Dravu Koprivničko-križevačke županije dužine 100 km (Imanje Plavec, Sveti Petar Orehovec).

Pješačke staze: poučne staze (PP Medvednica), poučne staze (Stubičke Toplice, Kalnik), Toplički pješački prsten (Krapinske Toplice), poučna staza Kalnik, poučna staza Legrad, poučna staza Borik, staza uz rijeku Dravu, područje Trakošćana, gornje Međimurje, Marija Bistrica – planinarska obilaznica „Za dušu i tijelo – Mir-

ko Fulir", poučne staze (PP Žumberak – Samoborsko gorje), Staza kneževa, Budinjak; poučna staza 'Okičnica'; Poučna staza Otruševac); Sv. Nedelja – poučna staza Posebnog ornitološkog rezervata Sava-Strmec, pješačke staze po Svetonedeljskim bregima, pješačke staze Tuhelj, PP Medvednica – Horvatove stube, Pregrada – Lenartove stube, Grad labirinata u Donjoj Stubici. Jesenje – Putovima neandertalaca, Radoboj (Strahinjčica) – Putovima orhideja, Staza kroz krošnje Zelenjak.

Planinarske staze: Planinarske staze: PP Žumberak – Samoborsko gorje, PP Medvednica, Strahinjčica, Ivanščica, Kalnik, Ravna Gora, Bilogora, Pregrada – Kunagora, Kajbumščakov put, Marija Bistrica – planinarska obilaznica „Za dušu i tijelo“.

Tematske ceste: cesta sira Zagrebačke županije, Plešivička vinska cesta, Samoborska vinska cesta, galerijske ceste (ishodište Hlebine), Camino Podravina, duhovno ekološko-poučni put svetog Nikole (Ferdinandovec), Đurđevačka vinska cesta, Križevačka vinska cesta, vinska cesta „Klampotić“ (Cestica), Ludbreška vinska cesta, poučna staza Trakošćan, Međimurska vinska cesta, Cesta crnog ulja, Međimurska cesta tradicije, poučna staza Gaveznic – Kamen Vrh (Leopoldova), vinske ceste Krapinsko-zagorske županije, planinarsko-poučna staza „Putovima orhideja“ (Radoboj), Stazama Gupčevih puntara (Donja Stubica), poučno-rekreativna šetnica „Kapelščak“ (Stubičke Toplice), Kružna staza Hušnjakovo, Staze krapinskih neandertalaca (Jesenje). KŽŽ – Marijanski hodočasnički put, Put seljačke bune.

Lov: područja Zelendvor, Trakošćan, Čakovec, Štrigova, Iovište Repaš, Legrad, Koprivnica, Križevci.

Ribolov: rijeke Mura, Drava, jezera Zajarki, Čabradi, Jegeniš, Šoderica, Ješkovo, Čingi Lingi, Drnić, Prosenica, Autoput, svetonedeljska jezera (Rakitje, Strmec, Orešje, Kerestinec), Plitvica, Bednja, sportsko-rekreativno jezero Jarki, Stubičke Toplice, Bedekovčanska jezera.

Jahanje: Sveti Martin na Muri, Donja Dubrava, Zaprešić – KK Trajbar, Samobor – Etno farma Mirnovec, KK Jaska, KK Tetra Udruga Lipicanska barokna raskoš, Udruga uzgajivača konja hrvatskog posavca "Vranac" (Samobor), KK Geronimo, KK Windy, KK Hidalgo, Bilogori, Konjička udruga dragovoljaca Domovinskog rata "Pokuplje" (Pisarovina), Konjički ranch (Pisarovina), Centar „Ritam s konjem“ Stubičke Toplice, Maruševac, Konjički klub Kumrovec, Donja Stubica – Ranch Zara, Sveti Križ Začretje – OPG Piljek, Krapinske Toplice – Konjički klub „Horses for Champions“, Vuglec Breg (Krapina), Vinski vrh (Hrašćina), Konjščina, OPG Majerling (Majerje).

Skijanje: Sljeme (Medvednica).

Paragliding: Triglav (Ivanščica), Kalnik, Đurđevac, Cvetlin i Višnjica (Ravna Gora), Plešivica (Japetić) Strahinjčica, Kunagora.

Climbing: Kalnik.

Speedway: Hodošan, Kupljenovo (Zaprešić).

Let balonom: Krapinsko-zagorski aerodrom (Balon klub Zagreb)

Suvenir: Bagrem med zagorskih brega, licitarsko srce, licitarski kalupi, drvene igračke (Laz), leopoldovska čipka, bučino ulje, minijatura naivnog slikarstva (Hlebine), Bilikum (Križevci), koprivnjak (Koprivnica), lužnički čaj (dvorac Lužnica – Zaprešić), Smart Souvenirs (Vršilnica Zaprešić), samoborski kristal, samoborski kraluš, medenjaci i licitari (Samobor), svetonedeljski kraluš (Sveta Nedelja).

Park prirode „Žumberak – Samoborsko gorje“ 1

1. Park prirode „Žumberak – Samoborsko gorje“¹

Slani Dol 1, 10430 Samobor

tel.: +385 (0)1 3327 660

e-pošta: park@pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr
mrežna stranica: www.pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr/

Ovaj planinski masiv, zaštićen kao park prirode i kulturni krajolik, ispresijecan dubokim dolinama brojnih rječica i brdskih potoka krije petinu svih biljnih vrsta Hrvatske, 847 izvora i 34 arheološka nalazišta. Unutar područja nalazimo i slikovita seoska naselja iznad 700 m nadmorske visine. Skriveni kanjoni i sedrotvorni slapovi, najviši vrhovi središnje Hrvatske i bogata kulturna baština rasprostiru se na 300 km biciklističkih staza i preko 350 km planinarskih puteva.

2. Muzej „Staro selo“ Kumrovec²

Kumrovec b. b., 49295 Kumrovec

tel.: +385 (0)49 225 830

e-pošta: mss@mhz.hr

mrežna stranica: www.mss.mhz.hr
www.mhz.hr

Jedinstveni muzej na otvorenome s očuvanim izvornim seoskim kućama s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće i izložbama tradicionalnog načina života na po-

dručju toka rijeke Sutle s kraja 19. stoljeća, kao što su npr. Zagorska svadba, Od konoplje do platna, Lončarstvo i Od zrna do pogače.

3. Muzej krapinskih neandertalaca u Krapini³

Šetalište Vilibalda Sluge b. b.

49000 Krapina

tel.: +385 (0)49 371 491

e-pošta: rezervacije-mkn@mhz.hr

mrežna stranica: www.mkn.mhz.hr
www.mhz.hr

Muzej krapinskih neandertalaca u Krapini, otvoren 2010. godine, jedinstven

S. Gobbo

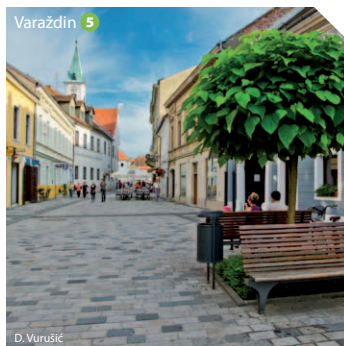
S. Gobbo

Krapina³

Varaždin⁵

D. Mance

Varaždin⁵

D. Vurušić

je muzej smješten uz jedno od najvažnijih paleontoloških nalazišta u Europi. Uz postav o neandertalcima, sadržava i prikaz povijesti zemlje od postanka do suvremenog doba.

4. Dvorac Trakošćan⁴ – biser Hrvatskog zagorja

Muzejska ustanova Dvor Trakošćan

Trakošćan 1, 42253 Bednja
tel.: +385 (0)42 796 309
fax: +385 (0)42 771 698
e-pošta: dvor@trakoscan.hr

Turistička zajednica Trakošćan – Općina Bednja

Trg sv. Marije 26, 42253 Bednja
tel.: +385(0)42 796 281, +385(0)42 796 422
faks: +385(0)42 796 420
e-pošta: info@bednja.hr
info@turizam-trakoscan.hr

Dvorac Trakošćan najromantičniji je i prema mišljenju mnogih najljepši dvorac u Hrvatskoj. Jedan je od rijetkih objekata u Hrvatskoj sa sačuvanom vlastitom građom, povijesno usko povezanom s arhitektonskim okvirom i životom svojih vlasnika.

5. Grad Varaždin⁵ – biser kulture

Turistička zajednica grada Varaždina

Ivana Padovca 3, 42000 Varaždin
tel.: +385 (0)42 210 987
e-pošta: info@tourism-varazdin.hr
mrežna stranica: www.tourism-varazdin.hr

Varaždin, grad kulture, zadivljuje raskošnim crkvama, gradskim palačama i varaždinskim grobljem te svojim umjetničkim dometom i kulturnim nasljedom.

6. Ekomuzej Mura⁶

Žabnik b. b., 40311 Sveti Martin na Muri
tel.: +385 (0)40 868 231, +385 (0)98 977 9024
e-pošta: ekomuzejmura@gmail.com
mrežna stranica: www.ekomuzejmura.com

Ekomuzej Mura nudi izniman mozaik bioraznolikosti pod UNESCO-ovom zaštitom (Rezervat biosfere Mura – Drava – Dunav; program "Čovjek i biosfera") te krajobrazne i kulturne raznolikosti, tradicijskih znanja, koja su očuvali gostoljubivi starosjedioci te etnološki obojenih tradicijskih manifestacija. Skele koje voze preko Mure, plivajući mlinovi, tradicijska arhitektura, povijesna obilježja i izložbene zbirke prikazuju život seoskog stanovništva.

Trakošćan⁴

S. Gobbo

Sveti Martin na Muri⁶

B. H. Markićević

Putovi podzemnih tajni

SJEVEROISTOČNI PUT

► Neke tajne čekaju svoje otkriće milijunima godina. Ostavila su ih u dubokim stijenama živa bića u pretpovijesno doba kada je tu bio ocean. Ivanić-Grad svoju je tajnu otkrio svijetu. Ako danas prođete putovima podzemnih tajni, doživjet ćete život koji se zaustavio u neko davno vrijeme. U susretu sa seoskim stanovništvom koje je posljednji primjer zaboravljeno-ga skromnog života, u valovitoj prirodi gdje se izmjenjuju pašnjaci i gore, gdje se vrijeme određuje prema položaju Sunca, a mnogobrojni ribnjaci i lovišta

zovu na druženje, otkrit ćete prirodnu stranu svojeg bića. Roštilj na ribnjaku s obitelji velik je odmak od bliskih urbanih središta kao što je Bjelovar, Daruvar, Đurđevac, Virovitica, Garešnica, Kutina ili Novska. Nizvodno od Siska rijeka Sava natapa šume i livade čudesnog Parka prirode Lonjsko polje, čineći tako carsku kolijevku za ribe i mnoge vrste rijetkih ptica. Između ljepotica gora poljoprivredni je kraj čija gastronomska dostignuća otkrivaju Vrbovec, Bjelovar, Đurđevac, Daruvar, Velika Gorica, Sveti Ivan Zelina, Ivanić-Grad i Dugo Selo.

Turistička zajednica**Koprivničko-križevačke županije**

Antuna Nemčića 5, 48000 Koprivnica

tel.: +385 (0)48 624 408

e-pošta: ured@podravinaiprigrorje.hr

mrežna stranica: www.podravinaiprigrorje.hr

Turistička zajednica**Bjelovarsko-bilogorske županije**

Dr. Ante Starčevića 8, 43000 Bjelovar

tel.: +385 (0)43 221 928

e-pošta: info@tzbbz.hr

mrežna stranica: www.tzbbz.hr

Turistička zajednica**Virovitičko-podravске županije**

Trg Ljudevita Patačića 1, 33000 Virovitica

tel.: +385 (0)33 726 069; +385 (0)33 730 031

e-pošta: ured@tzvpz.hr

mrežna stranica: www.tzvpz.hr

Turistička zajednica**Sisačko-moslavačke županije**

Rimska 28/II., 44000 Sisak

tel.: +385 (0)44 540 163

e-pošta: info@turizam-smz.hr

mrežna stranica: www.turizam-smz.hr

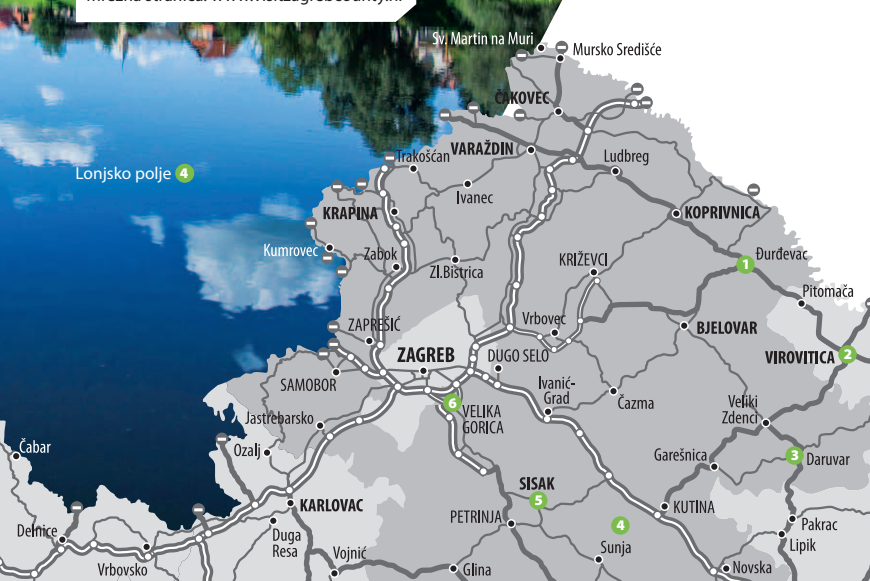
Turistička zajednica Zagrebačke županije

Preradovićeva 42, 10000 Zagreb

tel.: +385 (0)1 4873 665

e-pošta: info@visitzagrebcounty.hr

mrežna stranica: www.visitzagrebcounty.hr

Lonjsko polje 4

Priroda

UNESCO-ov prekogranični Rezervat biosfere Mura – Drava – Dunav (Posjetiteljski centar "Dravska priča"), Značajni krajobrazri Križnica, Jelkuš, Širinski otok i močvarno stanište Vir (Pitomača), Park prirode Lonjsko polje, Posebni ornitološki rezervat Rakita (Sisak), posebni geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci, park šuma Borik (Đurđevac), Značajni krajobraz Kalnik, ribnjaci šarana Končanica (Daruvar – Grubišno Polje), ribnjaci Blatnica – info-edukativni punkt Blatnica, poučna staza Lokvanjić – promatranje ptica, škola u prirodi (Bjelovar – Čazma), fotosafari i promatranje životinjskog svijeta (BBŽ), posebni rezervat šumske vegetacije Crni jarki (Kalinovac). Poilovlje s rubnjacima – informativno - edukativni punktovi Kaniška Iva i Pepeljni vrtovi Hrastovac, (Garešnica), poučna staza Poilovlje – promatranje ptica, škola u prirodi (Garešnica), Plovni put Ilove – obilazak Poilovlja vodenim putem (Garešnica), Međunarodni park tamnog neba Vrani kamen – promatranje zvijezda (Daruvar).

Graditeljske zanimljivosti

Barokni kompleks franjevačkog samostana i crkva sv. Roka (Virovitica), crkva Blažene Djevice Marije (Vukovina), drvena turopoljska arhitektura (kurije, kapele i čardaci): kapela sv. Barbare (Velika Mlaka), Kurija Modić-Bedečković (Donja Lomnica), Kaštel-dvorac Lukavec (Velika Gorica), drvena kapela sv. Ivana Krstitelja (Buševec), Kula Zrinski i dvorac Patačić, dvorac Lovrečina Grad (Vrbovec), Crkva sv. Martina na Martin bregu (Stopa svetog Martina, Dugo Selo), Crkva Sveta tri kralja (Komin), Franjevački samostan i crkva svetog Ivana Krstitelja (Kloštar Ivanić), drvene kuće u Krapju, selu graditeljske baštine, moslavački trijemovi (Kutina), drvena kapela sv. Andrije iz 1757. Godine (Brezine, Lipik), gotička crkva sv. Pantelejmona (Toranj, Pakrac), crkva Marije Snježne u Kutini, katedrala Uzvišenja Svetog Križa u Sisku, crkva Pohoda Blažene Djevice Marije

(Garešnica), Crkva Sv. Marije Magdalene Čazma, Srednjovjekovna utvrda Čazma.

Gastronomija

Mliječni proizvodi, specijaliteti od slatkododne ribe i divljači, riblji paprikaš, specijaliteti tradicionalne češke kuhinje - bramborak, dizane knedle na pari, cmunde, vdojly (Daruvar), šaran na rašljama (Krapje), kruh od koprive (Pitomača), beli žganci, Vrbovečka pera - zaštićen proizvod na razini EU, nosi oblik zaštite Zajamčeno tradicionalni specijalitet, crni turopoljski tarufi, gibanica, turopoljska svinja, vina graševina, chardonnay, bijeli pinot, cabernet sauvignon, autohtona moslavačka sorta škrlat, kupinovo vino i voćne rakije, Bregof-ska pita (status nematerijalnog kulturnog dobra HR od 2012.), đurđevačka „pogača z oreji“ (nematerijalno kulturno dobro RH od 2021.), virovska podravska mazanica (nematerijalno kulturno dobro RH od 2021.), autohtona vinska sorta Klešćec bijeli (Kalničko vinogorje) Bjelovarski kvargl - 25. hrvatski proizvod s oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla, craft pivo Zeppelin (Bjelovar), Bilogorski kovrtanj - tradicionalni kolač za svečane prigode.

Lječilišta: Topusko, Ivanić-Grad (Specijalna bolnica Naftalan) i Daruvar (Daruvarske toplice).

Biciklističke staze: Drava route (Koprivnica – Križnica), dionica rute EuroVelo 13 (Međimurska županija – Legrad – Koprivnica – Hlebina – Molve – Novo Virje – Ferdinandovac – Podravske Sesvete – Virovitičko-podravska županija), moslavačka i savska ruta (okolica Ivanić-Grada), u okolici Ivanić-Grada i Kloštar Ivanića tri su dobro obilježene biciklističke rute: Plava, Žuta i Narančasta, mreža pješačko-biciklističkih staza Turopoljskoga kraja - Crvena, Zelena i Smeđa ruta; biciklističke staze po zelinskim bregima, 20 biciklističkih ruta i staza na području Virovitičko-podravske županije ukupno dugih više od 1000 km, cikloturističke županijske rute SMŽ 1,2 i 3 i cikloturistička nacionalna ruta Sava

(434 km i lokalne rute), ruta Bjelovarsko-bilogorske županije povezuje pet gradova županije (Bjelovar, Čazma, Garešnica, Daruvar i Grubišno Polje) ukupne dužine 192 km, bjelovarske biciklističke rute, bilodravska ruta (Bilogora, Đurđevac, Novo Virje, Mađarska), BOK Biciklom oko Kalnika, Gravel staza Koprivničko-križevačke županije duge 482 km.

Pješačke staze: poučne staze uz rijeku Dravu, Camino Podravina, duhovno-ekološko-poučni put svetog Nikole (Ferdinandovec), poučna staza na virovitičkom dijelu Bilogore, staze pokraj Kutine, poučna staza Rimska park-šuma (Daruvar), poučna staza Lokvanjić (Blatnica – Čazma), poučna staza Poilovlje (Garešnica), poučna staza „Bilogora“ (planinarski dom Kamenitovac), staza mitoloških bića Bilo-gore (izletište Na Malenom brijegu), 5 planinskih staza na bjelovarskom dijelu Bilogore, poučna staza 'Žutica' i 'Marča' (Ivanić-Grad), poučna staza 'Šumarica' – Turoplje.

Vinske ceste: vinske ceste Moslavine, Vinski puti – Pitomača, Virovitički vidici – Virovitica, Đurđevačka vinska cesta, Vinska cesta Vinogorja Pakrac, Zelinska vinska cesta – okolica Sv. Ivana Zeline, Daruvarska vinska cesta, Bilogorska vinska cesta.

Lov: područje oko Đurđevca, Ivanić-Grada i Novske, na Bilogori i Moslavačkoj gori, Psunj (Pakrac), područje oko Garešnice, područje oko Daruvara na padinama Zapadnog dijela Papuka. Ribolov: jezero Gat (Đurđevac), ribnjaci na području Bjelovara, Čazme, Grubišnog Polja, Virovitice, Novske, Garešnice i Kutine, ribnjaci Gončanica i Jezero (Daruvar), rijeke Ilova i Pakra (Pakrac), rijeka Drava (Križnica), Catch & release – jezero Pjeskara (Lipik), jezero Ciglena (Dugo Selo), ŠRD Amur, jezero Črnc (Vrbovec), Ribnjaci Ključić Brdo, Jezero Skresovi (Garešnica), jezero Fuka (Gradec).

Jahanje: Kasački klub, „Diamant“ (Šeovica, Lipik), Konjički klub „Zlatni klas“, Otrovanec (Pitomača), Konjički klub „Konji gizdavi“ (V. Pisanica), Ergela AMB Horses (Daruvar), Konjički klub Vinia (Bjelovar), Konjički klub Veliko Trojstvo, konjički klub „Đurđevački

graničari“ (Đurđevac), „Virovski konjanici“ (Virje), Engea Hrvatska – Bilogorska konjička staza – prva međunarodno certificirana konjička turistička staza u Hrvatskoj duga 90 km (Veliko Trojstvo), Konjički klub „Garić“ (Garešnica), Udruga „Bjelovarski graničari husari 1756“, Konjički klub „Troja“, Konjogojska udruga „Bilogora“ (Bjelovar), KK Jahanje – Udruga uzgajivača posavskog konja (Kloštar Ivanić), KK Casus (Križ), Konjički klub Sv. Ivan Zelina, KK Vrbovec, KK „Jagodno“, KK Kurilovec, Konjički klub Agramer, Privatni uzgoj hrvatskog Posavca, Ranch Kurilovec (Velika Gorica), KK Geronimo, KK Windy, KK Hidalgo, Konjički ranch, JK Western Ranch (Dugo Selo)

Suveniri: slatinski biser (perle, ogrlice), laneni ručnik (Ivanić-Grad), bučino ulje (Ivanić-Grad), Zelinska ogrlica (Sv. Ivan Zelina), umanjena replika posavske kuće (Sisak), figurice autohtonoga goveda – tura (Turopolje), podgutnica (narukvica), poculica (narukvica), suvenirnica Muzeja Turopolja (Velika Gorica), rode (Lonjsko polje), pijetao – „picok“ (Đurđevac), vinski pehar Vas diatretum Daruvarense (Daruvar), Tragovi i uspomene – serija suvenira s etnografskim motivima Podravine i Slavonije (Virovitica), Stucka Petrinja (posuđe od gline), nakit Muzeja grada Siska – replike rimskoga kovanog novca, keramika od gline i narodno tkanje, ribarski alat, keramičke replike kamenog paviljona (Bjelovar).

Atrakcije: Mini Zoo Hrvatska Sahara – posebno izgrađen i uređen prostor s devama kao poveznica s Đurđevačkim pijescima (Đurđevac), Posjetiteljski centar Đurđevački pijesci (Đurđevac). Etno park Veliko Trojstvo – na tradicijski način prikazano graditeljstvo bilogorskog kraja. Romska etno kuća – jedinstveni objekt u Europi priča priču autohtonih hrvatskih Roma Lovara. Kulturni centar Mato Lovrak – Tamo vas čeka vlak iz filma „Vlak u snijegu“, mlin iz „Družbe Pere Kvržice“, ali i bunar u koji je upao Medo. Lov na turopoljske tartufe – nova turistička atrakcija Zagrebačke županije.

1. Stari grad – kulturno dobro u Đurđevcu¹

Muzej Stari grad

Starogradska 21, 48350 Đurđevac

tel.: +385 (0)48 812 230

e-pošta: muzej@djurdevac.hr

mrežna stranica: www.muzej-djurdevac.hr

Vrijedno kulturno dobro u srednjovjekovna utvrda u kojoj se danas nalaze gale-rijski prostori, a zanimljiv je stalni postav donacije umjetnina poznatog slikara naivne umjetnosti Ivana Lackovića Croa-te. Tu je smješten i interpretacijski centar Picokijade (2017. godine proglašen jednom od tri najbolje kulturne atrakcije u Hrvatskoj). U neposrednoj je blizini i prostor s devama i malim životinjama kao poveznica s Đurđevačkim pijescima, dok novootvoreni Posjetiteljski centar Đurđevački pijesci na multimedijalan način posjetiteljima kroz koncept proši-rene stvarnosti u zatvorenom prostoru prezentira sve posebnosti pustinskog krajolika i bogatstvo raznolikosti životinjskog i biljnog svijeta koji živi na pijescima i to neovisno o godišnjem dobu i vremenskim uvjetima.

2. Dvorac Pejačević u Virovitici²

Gradski muzej – Dvorac Pejačević

Trg bana Josipa Jelačića 23, 33000 Virovitica

tel.: +385 (0)33 722 127

e-pošta: info@muzejvirovitica.hr

mrežna stranica: www.gmvt.com.hr/

Na mjestu nekadašnje srednjovjekovne utvrde grofovsk obitelj Pejačević, prema nacrtima bečkog arhitekta Rotha, godine 1804. podiže dvorac ba-rokno-klasicističkih obilježja. Danas je u dvorcu muzej, a skladan park koji ga okružuje zaštićeni je spomenik prirode.

3. Dvorac grofa Jankovića u Daruvaru³

Gradska tržnica Daruvar

Kolodvorska 2, 43 500 Daruvar

tel.: +385 (0)99 493 6112

e-pošta: info@trznica-daruvar.com mrežna

stranica: www.trznica-daruvar.com

Dvorac Janković je zaštićeni spo-menik kulture Republike Hrvatske 1. kategorije. U njemu se nalazi 60-ak soba i prostorija s uređenom suvenirnicom, gradskom galerijom, glazbenim salonom, spomen sobama obitelji Janković, Židovske kulture i tradicije, Daruvar u II svetskom ratu i Domovinski rat u Daruvaru. U podrumu dvorca sazrijevaju i čuvaju se reprezentativne sorte vina Badela 1862 d.d. Vinarije Daruvar koje se po najavi mogu degustirati.

4. PP Lonjsko polje⁴

PP Lonjsko polje

Krapje 16, 44325 Jasenovac

tel.: +385 (0)44 672 080, 611 190

e-pošta: info@pp-lonjsko-polje.hr

mrežna stranica: www.pp-lonjsko-polje.hr

Velike vode koje rijekom Savom dolaze s Alpa i Dinarida razlijevaju se livadama i šumama Lonjskog polja stvarajući izvanredne uvjete za mriješćenje riba i život ptica. Ujedno, tu je rijedak spoj očuvane prirode i tradicijske graditeljske baštine. Park prirode Lonjsko polje kao močvarno područje ubraja se među najugrože-nija staništa na svijetu. To je najveće zaštićeno močvarno područje ne samo u Hrvatskoj nego u cijelom dunavskom porječju. Uvršten je u tzv. Ramsarski popis močvara koje su od međunarodnog značaja osobito kao prebivalište ptica močvarica. Prema kriterijima direktive o pticama Europske unije, to područje pripada važnim područjima za ptice (engl. Important Bird Areas – IBA). Sačinjavaju ga uglavnom tri polja: Lonjsko, Mokro i Poganovo polje.

5. Sisačka tvrđava ⁵

Gradski muzej Sisak

Kralja Tomislava 10, 44000 Sisak

tel.: +385 (0)44 811 811

e-pošta: gradski-muzej-sisak@sk.t-com.hr

mrežna stranica: www.muzej-sisak.hr

Ta dobro očuvana srednjovjekovna utvrda zanimljiva je kao spomenik burnih ratova u prošlosti, ali i privlačna zahvaljujući izgledu i smještaju na riječnim obalama Kupe u okruženju prostranih livada.

U vrijeme borbi s Osmanlijama, radi zaustavljanja turskog prodora, na samom ušću rijeke Kupe u Savu počinje se graditi sisačka utvrda. Gradnja je započeta 1544. godine, a 1550. godine utvrda je bila osposobljena za osnovnu namjenu. Za gradnju je korišten pretežno građevinski materijal ruševina rimske Siscije. Utvrdu je osmanlijski vojskovođa Hasan-paša Predojević opsjedao tri puta, da bi 22. lipnja 1593. doživio konačan poraz u presudnoj bitci za obranu Siska i čitavoga Hrvatskog Kraljevstva. U utvrdi se za vrijeme bitke nalazila posada od oko 300 vojnika, koja je u presudnom trenutku krenula u pomoć kršćanskoj vojsci pod vodstvom bana Tome Bakača.

Rijeka Kupa

Virovitica ²

K. Toplak

D. Rostuhar

6. Muzej Turopolja u Velikoj Gorici ⁶

Muzej Turopolja

Trg kralja Tomislava 1

10410 Velika Gorica

tel.: +385 (0)1 6221 325

e-pošta: muzej-turopolja@muzej-turopolja.hr

mrežna stranica: www.muzej-turopolja.hr

Turopolje je kraj u dolini rijeke Save južno od Zagreba naseljen od pretpovijesti do našeg doba. Danas su posebnost Turopolja sačuvane drvene kapelice i plemićke kurije. Najstariji je izložak turopoljskog muzeja mamutova kljova iz razdoblja do 10. tisućljeća prije Krista.

Durdevac ¹

S. Gobbo

Daruvar ³

S. Gobbo

Sisak ⁵

M. Babić

Velika Gorica ⁶

R. Leš

► Glavni grad Hrvatske ubraja se među najstarije srednjoeuropske gradove, što potvrđuju pisani izvori iz 1094. godine kada je na tom području utemeljena biskupija. Smjestio se između gorja Medvednice i rijeke Save, a staru gradsku jezgru čine srednjovjekovni Gradec, danas središte Vlade RH i Sabora, te Kaptol, nadbiskupijsko središte. Nakon administrativnog sjedinjenja s okolnim naseljima u 19. stoljeću u Zagrebu se podižu reprezentativne javne zgrade, trgovi,

Grad po mjeri čovjeka

GRAD ZAGREB

prekrasni perivoji, fontane i parkovi, čineći ga danas jednim od najzelenijih europskih gradova. Tako ugodna za šetnju, hrvatska metropola goste mami živahnim uličnim ozračjem, mnogobrojnim kafićima, restoranima i trgovačkim ulicama. Tražite li na svojem putu predah ispunjen bogatim tradicijskim i kulturnim doživljajem koji će osvježiti vaše putovanje prema domu ili nekomu primorskom turističkom odredištu, Zagreb vas spremno očekuje. Dobro došli!

Posjetite... Probajte...

Graditeljske zanimljivosti

Neogotička katedrala Marijina Uznesenja, romaničko-gotička crkva sv. Marka, srednjovjekovni dijelovi gradskih bedema iz 13. stoljeća – Kamenita vrata i kula Lotrščak, električna uspinjača koja povezuje Gornji i Donji grad, neobarokna zgrada Hrvatskoga narodnog kazališta iz 1895. godine arhitekata Fellnera i Helmera.

Gastronomija

Purica s mlincima, štrukli, špek-fileki, krpice sa zeljem, svježi sir i vrhnje, zagrebački odrezak.

Uspomene iz Zagreba

Šestinski kišobran – dio narodne nošnje karakteristične za zagrebačku okolicu, koja se upotrebljavala do 60-ih godina prošlog stoljeća. Danas se nosi na priredbama i u folklorne svrhe. Najveću koncentraciju šestinskih kišobrana (suncobrana) moguće je vidjeti na zagrebačkoj tržnici Dolac.

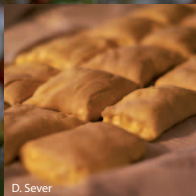
Zagreb

Paprenjak – aromatični kolač pravokutna oblika ukrašen reljefima s folklornim motivima sastoji se od meda, oraha i papra. Kao tradicionalno hrvatsko jelo uistinu je proturječan, slično kao i cijela hrvatska povijest: slatko-papreni zalogaj za mnoge strane goste.

Licitarsko srce – licitar u obliku žarkocrvenog obojenog srca u Zagrebu predstavlja tradicionalan izraz ljubavi i privrženosti. U kontinentalnoj se Hrvatskoj taj izvorno jestivi slatki kolač s medom već stoljećima prodaje na proštenjima i priprema za posebne prilike. Uz pomoć kalupa izrađuje se u različitim oblicima te bogato ukrašava. Omiljen je kao ukras tradicionalnih božićnih drvaca.

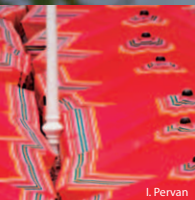
D. Sever

M. Špelić

Ž. Krčadinac

I. Pervan

Zagreb

Centar za posjetitelje

Trg bana J. Jelačića 11, 10000 Zagreb
tel.: +385 (0)1 48 14 051, 4814 052, 4814 054
e-pošta: info@infozagreb.hr
mrežna stranica: www.infozagreb.hr

Centar za posjetitelje – Zračna luka Franjo Tuđman

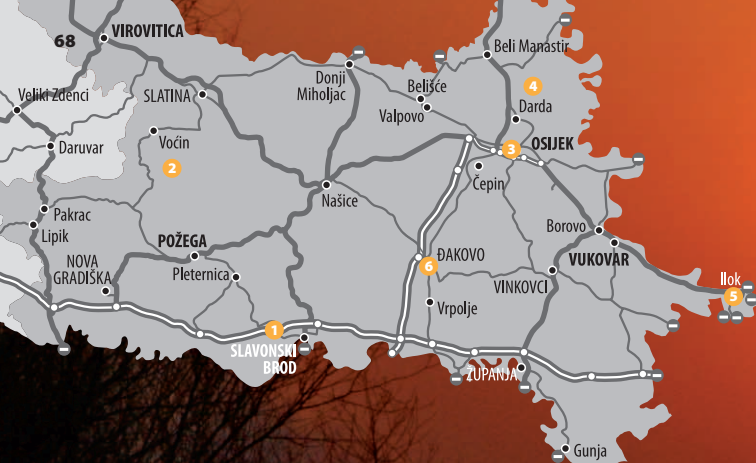
Ulica Rudolfa Fizira 21, 10410 Velika Gorica
tel.: +385 (0)1 6265 091

TIC Kula Lotrščak

Strossmayerovo šetalište 9, 10000 Zagreb
tel.: +385 (0)1 4851 510

Putovi panonskog mora

SLAVONSKI PUT

► Nekad nepreglednu plavu morską pučinu danas krasí zlatna boja, a njezini su otoci danas zelene gore. Od velike vode ostale su samo školjčice u plodnim ravnicama slavonskih polja. Ali zato su tri velike rijeke, Sava, Drava i Dunav, zagrlile taj kraj i čovjek je znao da će u izobilju prirode tu imati dragi dom. Davno nestalo Panonsko more ipak je ostavilo jedan svoj slani izvor u Bizovcu. Temperatura vode od čak 96 °C jedinstvena je pojava u Europi. To izazovno prirodno okruženje voljelo je plemstvo koje je nekada tu gradilo dvorce te uživalo u lovu, ribolovu i vrhunskom

vinu koje se pilo i na europskim dvorovima i kraljevskim krunidbama. Poznati su vinski podrumi Iloka, Kutjeva, Erduta, Đakova i Belja. Danas možete i sami uživati u svim tim čarima prošlih vremena. Na putovima Panonskog mora otkrijte lijepe pjesme toga kraja uz zvuke tamburice, a mnogobrojne folklorne svečanosti prikazat će vesele povorke okićenih muškaraca i djevojaka u živopisnim nošnjama, muškarci nose šokačke šešire, a djevojke zlatne dukate. Grad Vinkovci – grad s najduljim kontinuitetom života u Europi. Grad Županja – grad prvog igranja nogometa i tenisa.

Turistička zajednica**Požeško-slavonske županije**

Županijska 7, 34000 Požega

tel.: +385 (0)34 290 262

e-pošta: kontakt@visitslavonia.hr

mrežna stranica: www.visitslavonia.hr

Turistička zajednica**Virovitičko-podravске županije**

Trg Ljudevita Patačića 1, 33000 Virovitica

tel.: +385 (0)33 726 069

e-pošta: ured@tzvpz.hr

mrežna stranica: www.tzvpz.hr

Turistička zajednica**Osječko-baranjske županije**

Županijska 4, 31000 Osijek

tel.: +385 (0)31 214 852

e-pošta: info@tzosbarzup.hr

mrežna stranica: www.visitslavoniabaranja.com

Turistička zajednica**Vukovarsko-srijemske županije**

Glagoljaška 27, 32100 Vinkovci

tel.: +385 (0)32 338 425

e-pošta: visit@vukovar-srijem.eu

mrežna stranica: www.visitvukovar-srijem.com

Turistička zajednica**Brodsko-posavske županije**

Trg pobjede 26a, 35000 Slavonski Brod

tel.: +385 (0)35 408 393

e-pošta: info@tzbpz.hr

mrežna stranica: www.tzbpz.hr

Slavonija

Priroda

UNESCO-ov prekogranični rezervat biosfere Mura – Drava – Dunav (Posjetiteljski centar 'Dravska priča' u Noskovicima), parkovi prirode Papuk – UNESCO-ov svjetski geopark Papuk i Kopački rit, (Prezentacijsko edukacijski centar Tikveš), posebni rezervati šumske vegetacije Prašnik (Stara Gradiška) i Muški bunar (Okučani), posebni ornitološki rezervati Jelas ribnjaci (Oriovac) i Bara Dvorina (Klakar i Donja Bebrina), značajni krajobraz Gajna (Oprisavci i Poljanci), Značajni krajobraz Jelas polje (Slavonski Brod te općine Oriovac, Bebrina, Sibinj i Brodski Stupnik) i Pašnjak Iva (Dragalić), umjetno jezero Petnja (Sibinj), Ljeskove vode (Bukovlje), Lože (Vinkovci), spačvanski bazen – šume hrasta lužnjaka (Vinkovci), šuma Kunjevci (Vinkovci), izletište Sopot (Vinkovci), Radiševo (Županja), Podpanj (Donji Miholjac), Značajni krajobrazi Erdut, Sovsko jezero (Čaglin), park-šuma Jankovac i Spomenik prirode Rupnica – prvi hrvatski geološki spomenik prirode (Park prirode Papuk), Bansko brdo (Kneževi Vinogradi – Beli Manastir, Baranja), vidikovac i spomenik na Dunavu (Batina, Baranja), Spomenik parkovne arhitekture Strossmayerov perivoj u Đakovu, parkovi i perivoji oko dvoraca u Valpovu, Našicama i Donjem Miholjcu, Ivandvor – zaštićeno kulturno dobro (Državna ergela Đakovo), Spomenik parkovne arhitekture Ilok – park oko starog grada Šareng gradska ada, park-šuma Adica i staro korito rijeke Vuke, rijeka Dunav, otok Ada, Gorjanovićev praporni profil – tragovi ledenog doba (Vukovar), Centar za promatranje ptica, rijeke Bosut i Spačva, brod Sv. Katarina, očuvana priroda spačvanskog bazena (šume i ekosustav) (Nijemci), neobarokni perivoj – spomenik parkovne arhitekture Lipik – lječilišni park, Državna ergela Lipik, Otok- Arheološko nalazište Virgrad, Otočki virovi – vrata spačvanskog baze-

na, Spačvanski bazen – najveći cjeloviti kompleks nizinskih šuma hrasta lužnjaka u Hrvatskoj i Europi, lože, pašnjak Čistine – najpoznatije prirodno mriještilište šarana na području Hrvatske.

Graditeljske zanimljivosti

Zavjetni spomenik Presvetog Trojstva, franjevački samostan i crkva Svetog Duha, barokna jezgra grada (Požega), Kursalon, Wandelbahn, Mramorne kupke, drvena kapela sv. Andrije (Lipik), srednjovjekovni utvrđeni grad Ružica grad (Orahovica), manastir sv. Nikole, 15. st. (Orahovica), papinska bazilika Pohodaža Blažene Djevice Marije, 15. st. (Voćin), klasicistička crkva sv. Terezije Avilske (Suhopolje), Centar za posjetitelje – Dvorac Janković (Suhopolje), barokni franjevački samostan i crkva sv. Filipa i Jakova s Franjevačkim muzejom, dvorac Eltz – Gradski muzej Vukovar, Muzej vučedolske kulture, Radnički dom – Grand hotel, povijesna barokna jezgra, Vukovarski vodotoranj – simbol hrvatskog zajedništva (Vukovar), historicistička katedrala sv. Petra i barokni biskupski dvor (Đakovo), kaptolske/kanoničke kurije, bogoslovno sjemenište, vinski podrum Đakovačko-osječke nadbiskupije (Đakovo), primjer krajiške obrambene arhitekture čardak, pučka arhitektura šokačke kuće (Županja), barokni dvorci Prandau-Mailath (Donji Miholjac) i Prandau-Normann (Valpovo), klasicistički dvorac Pejašević (Našice), crkva sv. Lovre- kraj 13. st. do 19. st.. (Požega), barokni dvorac s podrumom iz 1232. godine (Kutjevo), katedrala sv. Terezije Avilske (Požega), gatori – vinski podrumi (Suza, Zmajevac, Baranja), vinski podrum vinarije Vina Belje (Kneževi Vinogradi, Baranja), palača Gutmann (Belišće), barokni dvorac Odescalchi (Ilok), srednjovjekovna tvrđava iz 14. i 15. stoljeća (Ilok), Stari podrum – vinarije Iločki podrumi

(Ilok), rijetki primjerci osmanlijske arhitekture „turbe“ i „hamam“ iz vremena Sulejmana Veličanstvenog (Ilok), crkva sv. Petra i Pavla s gotičkim tornjem (Šarengrad), romanička crkva Majke Božje (Bapska), crkva, svetište i samostan sv. Ivana Kapistrana (Ilok), lađanski imanje Principovac (Ilok), vlastelinstvo Janković (Pakrac), rodna kuća Ivana Kozarca, crkva sv. Euzebija i Poliona iz 18. st., barokna jezgra centra grada, ranoromanička crkva sv. Ilije na Meraji, kapelica sv. Marije Magdalene, zgrada Gradskog muzeja Vinkovci (Vinkovci), barokni stari grad Tvrđa, neogotička katedrala sv. Petra i Pavla, secesijska Europska avenija (Osijek), tvrđava Brod – monumentalni spomenik vojne fortifikacije, crkva sv. Ane, jedina oktogonalna katolička kapela – tvrđava Brod, franjevački samostan (Slavonski Brod), jednobrodna kasnobarokna crkva sv. Terezije, crkva sv. Stjepana (danas crkva Blažene Djevice Marije) (Nova Gradiška), franjevački samostan (monumentalna crkva sv. Petra, samostanska knjižnica i dvorac Kulmer-Marković (Cernik), crkva sv. Martina – kamena kasnogotička jednobrodna građevina (Lovčić), Kulturni i znanstveni centar Milutin Milanković (Dalj), crkva Svete Katarine (Nijemci), crkva Svetog Luke Lučica (Lipovac), kompleks dvorca Tikveš (Baranja).

Gastronomija

Kuhano jelo od mesa „čobanac“, fiš-paprikaš, pileći paprikaš, gušćji paprikaš, čvarci, suhomesnati proizvodi kao što su kulen, kulenova seka, kobasica, slanina, poderane gaće ili listarići, čobanac (Županja), fiš bez kosti (Ilok), iločki čevap, suhomesnati proizvodi kulen i kulenova seka, pogačica od čvaraka, salenjaci, vino iločki traminac, rakija šljivovica, šaran na rašljama, grah u čupu, perkelt od podolca i štuka u mundiru

(Baranja), jela od crne slavonske svinje, gastropjekt Okusi Srijema i Slavonije, knedle sa šljivama, vinogradarski čevap – vještina njegova spravljanja zaštićena je kao nematerijalno dobro RH uz običaj Grgureva, odrezak Barun Trenk, cicvara, trganci sa sirom, šnenokle, konjska salama (Lipik), gastropjekt Okusi Zlatne Slavonije, gastropjekt Okusi graničarskog Posavlja, jela od divljači, dimljeni buncek, fileki, podolac u umaku, trganci, krepke, unikatne juhe – legirana juha od graševine, domaće tačke/taške, neodoljiva štrudla od jabuka, domaće pivo (Bošnjak, Popster, Beckers, Mali Div, Dark Horse, Legiona, Craft pivovara Vukovar (Walkow) i drugi). Vukovar – zadruga Vukovarska vina u baroknom centru – kušaonica i prodaja vina.

Lječilište: Toplice Lipik, Bizovačke toplice.

Biciklističke staze: Požeško-slavonska ruta – Slavonia Outdoors, Požeška kružna ruta, Ruta Slavonija, Ruta Papuk, Kutjevo – Latinovac, Kutjevo – Venje – Vetovo – Kaptol, Obroncima Papuka, Pakrac – Požega, Papučka stotka, Pleternica – Bike & Wine Klikun, Pleternica – vino Starac, Požega – Bike & Wine Zlatni lug, Požega – Kaptol – Požega, Požega – Velika – Požega, Požeška gora – Domovinski križ, Požeška gora plava, Požeška gora – crkva sv. Vida, Požeška gora 2, Požeška gora zelena, Velika – Dubočanka, Velika – Jezerca – Jankovac, Venje – staza Labrusca, Venje – staza Vinea, Zlatna dolina – Požeška kotlina kružna, Let do ribnjaka u Marinom selu, Mons Pisun – Rogoljicom, Lipik – Pakrac – Planinarski dom Omanovac Putem crkava i kulture, Stazama lipicanaca i kune, Vinska cesta Pakrac, XC Pakrac, III. Požeška kružna ruta, biciklističke rute Slavonia Bike, Nova Gradiška, rute Slavonski Brod istok, rute Slavonski Brod zapad

(posavska poučna ruta, kružna ruta Staro Petrovo Selo, kružna ruta Nova Kapela, Nova Gradiška – Strmac, Nova Gradiška – Slavča – Cernik – Opođe, Trnava – Cernička Šagovina – Mašić, Strmac – Podvrško, Šumetlica – Gile-tinci, Bačin Dol – Gračanica – Bačin Dol, Strmac – 2. Most – Jastrebinac – Strmac, Cernička Šagovina – Predola – Strmac, Trnava – Cernička Šagovina – Mašić, Strmac – Brezovo Polje – Žakina livada – Cernička Šagovina, Brezovo polje – Žakina livada – Ivanovac – Bobare – Smrtić, Eko-etno selo Stara Kapela (pješačko-biciklistička staza), biciklistička staza Slavonski Brod – Gajna, Park prirode Papuk, Savska biciklistička staza (Slavonski Brod), Panonski put mira (Osijek), Dunavska biciklistička ruta, biciklistička staza Borovik – Vuka (Drenje), Bike & Hike interactive trails, biciklistička staza oko Šećeranskog jezera (BICBC), Vinkovci – na križanju rute Srijem i EuroVelo 6, Vukovar – Dunavska biciklistička staza (EuroVelo 6), Biciklistička ruta Vukovarski nokturno – etapa Ovčara, Ilok – Dunavska biciklistička ruta, Biciklistička ruta Srijem nadovezuje se na postojeću međunarodnu Dunavsku biciklističku rutu koja je dio puta Eurovelo 6, BWC – Nijemci, Biciklistička ruta „Put Vinograda“, Otok- biciklistička ruta Bosut, Spačva, EuroVelo 13 – Ruta željezne zavjese (duž toka rijeke Drave), Drava bike Tour – Belišće – Donji Miholjac – Mađarska – Baranjsko Petrovo Selo, Amazon of Europe – Mura – Drava - Dunav. Pješačke staze: poučna staza Gajna (Slavonski Brod), pješačka staza Eko-etno selo Stara Kapela, izletište Sopot (Vinkovci), ribnjak Blanje (Drenje), Psunj, Park prirode Papuk (Velika – Jankovac, Mališćak), Požega – crkva sv. Vida, Požega – Sokolovac, poučna staza Popovac (Drenje), Zelene staze Dunava i Drave (Erdut-Aljmaš, Belišće),

poučna staza perivoj Prandau-Mailath Donji Miholjac, poučna staza Dravi u zagrljaj (Noskovačka Dubrava), planinarski pješački put Bijelo Brdo – Aljmaš – Erdut, Erdut – poučno-krajobrazna staza, pješačka staza Liska (Ilok), transnacionalna hiking ruta Sultan's trail (Ilok), Baranjska planinarska obilaznica, Otok – poučna staza Virovi i Lože. Vinske ceste: Brodski Stupnik – stupničko vinogorje, vinske ceste Požeško-slavonske županije (Vinogorje Kutjevo, Vinogorje Požega – Pleternica, Vinogorje Pakrac), Baranjske vinske ceste, Iločka vinska cesta, vinko-turističke ceste đakovačkog vinogorja („Zlatarevac“ Trnava i Mandićevac), vinska cesta erdutskog vinogorja (Aljmaš, Erdut, Dalj), Feričanačka vinska cesta „Frankovka“, Regionalna vinoteka – Osijek/Tvrđa. **Lov:** Migalovci – Jelas polje (Slavonski Brod), Ilok, Mačkovac, Kujnjak, Nabrdje, Tikveš, Monjoroš – Zmajevac, Baranja, Zlatna Greda, Baranja, Podunavlje – Podravlje (Osijek), šume Našica i Donjeg Miholjca, šume Đakova i Đakovštine, Darda, područje Starog Petrova Sela, šuma Spačva, Međustrugovi i Radinje (okolica Nove Gradiške), Papuk, Krndija, Kutjevo – Velika, Dilj gora, Požeška gora (Babja gora, Požega), Pustara Višnjica, okolica Slatine, Orahovice,

Voćina, Lovačka kuća Fermopromet – Novo Nevesinje, Baranja, Čošak šume – Zlatna Greda, Baranja, Karanac, Baranja, Vinkovci – šuma Kunjevci i Merolino.

Zadruga Vrhunsko vukovarsko u baroknom centru.

Ribolov: rijeke Drava, Sava, Dunav, Bosut, Spačva, Studva, Karašica, Vučica, otočki i bošnjački virovi, Kopački rit, ribnjaci u okolici Našica, Donjeg Miholjca, Valpova i Zdenaca, jezero Borovik (Đakovština), ribnjaci Raminac i Pjeskara (Lipik – sportski ribolov), izletišta Da-Bar (Branešci, Pakrac), ribnjaci Zlatni lug (Požega), ribnjaci Trenkovo, ribnjak Eminovci, ribnjak Jakšić, ribnjak Rajsavac, ribnjak Zarilac, ribnjak Bektež, Sečersko jezero, rijeka Vuka, ribnjak

Grabovo i Kaiševac (Vukovar), jezera Sovinjak, Turnić, Petnja, Ljeskove vode, Jelas (Slavonski Brod), rijeka Orljava, Londža, kanal Strug.

Jahanje: Đakovo (Državna ergela Đakovo: Pastuharna i Ivandvor), Osijek, Državna ergela Lipik, Pustara Višnjica, Orahovica, Karanac, Baranja, Hercules konjički klub, Vardarac, Udruga 4 lista, Osijek, Konjički klub Capistro, Bilje, Vukovar, Kasački klub „Diamant“ (Lipik), Ranč Čondić, Vinkovci – Konjički klub Eohippus, Konjički klub Satir, Konjički klub „Maestoso“, Konjogojska udruga „Dorat“, Konjički klub „Dunavski raj“ i udruga Potkova, Vukovar, Konjički klub Ilok, Konjički klub „Ramarin“ i Ranč „Ramarin“ (Garčin).

Pustolovni turizam: letenje (Papuk, Krndija, Psunj – Omanovac, Virovitica), paragliding (Požega, Pliš), sportsko penjašтво (Sokoline), Aquapark Shhuma, off-road (Karanac, Baranja, Pustara Višnjica, Pakrac – Omanovac), trekking (Beli Manastir, Baranja), fotosafari (Karanac, Baranja), kanuing, promatranje ptica, adrenalinski park – Zlatna Greda, Vinkovci – sportsko zrakoplovstvo i zrakoplovni turizam – zrakoplovni klub „Vrabac“ i Aerodrom Sopot, promatranje ptica – Ribnjačarstvo Poljana (Lipik).

Suveniri: Vučedolska golubica (Vukovar), Vučedolska čizmica, star-tasice, medenjaci u obliku golubice i vodotornja, Vukovarski vodotoranj, otočke suvare, šokački šešir, Rudinska glava (Požega), dječja tkanica, zlatovez, Kužni pil (Požega), baranjska mljevena crvena paprika, potkova (Državna ergela Đakovo i Lipik), baranjski kulen, baranjski ekoproizvodi, Slatinska perlica (Slatina), Slavonski podmetač (Zden-ci), đakovački kulen, Orion – najstariji indoeuropski kalendar (Vinkovci), vino, žuta čizmica (Vukovar), čaša zdravlja (Lipik), čokolada (Požega).

1. Tvrđava Brod i franjevački samostan u Slavonskom Brodu¹

Turistička zajednica grada Slavonskog Broda

Trg pobjede 28/1, 35000 Slavonski Brod
tel.: +385 (0)35 447 721
e-pošta: info@tzgsb.hr
mrežna stranica: www.tzgsb.hr

Tvrđava Brod iz 18. stoljeća spada među najveće fortifikacijske objekte u Hrvatskoj. Barokni franjevački samostan, i danas dobro očuvan, jedna je od najistaknutijih baroknih građevina u Slavoniji s najreprezentativnijim klaustrom samostanske arhitekture sjeverne Hrvatske.

2. Park prirode Papuk / UNESCO-ov svjetski geopark Papuk²

Trg Gospe Voćinske b. b., 33522 Voćin
tel.: +385 (0)34 313 030
e-pošta: kontakt@pp-papuk.hr
mrežna stranica: www.pp-papuk.hr

Očuvane izvorne geološke, biološke i kulturološke autentičnosti, Park prirode Papuk prvi je geopark u Hrvatskoj uvršten na UNESCO-ov popis svjetske baštine. Izletišta Jankovac s Eko točkom i suvenirnicom te najinom kanua za vožnju jezerom, 2 posjetiteljska centra: Kuća Panonskog mora i Geo info centar sa suvenirnicama, smještaj u Eko kampu Duboka pokraj kojeg se nalazi Adrenalinski park Duboka. Na svim točkama moguće iznajmiti brdske bicikle i električne brdske bicikle.

3. Osječka Tvrđa³

TIC Tvrđa

Trg Sv. Trojstva 5, 31000 Osijek
tel.: +385 (0)31 210 120

Papuk²

M. Romulić & D. Stojić

Turistička zajednica grada Osijeka

Županijska 2, 31000 Osijek
tel.: +385(0)31 203 755
e-pošta: tzosijek@tzosijek.hr
mrežna stranica: www.tzosijek.hr

Romantična stara gradska jezgra početkom baroknog 18. stoljeća dobiva osnovne konture. Tu ćemo susresti spoj vojne utvrde i organiziranoga građanskog života. Od impozantnih bedema i gradskih vrata do danas su se očuvali samo dijelovi uz rijeku Dravu.

4. Park prirode Kopački rit⁴

Mali Sakadaš 1, 31327 Bilje/Kopačevo
tel.: ; +385 (0)31 445 445; +385 (0)31 752 320; (Prijemni centar Kopačevo)
faks: +385 (0)31 285 380
e-pošta: prijemni.centar@pp-kopacki-rit.hr
mrežna stranica: www.pp-kopacki-rit.com

Park prirode Kopački rit jedinstveni je močvarni rezervat, jedno od najvećih mrijestilišta ribe srednje Europe i vrijedno ornitološko područje.

Vinski podrumi u Suzi i Zmajevcu – Baranja

Vinoteka "Baranyi Julije"
Maršala Tita 197, Zmajevac
Tel.: +385(0)996991022
e-pošta: vinotekazmajevac@gmail.com;
info@tzbaranje.hr
mrežna stranica: https://tzbaranje.hr/

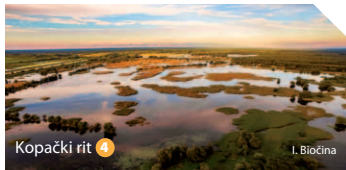
U središtu sela Suza i Zmajevac nalaze se vinske ulice – „surduci“, s nizovima vinskih podruma „gatora“ udubljenima u brdo, starima i po 200 godina.

5. Dvorci uz Dunav – Eltz u Vukovaru i Odescalchi u Iloku⁵ sa srednjovjekovnom tvrđavom

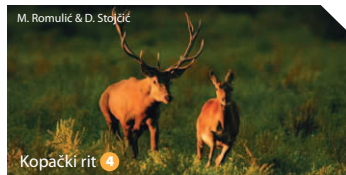
Osijek³

G. Safarek

Kopački rit 4

I. Biočina

Kopački rit 4

Turistička zajednica grada Vukovara

J.J. Strossmayera 15, 32000 Vukovar
Tel.: 00385 (0) 32 442 889
e-pošta: info@turizamvukovar.hr
mrežna stranica: www.turizamvukovar.hr

Turistička zajednica grada Iloka

Trg sv. Ivana Kapistrana 5, 32236 Ilok
tel.: +385 (0)32 590 020
e-pošta: tourismllok@gmail.com
mrežna stranica: www.turizamilok.hr

Zidine tvrđave iznad Dunava, dvorac kneževa Odescahljia s renesansnom parkovnom arhitekturom te crkva i samostan sv. Ivana Kapistrana dio su zaštićenog, vrlo zanimljivog i dobro očuvanoga vojno-urbanoga povijesnog kompleksa najistočnijega hrvatskoga grada Iloka. Dvorac Eltz u Vukovaru je spomenik nulte kategorije, zaštićeno spomeničko dobro. U njemu je smješten Gradski muzej Vukovar.

Muzej vučedolske kulture

Vučedol 252, 32000 Vukovar
Tel: 00385 (0)32/373-930

Slavonski Brod 1

Ilok 5

I. Biočina

e-pošta: info@vucedol.hr
mrežna stranica: www.vucedol.hr

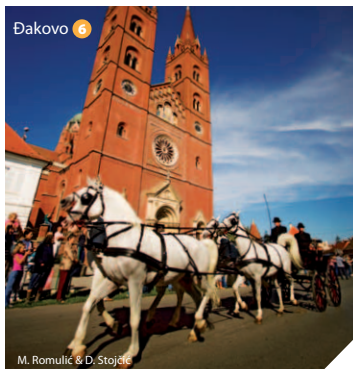
Muzej vučedolske kulture jedinstven je muzej u svijetu po tome što je posvećen samo jednoj, prapovijesnoj kulturi, eneolitiku.

6. Državna ergela Đakovo i Državna ergela Lipik 6

A. Šenoe 45, 31400 Đakovo
tel.: +385 (0)31 822 535
e-pošta: turizam@ergela-djakovo.hr
mrežna stranica: www.ergela-djakovo.hr

Ulica ergele 1, 34551 Lipik
tel.: +385 (0)34 421 880
e-pošta: turizam@ergela-lipik.org
mrežna stranica: www.ergela-lipik.org

Engleska kraljica Elizabeta II. još je 1972. s obitelji posjetila ergelu u Đakovu, a vojvotkinja od Cornwalla Camilla ergelu je posjetila 2016. godine. Đakovačka ergela sa svojom bogatom turističkom ponudom, atraktivnim predstavama s konjima i zaštićenim kulturnim dobrom Ilandvor postaje sve snažniji turistički brend Hrvatske. Državnu ergelu Lipik osnovao je 1843. grof Izidor pl. Janković i od tada datiraju uzgoj i selekcija konja lipicanske pasmine. Netaknuta priroda, druženje s konjima lipincima te jahanje i vožnja kočijom po gradu Lipiku samo su dio turističke razglednice koja godišnje privuče velik broj posjetitelja.

Đakovo 6

M. Romulić & D. Stojčić

ISTRA.

1

ISTARSKI PUT

■ Barban – konjička priredba Trka na prstenac (kolovoz), Umag – ATP Croatia Open (srpanj), NP Brijuni – sezona Kazališta Ulysses (srpanj, kolovoz), Poreč – Vinistra (svibanj), Dan otvorenih vinskih podruma (svibanj), Dani antike Pula Superiorum (lipanj), Vrsar – Casanova Tour (lipanj), Istra Inspirir (lipanj, srpanj, kolovoz), Svetvinčenat – Festival plesa i neverbalnog kazališta (srpanj), Pula Film Festival (srpanj), Motovun Film Festival (srpanj), Rovinj – Noć sv. Lovre (kolovoz), Poreč – Povijesni festival Giostra (rujan), Parenzana Bike Marathon (rujan), Dani tartufa u Istri (rujan – studeni), Umag/Novigrad/Brtonigla/Buje, Buzet – Subotina po starinski (rujan), Porečki delfin, Jazz in Lap, koncerti u Eufrazijevoj bazilici, Mosaic City Poreč, Labin Art Republika (srpanj, kolovoz), Dani meda u Pazinu (veljača), Festival kobasica u Svetom Petru u Šumi (ožujak), Izložba vina središnje Istre u Gračišću (Uskrsni ponedjeljak), Dani Velog Jože u Motovunu (lipanj), Festival maneštri u Gračišću (lipanj), Legendfest u Pičnu (srpanj), ISAP (sajam pršuta) u Tinjanu (listopad), Dani otvorenih vrata agroturizama Istre (studenj), Poreč Open Air – Festival of Life, Rabac Open Air – Festival of Life, Dani mladog maslinovog ulja, Dance star Finals – World Dance StarMasters, Festival Visualia, Sea Star Festival.

KVARNER.

2

KVARNERSKI PUT

■ Opatija – RetrOpatija (lipanj), Matulji – Zvončarska smotra (veljača), Rijeka – Riječki karneval (veljača), Čavle – Maškarani Platak (siječanj), Jelenje – Grobnička balinjerada (veljača), Viškovo – Halubajski karneval i ophod halubajskih zvončara (siječanj, veljača, ožujak), Maškare va Kostrene – Kostrena (siječanj-ožujak), Crikvenica – maškare Crikvenica (siječanj, veljača), Novi Vinodolski – Mesopust (siječanj, veljača), Vinodolska općina – maškare (siječanj, veljača), Griški krabunoški susret (veljača), Omišalj – Bljak fest (veljača), Lovran – Festival šparuga (travanj), otok Cres – Dani janjetine i

maslinovog ulja (travanj), Rab – Dani šparoga i Uskrs na Rabu (travanj), Kastav – Ocjenjivački susret vinara Kastavštine (travanj), Rijeka – Međunarodni festival malih scena (svibanj), Baška – Crna ovca (svibanj), Malinska – Sensa – Dani sira (svibanj), Punat – Festival vina "In vino veritas" (svibanj), Rab – Festival otočne janjetine (svibanj), Fešta lošinske kuhinje (svibanj) i Festival aromaterapije Apsyrtides (svibanj, lipanj), Rijeka – Hrvatski festival burleske i kabare (svibanj), Kvarnerski festival mora Fiumare (lipanj), Ljeto na Gradini (lipanj-rujan), Experience Crikvenica (svibanj, rujan – listopad), Lovran – Dani češanj va Lovrane (lipanj), Čavle i Jelenje – Festival palente i sira (lipanj), Crikvenica – Cesta plave ribe – Mjesec plave ribe (lipanj), Kostrena – Kostrenski plivački maraton (lipanj), otok Krk – Krk Bike Story (travanj – svibanj), Dobrinj – Landart – izrada skulptura iz ljekovitog blata (lipanj), otok Cres – Creski kačić (lipanj), Rab – Kantuni (lipanj, kolovoz, rujan), Cres – Creska butega – izložba autohtonih creskih proizvoda (lipanj – rujan), Rab – Rapske glazbene večeri – festival klasične glazbe (lipanj – rujan), Ravna Gora – Ravnogorski plodovi gorja (lipanj – rujan), Bakar – Margaretno leto (lipanj, srpanj), Rijeka – Fiumanka, jedriličarska regata (lipanj), Krk – Krk Music Fest (lipanj), Malinska – Malinska Beerfest (lipanj), otok Krk – Krčki festival folklor (lipanj), Jelenje – Feral ki'j pušćal sinjal (srpanj), Njivice – Festival sladoleda (srpanj), Omišalj i Čavle – Festival teatra (lipanj), Omišalj – Antički dani (srpanj), Klasika na Mirinama (srpanj, kolovoz), Krk – Ljetne priredbe (lipanj, srpanj, kolovoz), Crikvenica – CrikvArt – festival uličnih zabavljača (srpanj), Selce – (Sr)jetno Selce – etnofestival (srpanj), Kastav – Kastafsko kulturno leto – KKL (srpanj, kolovoz), Novi Vinodolski – Veliki međunarodni karneval (srpanj), Okolotorno – Novi Vinodolski (srpanj, kolovoz), Cres – Ljetni karneval (srpanj), Mali Lošinj – Klope na pjacalu (srpanj), Rab – Rapska fjera (srpanj), Mrkopalj – ARTfest (srpanj), Skrad – Festival malina (srpanj), Vinodol – Vinodolske ljetne večeri (srpanj, kolovoz), Lubeni-

ce – Lubeničke glazbene večeri (srpanj, kolovoz), Cres – Creske kulturne večeri (srpanj, kolovoz), Osor – Osorske glazbene večeri (srpanj, kolovoz), Opatijska rivijera – Jerry Ricks Blues Festival (srpanj, kolovoz), Ičići Masters – International volleyball tournament (kolovoz), Čavle – Sva lica Platka (srpanj, kolovoz), Bartoja (kolovoz), Automotodrom Grobnik – Svjetsko prvenstvo motora s prikolicom (kolovoz), Omišalj – Stomorina (kolovoz), Big OM (kolovoz), Punat – Festival klasične glazbe "Klasička na Košljunu" (kolovoz), Baška – BIG Fest – Baška International Guitar Festival (kolovoz), Ribarski dan (kolovoz), Mali Lošinj – Festival lošinjskih balkona (kolovoz), Vinodol i Novi Vinodolski – Ružica Vinodola (kolovoz), Novi Vinodolski – Fešta od kilometra (kolovoz), Crikvenica – Ribarski tjedan (kolovoz), Plivački maraton Šilo – Crikvenica (kolovoz), Vrbnik – Dani vina (kolovoz), Krk – Krčki sajam – Lovrečeva (kolovoz), Cres – Semenj (kolovoz), Viškovo – Matejina (rujan), Crikvenica – Cesta plave ribe – Mjesec plave ribe (rujan), Malinska – Smotra i regata tradicijskih barki "Homo na jidra" (rujan), Lošinj – Lošinjski polumaraton (rujan), Rab – Kanata (rujan, listopad), Brod Moravice – Dani šljiva (rujan), Mali Lošinj – Losinava – Lošinjskim jedrima oko svijeta (rujan), Kastav – Bela nedeja (listopad), Lovran, Liganj, Dobreć – Marunada (listopad), Baška – Baška Outdoor Festival (listopad), Punat – Dani maslina (listopad), Lošinj – Triatlon Cres – Lošinj (listopad), Vrbovsko – Bundevijada – izložba autohtono uzgojene hrane i običaja Gorskog kotara (listopad), Lošinj – Cres & Lošinj Trail Weekend (studenj), Rab – Advent na Rabu (studenj, prosinac), Fužine – Ljeto u Fužinama (lipanj – rujan), Opatija – Advent (prosinac, siječanj), Opatija – Festival čokolade (prosinac), Rijeka – Advent u Rijeci (prosinac, siječanj), Ri Rock Festival, međunarodni festival rock glazbe (prosinac), Kostrena – Mikulna (prosinac), Kastav – Advent u Kastvu (prosinac), Čavle – Grobnički frankopanski advent (prosinac), Crikvenica – Advent (prosinac) i Crikvenica – Adria Advent maraton (prosinac), Advent u Vinodolu (Vinodolska općina), Omišalj

i Njivice – Advent (prosinac, siječanj), Delnice – Delnička adventska bajka (studenj – siječanj), Novi Vinodolski – Advent i Zdravica Novoj godini (31. prosinca), Fužine – tradicionalni ispraćaj stare godine 31. prosinca u podne.

DALMACIJA, ZADAR.

3 SJEVERNODALMATINSKI PUT

■ Škrpang – otok Pašman (ožujak), Sajam cvijeća Zadarske županije – Sv. Filip i Jakov (travanj), Saljska regata Gladuša (travanj), Rafting regata Zrmanja – Obrovac (travanj), Međunarodni susret penjača Paklenica (svibanj), Paklenica Trail International (svibanj), Dugootočki dani ljekovitog bilja (svibanj), svetkovina Gospe od Zečeva – Nin (svibanj), Bike&Wine Ravni Kotari Tour – biciklijada (svibanj), MTB maraton – Pakoštane (svibanj), Tradicionalni susret ljubitelja Karla Maya – Starigrad Paklenica (lipanj), Velebit Ultra Trail (lipanj), Ravnokotarska fišijada Benkovac (lipanj), Festival Sunca i svjetlosti – Nin (lipanj), Biogradski dugi stol – Biograd na Moru (lipanj), festival klapa Školjka – Pakoštane (lipanj), Vinfest&Bukara Benkovac (srpanj), Šokolijada – Nin (srpanj), Puževim korakom i Benkovački prisnac (srpanj), „Okusi Novigradske dagnje” – Novigrad (srpanj), Bibinje summer run – Bibinje (srpanj), Bibinjski kogo – Bibinje (srpanj), „Dalmacija, Pridragu ti ljubim” – Pridraga (srpanj), Ljetni karneval – Pakoštane (srpanj), Zadar – Zadarsko kazališno ljeto (lipanj – kolovoz), Noć punog miseca (srpanj, kolovoz), Millenium Jump (srpanj), Kalelargart (srpanj), Glazbene večeri u sv. Donatu (srpanj, kolovoz), VAK"AN"ZA – Zadar (srpanj, kolovoz), filmski festival „Avantura Festival Film Forum Zadar” (kolovoz), Festival soli – Nin (kolovoz), Romantična noć – Nin (kolovoz), Vljaternativa rock festival – Benkovac (kolovoz), susret klapa Raspivano Bibinje – Bibinje (kolovoz), Benkovački prisnac – Benkovac (kolovoz), Saljske užance (kolovoz), blagdan Velike Gospe / hodočašće na Veliko Rujno (kolovoz), Dani Vitezova vranskih – Vrana (kolovoz), Pomorska noćna bitka – Pakoštane (kolovoz), Open air Festival 23420 – Benkovac (rujan), Kino&Vino – Benkovac (rujan), festival Sunčev pozdrav jeseni – Nin

(rujan), Gastro dani – odjeci Šokolijade – Nin (rujan), festival Sunčev pozdrav jeseni – Nin (rujan), Festival češnjaka Zadarske županije – Benkovac (kolovoz), Velebit MTB Maraton (rujan), Highlander Velebit (rujan), Materine užance – Pakoštane (rujan), Biograd Boat Show – Biograd na Moru (listopad), Europski dan prebrojavanja ptica – Nin (listopad).

DALMACIJA, ŠIBENIK.

4

SJEVERNODALMATINSKI PUT

► Kornati cup (travanj), Ekoetno sajam – Skradin (svibanj), Međunarodni dječji festival (MDF) – Šibenik (lipanj), Garden Tisno (srpanj), Zvonimirovi dani – Knin (lipanj), Grad je pozornica – Šibenik (tijekom ljeta), OFF blues and jazz festival – Šibenik (srpanj), Supertoona – međunarodni festival animacije – Šibenik (srpanj), festival jazzu u Vodicama (srpanj), Vodička fešta (kolovoz), tradicionalne magareće trke – Tribunj, Dani betinske gajete (kolovoz), Večeri dalmatinske šansone – Šibenik (kolovoz), Festival ruralne kulture – Knin (kolovoz), Međunarodni sajam u srednjovjekovnom Šibeniku (rujan), Big game fishing – Jezera (rujan), Latinsko idro – Murter (rujan), Međunarodni sajam pršuta – Drniš (rujan).

DALMACIJA, SPLIT.

5

SREDNODALMATINSKI PUT

► Kulturna ljeta – održavaju se u svim gradovima, općinama i mjestima (lipanj – rujan), Noć muzeja – pretežno svi gradovi, općine i mjesta (siječanj), Split – sajam Gast (veljača), sajam Adriatic Gastro Show (veljača), Splitski krnjeval (veljača), Marulićevi dani – dani kazališta (travanj), Dalmacija Wine Expo (travanj), proslava Dana grada Splita i blagdana Sv. Dujma (svibanj), Splitsko ljeto – festival opere, drame i baleta (srpanj, kolovoz), Ultra Europe Split (srpanj), Dani Dioklecijana (rujan), Cigar Smoking World Championship (rujan), Advent u Splitu (prosinac), Solin – Međunarodni kongres antičkih gradova (veljača), Romantika u Saloni (srpanj), Advent u Solinu (prosinac), Trogir – Trogir Moondance festival (srpanj)kolovoz),

Advent u Trogiru (prosinac), Kaštela – Večeri dalmatinske pisme (srpanj), Advent u Kaštelima (prosinac), Klis – Uskočki boj za Klis (srpanj), Sinj – Sajam pršuta (ožujak), Sinjska alka (kolovoz), Omiš – Festival dalmatinskih klapa Omiš (srpanj), Gusarska bitka Omiš (kolovoz), Makarska – Dalmacija Wine Expo (travanj), Advent u Makarskoj (prosinac), Baška Voda – sajam Okusi Hrvatsku (kolovoz), Prvosvibanjski uranak (svibanj), Zagvozdo – Glumci u Zagvozdu (srpanj), Vrgorac – Dani bikle (listopad), Milna – Stomorska – Potezanje Mrduje (srpanj), Supetar – međunarodni kulinarski festival Biser mora (ožujak), Bol – WTA 125K Series Bol Open (lipanj), Postira – Mala noćna regata (kolovoz), Hvar – Procesija Za Križen (travanj), Hvar – Velo Grablje – Festival lavande (lipanj), Stari Grad – Faros plivački maraton (kolovoz), Jelsa – Fešta vina (kolovoz), Vis – Viška regata (listopad), Komiža – Rota Palagružana (lipanj), Big game fishing (srpanj).

DALMACIJA, DUBROVNIK.

6

JUŽNODALMATINSKI PUT

► Dani malostonske kamenice (ožujak), Metković – smotra folklor, „Na Neretvu misječina pala“ (svibanj), Maraton lađa (kolovoz), Korčula – Marko Polo Festival (srpanj), Dubrovačke ljetne igre (srpanj, kolovoz), Cavtat – Cavtatsko ljeto (lipanj – rujan), Cavtatski ljetni karneval (srpanj), Korčulanski barokni festival (rujan), Kinookus film & food festival – Ston (rujanlipanj), Ston Wall marathon – Ston (rujan), Kulturno ljeto Dubrovačkog primorja (lipanj – rujan), Susret folklornih skupina DN županije, Epidaurus Festival (rujan), Konavle-festival Glazba & Riječ Cavtatske glazbene večeri (lipanj – rujan), Dubrovnik & Konavle Walking festival (listopad), Susret klapa „Na me pogled tvoj obrati“, Cavtat (rujan), Dubrovnik & Konavle outdoor festival (svibanj), Mirisi Božića, Proljeće u Konavlima (svibanj), Noći Vina – Pelješac i Mljet (srpanj, kolovoz), Festival mediteranskog filma – Mljet (srpanj, kolovoz), Skriveni mljetski kantuni – Mljet (lipanj – prosinac), Eco-art festival – Mljet (srpanj, kolovoz), <http://midsummer-scene>.

com/, Dubrovnik – Festa svetog Vlaha (veljača), Aklapela (travanj), Dubrovnik Festiwine (travanj), polumaraton DuRun (travanj, svibanj), Midsummer Scene (lipanj, srpanj), Međunarodni festival opernih arija „Tino Pattiera” (lipanj, srpanj), međunarodni glazbeni festival „Dubrovnik u pozno ljeto” (kolovoz, rujan), Jeseni glazbeni moskar (rujan, listopad), Good Food Dubrovnik (listopad), Dubrovački zimski festival (studenj, prosinac), Festival soli – Ston (kraj kolovoza i početak rujna) i Dani otvorenih vrata peljeških podruma (prosinac).

Vela Luka Outdoors festival (rujan), Vela Luka “Trag u beskraju” – Dani sjećanja na Olivera Dragojevića (kraj srpanja), Vela Luka “Stajun od Lumblije” – aromatični dani jeseni (listopad), Festa Dubrovnik (siječanj – veljača), Dubrovački karnevo (veljača – ožujak), Dubrovačko glazbeno proljeće (travanj – lipanj), Ciklus barokne glazbe Orlando Furioso (lipanj), Glazbeno scenski Festival “Ana u Gradu” (lipanj), Ljeto na Elafitima u Zatonu i Orašcu (srpanj – kolovoz), Ljetna škola filma Šipan (kolovoz), Stradun Classic (rujan – listopad), Dubrovnik triathlon (listopad).

LIKA-KARLOVAC.

LIČKI PUT

► Gospić – predstavljanje tradicionalnih proizvoda i običaja „Jesen u Lici” (listopad), Otočac – sajam „Eko-etno Gacka” (srpanj), Gospić i prijatelji (srpanj), Senj – Uskočki dani (srpanj), Senj – ljetni senjski karneval (kolovoz), Korenica – maraton Adria bike (lipanj), Novalja – Novaljsko kulturno ljeto, Ogulin – Ogulinski festival bajki (lipanj), Dani meda i ogulinskog zelja (listopad), Frankopanske ljetne večeri (srpanj), Duga Resa – Riječno kino (cijelo ljeto), Karlovac – Ivanjski krijes (lipanj), Duga Resa – Kunstbunker MUSIC & ART festival, Međunarodni festival folklor (srpanj), Međunarodni Etno jazz festival (srpanj), Dani piva (kolovoz), Rujan u srcu (rujan), Ozalj – Dani vina Vivodina (lipanj), Dnevni boravak na Kupi, Film za

van uz Kupu (srpanj), ŠtrudlaFest (rujan), Slunj – Bubnjanje na rijeci (lipanj), Izložbeni korzo (srpanj), Igre na vodi (srpanj), festival elektroničke glazbe MODEM (srpanj), Motosusreti (srpanj).

SREDIŠNJA HRVATSKA.

SJEVERNI PUT

► Zaprešić – Žetvene svečanosti (srpanj), Dani Jelačića (svibanj – listopad), Samobor – Samoborski fašnik (veljača), Bitka kod Samobora (ožujak) i Samoborska glazbena jesen (listopad), Sv. Nedelja – Svetonedjeljska fišijada (rujan), Brdovec, Dubravica, Marija Gorica – Dan rijeke Save (lipanj), Jastrebarsko – Festival jagoda & pjenušaca (svibanj) i Dani vina (lipanj), Krašić – Dani krašičkog kraja (svibanj), Pisarovina – Kupske večeri (srpanj), Zagrebačka županija – Via Vino (kraj kolovoza/rujan), Gornja Stubica – Viteški turnir (lipanj), Varaždin – Špancifest (kolovoz), Varaždinske barokne večeri (rujan), Sveti Martin na Muri – Općina Sveti Martin – Vincekovo (siječanj), Štrigova – Urbanovo (svibanj), Brezje – Forestland (srpanj), Čakovec – Porcijunkulovo (srpanj), Koprivnica – Podravski motivi (srpanj), Renesansni festival Koprivnica (kolovoz), Donja Stubica – Seljačka buna (veljača), Zabok – Zagorje Trekk (svibanj), Varaždin – Trash film festival (rujan), Ludbreg – Dani ludbreške Svete Nedjelje (kolovoz, rujan), Lepoglava – Međunarodni festival čipke (rujan), Varaždin – Međunarodni sajam Lov, ribolov, priroda, turizam (listopad), Ivanec – Ivanečki rudarski dani (prosinac), Marija Bistrica – Advent u Mariji Bistrici (prosinac), Marija Bistrica – Doček Nove godine u podne (prosinac), Rally Kumrovec (ožujak), Zabok – Međunarodni festival balona na vrući zrak (svibanj), Stubičke Toplice – Mali ulični festival (lipanj), Stubičke Toplice – Gljivarenje v Stubakima (listopad), Pregrada – Branje grojzda (rujan), Krapina – Noć krapinskog pračovjeka (lipanj), Ljeto u Krapini (srpanj), Tjedan kajkavske kulture (rujan), KZŽ – Babičini kolači (travanj), Sljeme – trofej Snježna Kraljica

(siječanj), KZZ – Štruklijada (srpanj), Gornja Stubica – Susreti za Rudija (svibanj), Bedekovčina – Sajam i izložba Zagorskih vina (svibanj), Kumrovec – Dan mladosti radosti (svibanj), Ljeto u Mariji Bistrici (lipanj – kolovoz), Dvor Veliki Tabor – Tabor film festival (srpanj), Vozochašće u Mariju Bistricu (kolovoz), Hum na Sutli – Hoomstock (srpanj), Marija Bistrica – Doček Nove godine podne (prosinac), Varaždin – VAFI – Internacionalni festival animiranog filma djece i mladih Varaždin (svibanj, lipanj), Novi Marof – Antunovo v Marofu (lipanj), Varaždinske Toplice – Aquafest (lipanj), Varaždin – Advent u Varaždinu (prosinac), Ludbreg – Flora centrum mundi – međunarodni sajam cvijeća (svibanj), Trakošćan – Prvi svibanjski izlet (svibanj), Varaždin – Dani performansa (lipanj), Novi Marof – Rabuzinovi dani (ožujak, travanj), Križevci – Križevačko veliko spravišće (lipanj), Legrad – Ljeto na jezeru Šoderica, (lipanj, srpanj, kolovoz). Varaždin – Festival varaždinskih dvorišta (srpanj), Varaždin – Klier festival (listopad), Novi Marof – Dani vrganja u Paki (listopad), Varaždinske Toplice – Lovrečevo (kolovoz), Vidovec – Zeljarijada.

SREDIŠNJA HRVATSKA.

SJEVEROISTOČNI PUT

■ Čazma – Božićna priča u Čazmi (prosinac, siječanj), Eko sajam u Čazmi (rujan), Supermaraton Zagreb – Čazma (ožujak), Čazmanski Vinokap – međunarodna izložba vina (ožujak), Zapovijed pod lipom (srpanj), Virovitica – „Viroexpo” – međunarodni sajam obrtništva, gospodarstva i poljoprivrede (veljača), Daruvar – Vinodar – Najzabavniji festival vina (lipanj), Velika Gorica – „Gastro Turopolja” (listopad), Turopoljsko Jurjevo (travanj), Perunfest (rujan), Ivanić-Grad – Bučijada (listopad), i Škrletovo (travanj/svibanj), PP Žumberak-Samoborsko gorje - Žumberak trail (kolovoz), Dugo Selo – Dugoselske jeseni i Martinje (studenj), Križ – Lipanjski susreti Milke Trnine (lipanj), Sv. Ivan Zelina – Međunarodni viteški turnir Vitezovalingradskih (lipanj), Izložba vina kontinentalne Hrvatske (lipanj), Vrbovec

– gastronomska priredba „Kaj su jeli naši stari?” (kolovoz), Čigoč – Dan europskog sela roda (lipanj), Đurđevac – Picokijada (lipanj), Đurđevac – dječji pjevački festival „Kukurijek” (lipanj), Virje – međunarodna gastronomska manifestacija „Prkačijada” (svibanj), Bjelovar – sportsko-kulturna priredba „Terezijana” (lipanj), DOKUart – međunarodni festival dokumentarnog filma, Bjelovar (listopad), Lovrakovi dani kulture, Veliki Grđavac (svibanj), Biloklik – bilogorski foto susreti, Veliko Trojstvo (kolovoz), Kutina – Kutinsko ljeto (lipanj – kolovoz), Pitomača – glazbeni festival Pjesme Podravine i Podravlja (lipanj), Virovitica – „Rokovo” (kolovoz), Voloder – „Voloderske jeseni” (rujan), Kapela Dvor, Virovitica – Panonsko – bilogorski biciklistički maraton (rujan), Kesteni-jada – Hrvatska Kostajnica (listopad), Lipovljanski susreti (kolovoz), Izložba vina MoslaVina Kutina – svibanj, Dani meda – Topusko (veljača), Kupske noći – Sisak (rujan), Bojevi za Sisak (lipanj), Lovrenčevo – Petrinja (kolovoz), Lukovo – Novska (kolovoz), Dani graditeljske baštine u Krapju (rujan), Letovanić, selo pokraj Kupe (kolovoz), Dani bana Jelačića i poštara Klempaja (kolovoz), Međunarodna Una regata – lađom niz Unu (srpanj), Hercegovac – Dani krumpira (kolovoz), Garešnica – „Gariglazbijada” (kolovoz), GastroFlora- gastro izložba i sajam cvijeća (svibanj), GIF – Garešnica Infinity Festival (lipanj).

GRAD ZAGREB.

GRAD ZAGREB

■ Snow Queen Trophy (siječanj), Noć muzeja (siječanj), Zagreb Dox (veljača, ožujak), Festival svjetla (ožujak), Festival tolerancije (travanj), Festival svetog Marka (travanj, svibanj), Zagrebački vremeplov (svibanj – rujan), ulični festival „Cest is d' Best” (kolovoz), Ljeto na Štrošu (svibanj – rujan), Floraart (svibanj), Festival vatrometa (lipanj), INmusic Festival (lipanj), Animafest (lipanj), Zagreb Fantastic Film Festival (lipanj, srpanj), Ljeto u MSU-u (lipanj, srpanj), Zagreb Classic (lipanj), Večeri

na Griču (srpanj), Ljeto na Bundeću (lipanj), Art park (lipanj), Međunarodna smotra folklor (srpanj), Dvorišta (srpanj), Scena Amadeo (kolovoz-rujan), Ljetno kino Tuškanac (srpanj, kolovoz), OKOLO - umjetničke intervencije u javnom prostoru (kolovoz), Mali piknik (srpanj, kolovoz), Le Grič (kolovoz), Zagrebačko historijsko ljeto (srpanj, kolovoz, rujn), Festival svjetskog kazališta (rujan), Festival svjetske književnosti (rujan), Međunarodni festival kazališta lutaka (rujan), Hanžekovićev memorijal (rujan), Zagrebački maraton (listopad), Zagreb Film Festival (studenj), Advent u Zagrebu (prosinac, siječanj), Zagreb Tourfilm Festival (listopad), Projekt Ilica: Q'art (tijekom godine).

SLAVONIJA.

10

SLAVONSKI PUT

► Sajam antikviteta Osijek (1.vikend u mjesecu), WineOs - međunarodni festival vina, delicija i ugodnog življenja (siječanj), Đakovački bušari (siječanj/veljača), Vincekovo u vinogorjima (siječanj), Dioniz festival - Međunarodni festival kazališnih akademija (ožujak), Uskršni gastro fest Đakovo, Proljetni vašar u Karancu (ožujak), Craft Beer Festival Osijek (svibanj/lipanj), Đakovo Expo Zlatne ruke (travanj), Večer vina i umjetnosti Osijek (svibanj, srpanj, listopad), Međunarodni festival umjetničke tamburaške glazbe Osijek (lipanj), Panonski folkorni festival (lipanj), Pannonian Challenge (lipanj/kolovoz), Gator Fest i Wine&Walk Baranja (lipanj), Reunited Festival Valpovo (lipanj), Međunarodni etno susreti Bilje (lipanj), Svjetski kup u gimnastici - Dobro World Cup (svibanj/lipanj), Feel Good Weekend Osijek (svibanj/lipanj), ReArt Festival (lipanj), Đakovački vezovi (lipanj/srpanj), Donji Miholjac Backyard Art Festival (srpanj), Osječko ljeto kulture, Miholjačko sijelo (srpanj), Tarda Festival - Darda (srpanj), Motorijada - Biker's Weekend Batina (kolovoz), Slama land Art (kolovoz), Zemlja

bez granica Osijek (rujan), Ribarski dani Kopačevo (rujan), Fišijada Beli Manastir (rujan), Olimpijada starih sportova Brodanci (kolovoz), Wine&Bike Tour Erdut (rujan), Dani Milutina Milankovića, Arla fest Đakovo (kolovoz), Dani slavonske šume Našice (rujan), Memorijal Dore Pejačević Našice, Green Room Valpovo (kolovoz), UFO - Urban Fest Osijek (rujan), Febire - Hrvatski festival biciklističke rekreacije (rujan), Vinski maraton Zmajevac (rujan), Festival Frankovke Feričanci (rujan), CRO Race - međunarodna biciklistička utrka (listopad), Dani prvog hrvatskog piva (rujan), Baranjski polumaraton (rujan), Belišćanska zlatna jesen (rujan), HeadOnEast Osijek (listopad), Kaleidoskop festival svjetlosti (listopad), Mali Oktoberfest (listopad), Čvarak Fest/Zimski vašar Karanac (prosinac), adventske svečanosti (više lokaciji na razini županije), Božićni bal lipicanaca - Đakovo (prosinac), Obrtnički sajam Osijek, Salori Osijek, Motomobil Osijek, Dron Expo Osijek, KulenDayz, Akademija blata Karanac (kolovoz), Osječki proljetni/jesenski sajam, Mjesec baranjske kuhinje, Vinski mjesec Osječko-baranjske županije, Festival paprike Lug (listopad), Sajam cvijeća i seoskog turizma Daljska planina (svibanj), Dani trešanja u Erdutu (lipanj), Aljmaš - Aljmaška ribarska noć (lipanj), Dalj - Daljski dernek (lipanj), Aljmaš - Velika Gospa (kolovoz), Bijelo Brdo - Pudarina (rujan), Bijelo Brdo - Konjogojske zaprege (rujan), Aljmaš - Erdut - Panona fest (rujan), Sajam starih običaja i zanata i Gužvarijada Dalj (listopad), Erdut - Aljmaš Podunavski Trail & Cross (listopad), Slavonski Brod - međunarodni festival harmonike „Bela pl. Panthy“ (ožujak), Svijet bajki Ivane Brlić Mažuranić (travanj), Mega Bikers susreti (svibanj), Brodsko kolo (lipanj), Brodsko glazbeno ljeto (lipanj, srpanj), Fišijada (srpanj), CMC festival (kolovoz), Pečenikijada (listopad), Slavonija Open (listopad), Katarinski sajam (studenj), Advent u Slavonskom Brodu (prosinac), Nova Gradiška - Poljoprivredno-poduzetnič-

ke ideje i Proljetni sajam (siječanj), Sarmijada i provijada (ožujak), Ribarske večeri i fišijada (lipanj), Međunarodni susreti oldtimera (srpanj), Nova Gradiška, Strmac – Moto susreti (srpanj), Novogradiško glazbeno ljeto (kolovoz), Festival kave i slavonskih kolača (kolovoz), Advent u Novoj Gradiški (prosinac), Oriovac – Oriovita (svibanj, lipanj), Staro Petrovo Selo – Rock Starci (srpanj), Davor – Ribarske večeri (kolovoz), Trnjan-ski Kuti – Razigrane Grive (svibanj), Tamburaški susreti (listopad), Beravci – Izmača (rujan), Brodski Stupnik – Stupnička berba grožđa (rujan), Slavonski Kobaš – tamburaški susreti (listopad), Županja – Šokačko sijelo (veljača), Kruh naš svagdašnji – žetva i vršidba u prošlosti (srpanj), Orahovica, Županjsko ljeto (kolovoz), Lijepa naša Sava – Savsi sajam u Županji (lipanj), Advent u Županji (prosinac), Dan grada Županje (kolovoz), River jazz festival (kolovoz), Kod konjarskih vatri (lipanj), „Pokladna jahanja“ u svim mjestima oko Županje (siječanj/veljača), „Šokačke pisme“ – glazbeni festival (siječanj/veljača), „Oj dorati“ (kolovoz), „Moto susret“ (kolovoz), Otočka kulenijada (Otok) – Orahovačko proljeće (lipanj), Vinkovci – Pokladno jahanje (siječanj, veljača), Vinkovačke jeseni (rujan), Rimski dani (lipanj), Festival glumca (svibanj), Hang Loose Rockabilly festival (lipanj), Bajka na Bosutu-Advent u Vinkovcima (prosinac, siječanj), Sajam zdravlja (travanj), Biciklijada „Tour natur“ (svibanj), Vinkovački festival šunke, vina, rakije i kulena (listopad), Beeram domaće (srpanj), Vinkovačka konjička revija (svibanj), Lutkarsko proljeće (travanj), Antičke filmske večeri i DORF (kolovoz), Cvjetni korzo (svibanj), Vinkovci HALF marathon (rujan) Ilok – Iločka berba grožđa (rujan), Vinkovo u Iloku (22. siječnja), Divan je kićeni Srijem (lipanj) – Nijemci, Međunarodni dan ptica selica (svibanj/listopad) – Nijemci, Ljetna

večer u Srijemu (kolovoz) – Nijemci, Pokladno jahanje (veljača) – Nijemci, Triatlon (rujan) – Nijemci, Božić u Nijemcima (prosinac), Ferragosto Jam – glazbeni festival, Orahovica (kolovoz), Srednjovjekovni viteški turnir na Jankovcu / Park prirode Papuk (rujan), Glazbeni festival Dani Milka Kelemenca – Slatina (listopad), Festival cvijeća (travanj) – Vukovar, Festival glumca (svibanj) – VSŽ, Svi za Jedno hrvatsko naj (svibanj), Vukovar Half Marathon (svibanj), VukovArt – Vukovar (lipanj) DunavArt – Vukovar (lipanj), Vukovar – Međunarodni dan Dunava (lipanj), Vukovar film festival (srpanj), Vukovarski etno sajam (rujan) – Vukovar, Dan sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. (studenj), Advent u Vukovaru i Božićni sajam (prosinac) – Vukovar, Požega – Hrvatski festival jednogminutnog filma (svibanj), Požega – Vincelovo (siječanj), Požega – Grgurevo, Dan grada, Bike and Hike (ožujak), Požega – Požeški kotlić (svibanj), Požega – Ivanjski krijes (lipanj), Požega – Požeško kulturno ljeto (lipanj, kolovoz), Požega – kulenijada (lipanj), Požega – fišijada (kolovoz), Požega – Okusi jeseni (studenj), Požega – Advent u Požegi (prosinac), Velika – Međunarodna smotra folklora i Najduži stol u Hrvata (svibanj), Kutjevo – Festival graševine (lipanj), Martinje, Kaptol – Zlatni glas Zlatne doline, Halštatski dani, Vino-kap, Pudarijada, Šokačko se kolo vije, Velika - Čuvajmo običaje zavičaja i Najduži stol u Hrvata, Jakšić – Pjesmom u jesen (rujan), Pleternica – Devetnice Gospi od Suza (kolovoz), Požega – Zlatne žice Slavonije (Aurea fest) (rujan), Pakrac – Motocross i quad utrka „Bljesak“, Pozdrav ljetu (kolovoz), Lipik – Sajam cvijeća i ukrasnog bilja (svibanj), Lipanj u Lipiku (lipanj), Dan zdravlja i rekreacije (lipanj), Dan državne ergele Lipik (lipanj), Lipik 3X3 Challenger (lipanj), Ajvarfest (rujan), Slavonsko kolinje (listopad), Mirisi Božića (prosinac).

Jeste li znali?

Ljudi...

► da je torpeda oblika i ustroja kakav danas poznajemo 1860. godine izumio hrvatski umirovljeni časnik austrougarske ratne mornarice Ivan Lupis Lukić te da je prva tvornica torpeda bila u Rijeci?

► da je fizičar Nikola Tesla (1856. – 1943.), svjetski priznati inovator i izumitelj u području prijenosa energije i telekomunikacija, rodom iz Hrvatske i da je njegov najvredniji izum izmjenična struja?

► da je 1906. godine Zagrepčanin Slavoljub Penkala (1871. – 1922.) izumio mehaničku olovku i nalicperu?

► da se za službeni početak naturizma na Rabu uzima godina 1936. kada je na otoku boravio engleski kralj Edvard VIII., kojem su rapske vlasti dopustile da se sa suprugom okupa gol u uvali Kandarola?

► da je sveti Marin, klesar podrijetlom s otoka Raba, odselivši se na Apeninski poluotok, 301. godine osnovao Republiku San Marino?

► da se na otočiću Košljunu (otok Krk) nalazi posljednje počivalište Katarine Frankopan, jedne od najpoznatijih pripadnica te kneževske obitelji?

► da je prvi zabilježeni crtež padobrana (homo volans) djelo hrvatskog izumitelja Fausta Vrančića (1551. – 1617.) iz Šibenika?

► da je filmski redatelj Alfred Hit-

chcock (1899. – 1980.) za vrijeme boravka u Zadru izjavio da je zalazak Sunca u tom gradu najljepši na svijetu?

► da se Rikard Lavljeg Srca na povratku iz križarskog rata 1192. godine spasio ispred Dubrovnika od oluje te je zbog ispunjenja zavjeta dao novac Dubrovčanima za početak gradnje katedrale?

► da je izumitelj daktiloskopije, metode za otkrivanje prijestupnika s pomoću otiska prsta, bio Hvaranin Ivan Vučetić (1858. – 1925.)?

► da je Lavoslav Ružička, prvi hrvatski nobelovac, rođen u Vukovaru?

► da su Vinkovci grad s najduljim kontinuitetom života u Europi (više od 8000 godina)?

► da su u Vinkovcima (rimskim Cibalama) rođeni Valentinijan I. (364. – 375.) i Valens (364. – 378.), braća i jedini rimski carevi rođeni na području današnje Hrvatske?

► da je prvi automobil u Hrvatsku već 1898. godine dovezao grof Bombelles na svoje imanje u Vinicu nedaleko od Varaždina? Bio je to automobil marke Nesselldorfer.

► da je Mijo Mike Vucelić, inženjer u NASA-i i jedan od ključnih ljudi u misiji Apollo bez kojeg Amerikanci ne bi stigli na Mjesec, rođen 11. lipnja 1930. u Garešnici?

► da je Ivo Robić, pionir zabavne glazbe s velikom međunarodnom karijerom, rođen 28. siječnja 1923. u Garšnici?

► da je prvi pucanj protiv nacizma ispalio Daruvarčanin David Frankfurter, rođen 1909. Godine kao sin daruvarskog rabina?

► da je Bjelovar po svom nalogu dala izgraditi carica Marija Terezija?

► da je u Velikom Trojstvu živio i radio Josip Broz Tito te je na tamošnjem groblju pokopano i dvoje njegove djece?

► da su igrači bjelovarskog Rukometnog kluba Partizan 1972. osvojili titulu prvaka Europe?

► da je veliki hrvatski kipar Vojin Bakić rođen u Bjelovaru?

► da je Charlie Chaplin 1932. na putu iz Beča u Trst prenoćio u svratištu Vila Horvat, u središtu sela Plešivica te da je Isadora Duncan bila je gošća ovog plešivičkog pansiona?

► da iz krašićkog kraja potječu bl. Alojzije Stepinac, kardinal Franjo Kuharić (rođen u Pribiću), biskup Juraj Jezerinac (rođen u Prekrižju), biskup Josip Mrzljak i niz ostalih crkvenih veledostojnika?

► da je Marija Jurić Zagorka, književnica, feministička ikona i prva hrvatska novinarka rođena u selu Negovec kraj grada Vrbovca?

► da je Milka Trnina, najveća hrvatska operna umjetnica i jedna od najvećih u cijeloj povijesti opere, rođena u Vežišću, u današnjoj općini Križ kraj Ivanić-Grada?

► da je Josip Jelačić, nacionalni junak, najslavniji hrvatski ban i vojskovođa vezan uz Zaprešić, odnosno velikaški kompleks Novi dvori?

Posebnosti...

► da su Toplice Lipik prvo lječilište u Hrvatskoj?

► da geotermalna voda u Lipiku neprestano izvire stotinama godina i temperatura joj je stalno 64 °C?

► da se od 1875. termalna voda „Lipiker thermalquelle“ punila i distribuira po Austro-Ugarskoj i Americi?

► da je 1894. godine, samo šest godina nakon New Yorka, i Lipik dobio električnu energiju?

► da je 1256. godine u Pakracu dje-lovala prva kovnica novca – moneta banalis – slavonski banovac?

► da je Zvečevo d.d. iz Požege tvrtka koja je prva u svijetu 1963./1964. napravila čokoladu s rižom, „Mikado“?

► da Istra ima svoj kosi toranj; zvonik u Završju visok 22 metra i nagnut 40 centimetara prema sjeveru?

► da je Opatijska rivijera, uz Azurnu obalu, bila glavno odredište habsburške elite te da još i danas nosi titulu jadranske Nice?

► da kroz Senj prolazi 45. paralela „sunčanik“?

► da je karneval u Rijeci među trima najatraktivnijim karnevalima u Europi?

► da Rijeka ima svoj Kosi toranj, koje se nalazi u Starom gradu?

► da je prva nogometna utakmica na području Hrvatske odigrana je u Rijeci 1873. godine?

► da su prve novine tiskane na talijanskom jeziku (uključujući Italiju) „Notizie del giorno“ tiskane u Rijeci?

► da je Rijeka je bila neovisna država od 8. rujna 1920. godine do 24. siječnja 1924. godine i njen je izabrani predsjednik Riccardo Zanella zahtjevao od međunarodne zajednice i Tita 1945. godine obnovu neovisnosti?

► da je asteroid 11706 Rijeka dobio ime po gradu Rijeci?

► da se na području Rijeke i okolnih mjesta možete u istom danu skijati na snijegu i jedriti ili kupati se u moru?

► da je Stalna kulturno-povijesna izložba Glagoljica, jedinstvena u Hrvatskoj i svijetu, otvorena u prostoru Sveučilišne knjižnice Rijeka 30. prosinca 1968. godine?

► da je crikvenička rivijera turističko odredište za goste s kućnim ljubimcima sa svjetski poznatom plažom za pse Podvorska na kojoj je jedinstveni „Monty's beach bar“ s ponudom za kućne ljubimce?

► da je Crikvenica grad maratona – u proljeće ugošćuje biciklistički, ljeti plivački te na jesen trkački maraton?

► da je u Novom Vinodolskom u Frankopanskom kaštelu potpisan Vinodolski zakon, najstariji cjelovito sačuvan zapis običajnog prava pisan na hrvatskom jeziku?

► da je zahvaljujući Vodotornju Dubec 1925. godine Omišalj na otoku Krku dobio pitku vodu u slavine i električnu struju u domove, desetljećima ranije od sličnih otočnih naselja duž istočne obale Jadrana?

► da je otok Krk sudbinski povezan s brojkom sedam: u sedmom su ga stoljeću naselili Hrvati, sedam se puta

uspješno obranio od gusara, sedmi je po redu Frankopan bio posljednji krčki knez, danas otok ima sedam glavnih središta?

► da s otoka Krka najbržim putem možete stići do mjeseca? Šetnica „Put ka Mjesecu“ koja svojim najduljim dijelom prolazi kroz šumovito područje, skriva kršku i kamenitu, potpuno ogoljenu zaravan “Mjesečev plato”, koja podsjeća na kamenitu pustinju i pruža jedinstveni doživljaj prirodnog fenomena?

► da grad Zadar ima prve morske orgulje u svijetu, koje stvaraju zvuk isključivo pod utjecajem vjetera i morskih valova?

► da je 28. kolovoza 1895. na slapovima Krke puštena u rad jedna od prvih hidroelektrana u svijetu? Grad Šibenik tako je dobio električnu rasvjetu prije mnogih europskih gradova: Beča, Budimpešte, Rima, Londona i dr.

► da je trogirski kapela ukrašena sa 150 ljudskih likova – skulptura?

► da je najstarije komunalno kazalište u Europi izgrađeno u Hvaru 1612. godine?

► da Dubrovnik ima najstariji zakon o osiguranju u Europi iz 1395. godine, tri stoljeća stariji od Lloydova koji je donesen početkom 17. stoljeća?

► da je Dubrovačka Republika prva država koja je priznala neovisnost Sjedinjenih Američkih Država?

► da Hrvati imaju svoje pismo? Naziva se glagoljica i nastala je u 9. stoljeću, a u redovitoj se upotrebi (uz latinicu) održala do 18. stoljeća.

► da je carica Marija Terezija na bečkom dvoru držala čipkaricu iz Paga koja je za potrebe dvora plela pašku čipku?

► da Osijek ima najstariji tramvajski sustav u jugoistočnoj Europi, iz 1884. godine?

► da Osijek ima najstariju pivovaru u Hrvatskoj, otvorenu 1664. godine?

► da je u Vinkovcima 2012. godine pronađeno srebrno posuđe nemjerljive vrijednosti?

► da je u Vinkovcima pronađen najstariji indoeuropski kalendar Orion?

► da je 1938.g. na Vučedolu pronađena kulturna keramička posuda u obliku ptice – vučedolska golubica?

► da je Vukovar treći grad u Hrvatskoj sa statusom slobodnog kraljevskog grada od 1231.g.?

► da je prva predstava na hrvatskom jeziku održana u samostanu sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, a djelo je fra Grge Čevapovića?

► da je vukovarska crkva sv. Filipa i Jakova sa svojih 58 m dužine treća najduža crkva u Hrvatskoj?

► da je prvi hrvatski pjenušac proizveden u Slatini 1864. godine?

► da je slap Skakavac visok 35 metara u sklopu park-šume Jankovac najveći slavonski slap?

► da je Rupnica lokalitet u neposrednoj blizini Voćina koji je još 1948. godine proglašen prvim geološkim spomenikom u Hrvatskoj, a značajan je po jedinstvenoj pojavnosti vulkanskih stijena koje su u presjeku četverokutne i šesterokutne?

► da je najveći živi organizam u istočnoj Hrvatskoj divovska sekvoja u Slatini visoka 62 m, s promjerom debla 5 m?

► da je 1785. godine u Daruvaru pronađena važna rimska iskopina, krhka diatretna obredna posuda od apalescentnog stakla, visoka 12, široka 9 cm, Vas diatretum Daruvarense?

► da se najstarije muško stablo Ginkga bilobe u RH nalazi u Daruvaru, posađeno oko 1777. godine, danas s opsegom debla cca 7 m te je proglašen Hrvatskim stablom 2019. godine?

► da je najstarije ribnjačarstvo u RH Ribnjačarstvo Končanica, gdje uzgoj ribe vuče porijeklo još iz feudalnog doba?

► da se u Gradskom muzeju Bjelovar čuva najstarija hrvatska pisanica?

► da je moto-budnica koja se vozi za Praznik rada jedinstvena u svijetu?

► da se u Bjelovaru proizvodio popularni mali traktor Tomo Vinković?

► da u Bjelovaru živi više od 20 nacionalnih manjina?

► da se u Maglenči nalazi Romska kuća, jedinstveni objekt u Europi, u kojem možete saznati se o prošlosti autohtonih hrvatskih Roma Lovara?

► da se svega pet kilometara sjeverozapadno od Samobora, u Rudama, nalazi prvi rudarski muzej na otvorenom u Hrvatskoj - Rudnik sv. Barbara?

► da je Budinjak poseban tip brončane kacige iz željeznog doba, a čije je arheološko nalazište na području Žumberka te da je ime dobila po obližnjem mještacu Budinjak?

► da je Hrvatska jedno od samo dva nalazišta ljekovitog naftalana u svijetu po kojemu je poznato lječilište Naftalan u Ivanić Gradu?

► da turopoljski dijalekt pripada kajkavskom narječju hrvatskoga jezika je hrvatsko kulturno blago?

► da se u blizini Velike Gorice (Šćitarjevo) nalazi arheološko nalazište Andautonija?

► da je prvi hrvatski električni automobil Concept One proizveden u Svetoj Nedelji?

► da se u središtu Jastrebarskog nalazi zbirka starog bačvarskog alata i proizvoda obitelji Golub koja je proglašena kulturnim dobrom?

► da je kajkavska donjosutlantska ikavica jedno od zaštićenih nematerijalnih dobra?

Priroda...

► da je perunika (iris) hrvatski nacionalni cvijet?

► da u Hrvatskoj u razmaku od samo stotinjak kilometara možete vidjeti more, krš, šume, planine i ravnice?

► da je Hrvatska jedna od ekološki najočuvanijih zemalja u Europi i jedna od rijetkih na Starom Kontinentu koja svojim stanovnicima javnom vodoopskrbom osigurava pitku vodu?

► da se u NP Plitvičkim jezerima, na Velebitu i Zrmanji snimao poznati pustolovni serijal Winnetou?

► da Zlatni rat, plaža u Bolu na Braču, ovisno o vjetru mijenja oblik?

► da na Mljetu možete vidjeti „otok na otoku”? Naime, na Velikom jezeru na otoku Mljetu nalazi se otočić koji čini rijedak prirodni fenomen.

► da u Makarskoj postoji Malakološki muzej s najvećom zbirkom školjaka i puževa u svijetu?

► da je pasmina pasa dalmatinac ime dobila po Dalmaciji i ilirskom plemenu Dalmata?

► da se posljednja oaza europskih bjeloglavih supova nalazi na otoku Cresu?

► da na otoku Krku raste približno 1.400 vrsta kopnenog bilja - gotovo polovica ukupne flore u Hrvatskoj?

► da je otočić Prvić nasuprot Baške najveći nenastanjeni otok na Jadranu, poznat po „senjskoj” buri, ima oaze bilja i stanište je bjeloglavog supa, a 1972. godine proglašen je posebnim ornitološkim rezervatom?

► da je Glavine - Mala luka (Kuntrep, otok Krk) najstariji ornitološki rezervat za bjeloglave supove na svijetu te je proglašen zaštićenim 1969. godine?

► da se na daruvarskom području nalazi prvi hrvatski Međunarodni park tamnog neba u najvišoj zlatnoj kategoriji, po strogim kriterijima Međunarodne organizacije za zaštitu tamnog neba (International Dark-Sky Association – IDA), američke neprofitne organizacije?

► da su jedna od najvećih staništa cvijeta kockavice na području Bilogore i Moslavine?

► da se s Bilogore pružaju vidici sve do Julijskih Alpa?

► da u Iločkom parku stoji jedan od rijetkih primjeraka Ginka Bilobe koji se često i naziva živim fosilom jer su svi njegovi srodnici umrli prije čak 200 milijuna godina?

► da je Cret u okolici Zaprešića jedna od tek nekoliko lokacija u Hrvatskoj na kojima uspijeva okrugolisa rosika, rijetka i dragocjena biljka mesožderka?

► da je turopoljska svinja jedna od najstarijih izvornih pasmina svinja koja se u pisanim dokumentima spominje već 1352. godine?

► da se jedna od najvećih lipa, uskočka lipa nalazi u Hrvatskoj u samom srcu čiste prirode Žumberka?

► da područje Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje ima najveću bioraznolikost spiljske faune na svijetu?

Moda...

► da je Hrvatska domovina kravate? Kao modni detalj po Europi su je u 17. stoljeću raširili hrvatski vojnici pa je 1667. godine u vrijeme Luja XIV. ustrojena i posebna pukovnija „Royal Cravates“, nazvana prema Hrvatima. Od njih su taj novi modni predmet koji se nosio á la Croate (na hrvatski način) prihvatili Parižani. Taj je izraz ubrzo postao korijenom nove francuske riječi cravate.

► da je bilogorska nošnja jedinstvena po svojoj bjelini?

► da se u 18. stoljeću u Bjelovaru proizvodila svila?

► da su narukvice s motivom turopoljske podgutnice i poculice postale novi nosivi i moderni modni detalj u funkciji suvenira?

Gastronomija...

► da se svake godine 1. travnja u povodu proslave Dana centra svijeta u Ludbregu iz gradske fontane toči vino umjesto vode?

► da je maraskino autentičan zadarski liker koji se u 18. stoljeću izvezio u gotovo sve europske zemlje te da je bio na stolovima poznatih vladara: engleskog kralja Georgea IV., N. Bonaparte i ruskog cara Nikolaja?

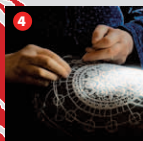
► da se na lipičkom području proizvodi autohtona konjska salama prema recepturi staroj stotinu godina?

► da je u Belici izgrađen jedini spomenik krumpiru (klamperu) na svijetu?

► da je sir kvargl posebnost bjelovarskog kraja i proizvodi se od daleke 1756. godine?

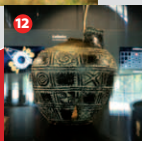
► da se na krunidbi kraljice Elizabete II. Pio traminac iz Iloka?

► da se janjetina s otoka Krka posluživala na poznatim Neronovim gozbama u Rimu?

Hrvatska u srcu

1 I. Šeler, 2 B. Kačan, 3 J. Grdan, 4 M. Šcerbe, 5 R. Kosinožić, 6 K. Zorović,
7 I. Radošević, 8 N. Ruszkowski, 9 TZ Grada Ivanić-Grada, 10 M. Šlafhauzer, 11, 13 I. Biočina, 12 M. Bernfest

1 KAŽUN – tradicijska poljska kamena kućica koja je poljodjelicima služila za čuvanje alata i kao zaklon od nevremena

2 BAŠĆANSKA PLOČA – umanjena replika ploče najvećega hrvatskog pisana spomenika na staroslavenskom pismu glagoljici iz 12. stoljeća

3 LIČKA KAPA – sastavni odjevni predmet ličke narodne nošnje i njezin tradicionalan simbol prepoznatljivosti

4 PAŠKA ČIPKA – ručno izrađen ukrasni predmet s otoka Paga šivan iglom i tankim koncem

5 LAVANDA – suvenir mirisne vrećice od cvjetova lavande i bočice s lavandinim eteričnim uljem

6 KONAVOSKI SVILENI VEZ – ručno izrađen dekorativni vez izvezen svilenim koncem domaće izrade

7 MILJOKAZI – povijesna prometna signalizacija iz 18. i 19. stoljeća

8 LICITARSKO SRCE – šareno ukrašeni kolač od medena tijesta žarkocrvene boje koji se tradicionalno daruje voljevoj osobi ili dragom prijatelju

9 LANENI RUČNIK IZ IVANIĆ-GRADA – ručno izrađeni predmet od lana ukrašen jednobojnim ili višebojnim etnografskim motivom

10 VUČEDOLSKA GOLUBICA – arheološka keramička posuda u obliku ptice iz doba vučedolske kulture

11 TRADICIJA UZGOJA LIPICANACA U SLAVONIJI, BARANJI I SRIJEMU – nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske

12 ORION – posuda Orion, najstariji europski kalendar, nastao 2600 godina prije Krista

13 ŠOKAČKO KOLO I NOVLJANSKO KOLO – nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske

Korisne informacije

Putne isprave

Osobna iskaznica (državljeni EU-a, EGP-a i Švicarske) ili putovnica. Državljanima nekih trećih zemalja potrebna je i viza. Pregled hrvatskoga viznog sustava: <https://mvvp.gov.hr/informacije-za-gradjane-244593/konzularne-informacije-22730/vize-22733/pregled-viznog-sustava/22853>.

Obavijesti: diplomatske misije i konzularni uredi Republike Hrvatske u inozemstvu (<https://mvvp.gov.hr/diplomatske-misije-i-konzularni-uredi/veleposlanstva-rh-u-svijetu/22966>) ili Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

tel.: +385 (0)1 4569 964

mrežna stranica: <https://mvvp.gov.hr/>

Carinski propisi

Na državnom području Republike Hrvatske, kao države članice Europske unije i carinske unije te dijela zajedničkog tržišta, primjenjuje se carinsko zakonodavstvo Europske unije i zakonodavstvo doneseno na razini Republike Hrvatske.

Osobna prtljaga

1. osobne stvari opravdano potrebne za putovanje i izbjivanje izvan mjesta uobičajenoga boravišta (prebivališta), kao što su higijenske potrepštine, knjige, nakit, obuća, odjeća, prijenosni elektronički uređaji i

sl., za osobnu uporabu putnika ili članova njegove obitelji, u razumnoj količini, sukladno namjeni i trajanju putovanja i

2. ostala roba nekomercijalne naravi namijenjena za osobne potrebe putnika i članova njegove obitelji ili namijenjena za poklon.

Prtljagom se smatra sva roba koja se prevozi bilo kakvim prijevoznim sredstvima za putovanje fizičkih osoba, dakle predmeti koje putnik daje na uvid nadležnim carinskim tijelima pri dolasku, kao i oni predmeti koje putnik kasnije podnese tim tijelima, pod uvjetom da može dokazati da je sva navedena prtljaga prijavljena istodobno u vrijeme polaska kod osobe koja je odgovorna za njezin prijevoz.

Roba navedena pod 1. je oslobođena carine i poreza na dodanu vrijednost (navstavno: PDV), bez obzira na njenu količinu, masu i vrijednost te starost putnika.

Roba nekomercijalne naravi u osobnoj prtljazi putnika oslobađa se plaćanja uvoznih davanja, ako njena ukupna vrijednost ne prelazi iznos od 300,00 € po putniku, a u zračnom i pomorskom prometu 430,00 €. Putnici mlađi od 15 godina, mogu ostvariti oslobođenje od plaćanja uvoznih davanja ako ukupna vrijednost robe ne prelazi iznos od 150,00 €, neovisno o prijevoznom sredstvu kojim putuju.

Oslobođenje od carine i PDV-a za robu u prtljazi koja podliježe naplati trošarina (alkoholna pića i duhanski proizvodi) vezano je uz količinu, ne uz vrijednost. Na dio takve robe koja premašuje količinu koja je oslobođena trošarine, naplatiti će se carina, PDV i trošarina.

Više informacija o oslobođenjima i ograničenjima za robu u osobnoj prtljazi putnika, uključujući i unos hrane i ostalih proizvoda životinjskog podrijetla, dostupne su na

slijedećim poveznicama:

hrvatski - <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/oslobodjenja-i-ogranicenja/2746>
engleski - <https://carina.gov.hr/featured/information-for-passengers-natural-persons/relief-from-duties-and-restrictions/6715>

Unos gotovine

Pri ulasku ili izlasku s područja Unije putnici su dužni prijaviti carinskoj službi gotovinu koju nose sa sobom i to u iznosu od 10.000,00 € ili više (odnosno protuvrijednost tog iznosa u drugim sredstvima plaćanja).

Gotovinom se smatra: gotov novac - novčanice i kovanice koje su u optjecaju kao sredstvo plaćanja ili su bile u optjecaju kao sredstvo plaćanja, a i dalje ih je moguće zamijeniti preko financijskih institucija ili središnjih banaka; druga sredstva plaćanja – na primjer: čekovi, putnički čekovi, zadužnice ili novčani nalozi na kojima nije navedeno ime korisnika i po prvi put od 3. lipnja 2021. kovanice s udjelom zlata od najmanje 90% i poluge, zrnca ili grumene s udjelom zlata od najmanje 99,5%.

Dodatne informacije dostupne su na slijedećim poveznicama:

hrvatski - <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/unos-i-iznos-novca-nova-pravila-od-3-lipnja-2021/2741>,
engleski - <https://carina.gov.hr/glavni-izbornik-6656/featured/information-for-passengers-natural-persons/bringing-cash-and-goods-across-the-border/6711>

Privremeni uvoz i izvoz osobnih predmeta

Putnici iz trećih zemalja mogu uz potpuno oslobođenje od uvoznih davanja mogu privremeno unositi (dakle uz obvezu povratnog iznošenja) razne osobne stvari i predmete za sportske aktivnosti radi njihova korištenja za svoje osobne potrebe, kao i potrebe članova obitelji. Na identičan način i osobe sa prebivalištem u Uniji, mogu privremeno iznositi predmete koji su im potrebni za vrijeme boravka u trećim zemljama.

Privremeni uvoz određenih roba podliježe ograničenjima, detaljnije obavijesti mogu se naći niže.

Dodatne informacije dostupne su na slijedećim poveznicama:

hrvatski - <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/privremeni-uvoz-i-izvoz/2778>,
engleski - <https://carina.gov.hr/glavni-izbornik-6656/featured/information-for-passengers-natural-persons/temporary-import-and-export/6719>

Privremeni uvoz koji podliježe ograničenjima

Kućni ljubimci

hrvatski – <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/prijenos-zivotinja/2744>
engleski – <https://carina.gov.hr/featured/information-for-passengers-natural-persons/movement-of-animals/6713>

Lijekovi

hrvatski – <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/privremeni-uvoz-i-izvoz/2778>

sko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/lijevki-i-opojne-tvari/2742
 engleski – <https://carina.gov.hr/featured/information-for-passengers-natural-persons/bringing-in-medicine-and-narcotics/6745>

Oružje

hrvatski – <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/oruzje/2745>

engleski – <https://carina.gov.hr/featured/information-for-passengers-natural-persons/weapons/6714>

Povrat PDV-a kod izvoza

Fizičke osobe koje u Europskoj uniji nemaju ni prebivalište ni uobičajeno boravište imaju pravo na povrat PDV-a za robu koju su kupile u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici Unije, ako je vrijednost robe po jednom računu veća od 98,21 € na osnovu popunjenog Obrascu PDV-P (za robu kupljenu u Republici Hrvatskoj) ili Tax-free ili računa (propisanog poreznim zakonodavstvom predmetne EU države članice), koje ovjerava carinska služba pri iznošenju kupljene robe izvan Europske unije. Carinska služba može ovjeriti obrazac samo ako je roba iznesena najkasnije tri mjeseca nakon mjeseca navedenoga na računu za isporučena dobra. Zahtjev za povrat PDV-a mora se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana izdavanja računa.

Naknadno ovjeravanje tiskanice PDV-P ili tiskanice Tax-free ili računa nakon što se roba iznese izvan Europske unije nije moguće.

Dodatne informacije dostupne su na sljedećim poveznicama:

<https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/>

povrat-pdv-a-pri-izvozu-dobara-u-putnickom-prometu/2781,
 engleski - <https://carina.gov.hr/glavni-izbornik-6656/featured/information-for-passengers-natural-persons/exemption-from-vat-on-an-export-of-goods/6746>

Unos kućnih ljubimaca u nekomercijalne svrhe

Prilikom putovanja s kućnim ljubimcima, svatko je dužan poštivati određena pravila koja se razlikuju i ovise o državi iz koje ljubimci dolaze i/ili o državi odredišta putovanja. Prije samog puta s kućnim ljubimcima, potrebno je sve dobro isplanirati, dobro se raspitati i saznati sve o svim uvjetima koji vrijede u samom trenutku putovanja. Ukoliko se kućni ljubimci nose u Republiku Hrvatsku iz država izvan Europske unije (tzv. trećih zemalja), uvjeti za ulazak kućnih ljubimaca su stroži.

Unošenje kućnih ljubimaca, u pratnji vlasnika ili osobe ovlaštene od vlasnika, iz trećih zemalja moguće je samo na graničnim prijelazima određenim Pravilnikom o graničnim prijelazima određenim za nekomercijalno premještanje kućnih ljubimaca. Pod nekomercijalnim premještanjem kućnih ljubimaca podrazumijeva se premještanje do pet kućnih ljubimaca, u pratnji vlasnika ili druge osobe koja je odgovorna za njih, uz uvjet da ti kućni ljubimci nisu namijenjeni prodaji, predaji drugom vlasniku ili u druge komercijalne svrhe. Njihovo premještanje mora biti potaknuto potrebom kretanja vlasnika s kojim putuju u istom prijevoznom sredstvu.

Dodatne informacije možete naći na stranici Carinske uprave (<https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/carinsko-zakonodavstvo/fizicke-osobe-2715/prijenos-zivotinja/2744>)

Sve potrebne i ažurirane informacije po-

vezane s nekomercijalnim premještanjem kućnih ljubimaca u RH dostupne su na službenim mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede:

Veterinarstvo – Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

- rubrika Kućni ljubimci – nekomercijalno i komercijalno premještanje“

(<http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=1290>)

Popis graničnih prijelaza na kojima je dozvoljen unos kućnih ljubimaca u Republiku Hrvatsku vidljiv je pod: rubrikom Veterinarska inspekcija, (<http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=1170>)

Informacije o mreži veterinarskih usluga u Republici Hrvatskoj popis svih veterinarskih ambulanti, stanica, klinika, bolnica i sl. upisanih u upisnik istih) također su dostupne na službenim mrežnim stranicama Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane -rubrika: „Mreža veterinarskih usluga“ (<http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=7>)

Zdravstvena zaštita

Bolnice i klinike postoje u svim većim gradovima, a ambulante i ljekarne i u manjim mjestima. Strani turisti koji su obvezno zdravstveno osigurani u drugim državama članicama Europske unije i EGP-a (Norveška, Island i Lihtenštajn) i Švicarske za vrijeme privremenog boravka u Hrvatskoj ostvaruju pravo na neophodnu neodgodivu zdravstvenu zaštitu na temelju Europske kartice zdravstvenog osiguranja (EKZO). Zdravstvenu zaštitu na temelju EKZO-a ostvaruju u zdravstvenim ustanovama i kod liječnika koji imaju sklopljen ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje. Pri tome su obvezni platiti jedino participaciju u slučajevima kada je plaćaju i hrvatski osiguranici.

Turisti koji su obvezno osigurani u ugovornim državama s kojima Hrvatska ima sklopljen ugovor o socijalnom osiguranju kojim

je regulirano pitanje korištenja zdravstvene zaštite (Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora, Makedonija, Turska), a s kojima Hrvatska ima ugovor o socijalnom osiguranju, za vrijeme privremenog boravka u Hrvatskoj ostvaruju pravo na hitnu zdravstvenu zaštitu. Uvjet za to jest da su prije odlaska u Hrvatsku od svojeg osiguravatelja pribavili potvrdu o pravu na zdravstvenu zaštitu tijekom privremenog boravka u Hrvatskoj, koju u HZZO-u (u mjestu boravka) mijenjaju za bolesnički list. Zdravstvenu zaštitu na temelju navedenih potvrda ostvaruju u ugovornim zdravstvenim ustanovama i kod ugovornih liječnika, pri čemu su obvezni platiti participaciju u slučajevima kada je plaćaju i hrvatski osiguranici.

Osobe koje dolaze iz trećih država (države koje nisu članice EU-a i EGP-a te Švicarska i nisu ugovorne države) sve troškove zdravstvene zaštite u Hrvatskoj snose same. Za dodatne informacije obratite se Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje – obvezno osiguranje 0800 79 79; dopunsko osiguranje 0800 79 89; Bijeli telefon Ministarstva zdravlja 0800 79 99; mrežna stranica: www.hzzo.hr, te Nacionalna kontaktna točka za prekograničnu zdravstvenu zaštitu, e-pošta: ncp-croatia@hzzo.hr, tel.: + 385 1 644 90 90.; www.hzzo.hr.

Veterinarska služba

Informacije o mreži veterinarskih usluga u Republici Hrvatskoj (popis svih veterinarskih ambulanti, stanica, klinika, bolnica i sl. upisanih u upisnik istih) dostupne su na službenim mrežnim stranicama Veterinarstvo – Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede: - rubrika Mreža veterinarskih usluga. (<http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=7>)

Za sve dodatne informacije možete se obratiti Ministarstvu poljoprivrede, Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane, Planinska 2a, 10000 Zagreb, na broj telefona:

+385 (0)1 6443 540 ili na adresu e-pošte: veterinarstvo@mps.hr.
Službena mrežna stranica Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede: www.veterinarstvo.hr

Blagdani i neradni dani

- 1. siječnja** – Nova godina
6. siječnja – Sveta tri kralja
Uskrs i Uskrsni ponedjeljak
1. svibnja – Praznik rada
30. Svibnja – Dan državnosti
Tijelovo
22. lipnja – Dan antifašističke borbe
5. kolovoza – Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja
15. kolovoza – Velika Gospa
1. studenoga – Svi sveti
18. studenog – Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata
25. prosinca – Božić
26. prosinca – Sveti Stjepan

Radno vrijeme trgovina i javnih službi

Tijekom turističke sezone većina trgovina radnim je danom otvorena od 8 do 20 sati, a mnoge rade i vikendom.
Javne službe i poslovni uredi uglavnom rade od 8 do 16 sati, od ponedjeljka do petka.

Poštanski uredi

Radno vrijeme poštanskih ureda dostupno je na mrežnim stranicama Hrvatske pošte (<https://www.posta.hr/pretrazivanje-postanskih-ureda/263>). Poštanski uredi koji rade svaki dan do 24 sata su poštanski ured 10000 Zagreb na adresi Branimirova 4 (07:00 – 24:00h) i poštanski ured 32264 na graničnom prijelazu Bajakovo (00:00 – 24:00h). Služba za korisnike dostupna je na telefonskom broju 072 303 304 ili putem online obrasca <https://kontakt.posta.hr/>. Mrežna stranica: www.posta.hr.

Električni napon gradske mreže

220 V s frekvencijom od 50 Hz.

Voda iz slavine pitka je u svim dijelovima Hrvatske.

BROJ 112

Ako zamijetite prirodnu ili tehničko-tehnološku prijetnju ili nesreću koja ugrožava život i zdravlje ljudi, imovinu ili okoliš, nazovite 112, broj koji je moguće besplatno nazvati 24 sata dnevno s bilo kojega telefonskog uređaja u Republici Hrvatskoj.

Pozivom na broj 112 može se dobiti:

- hitna medicinska pomoć
- pomoć vatrogasaca
- pomoć policije
- pomoć gorske službe spašavanja
- pomoć pri traganju i spašavanju na moru
- pomoć drugih službi i operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Važni telefonski brojevi

Međunarodni pozivni broj za Hrvatsku: +385
 Jedinstveni europski broj za hitne službe: 112
 Hitna pomoć: 194
 Vatrogasci: 193
 Policija: 192
 Nacionalna središnjica za usklađivanje traganja i spašavanja na moru: 195
 Hrvatski autoklub: 1987
 Opće informacije: 18981
 Služba davanja obavijesti o informacijama pretplatnika: 11880 i 11888
 Služba davanja obavijesti o međunarodnim informacijama pretplatnika: 11802
 Vremenska prognoza i stanje na cestama: 060 520 520 (govorni automat); cijena: 3,49 kn/min s fiksnih i 4,78 kn/min s mobil-

nih mreža; operator: HT d.d., Savska cesta 32, Zagreb, tel.: 0800 1234
Dežurni prognostičar Državnog hidrometeorološkog zavoda (od 9 do 15 sati): 060 616 666 (T-com), cijena: 6,99 kn/min iz fiksnih i 8,41 kn/min iz mobilnih mreža.

Hrvatski autoklub (HAK)

Pomoć na cestama: 1987 (iz Hrvatske)
- iz inozemstva (1) +385 (0)1 1987
- iz inozemstva (2) +385 (0)1 4693 700
Stanje na cestama: 072 777 777 (iz Hrvatske)
- iz inozemstva +385 (0)1 464 0800
Informacije za članove: 0800 9987
Mrežna stranica: www.hak.hr
Interaktivna karta s više od 40 000 interesnih točaka: <http://map.hak.hr>

HRVATSKA AUTOMOBILOM

Dokumenti

Na teritoriju Republike Hrvatske motornim vozilom u prometu na cesti može samostalno upravljati samo osoba koja ima vrijedeću vozačku dozvolu izdanu u Republici Hrvatskoj, inozemnu vozačku dozvolu, međunarodnu vozačku dozvolu ili potvrdu o podnesenom zahtjevu za izdavanje vozačke dozvole (potvrda o podnesenom zahtjevu za izdavanje vozačke dozvole vrijedi za upravljanje vozilima u prometu 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva) za onu kategoriju vozila kojom upravlja. Kad upravlja vozilom, vozač mora kod sebe imati vozačku dozvolu ili potvrdu o podnesenom zahtjevu za izdavanje vozačke dozvole i dužan ju je pokazati na zahtjev policijskog službenika. Isto tako, vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom mora kod sebe imati prometnu dozvolu i dužan ju je pokazati na zahtjev policijskog službenika. Prometna dozvola ne smije se ostavljati u vozilu bez nadzora

vozača.

Na teritoriju Republike Hrvatske u prometu na cesti smiju sudjelovati motorna i priključna vozila ako su registrirana i ako imaju vrijedeću prometnu dozvolu. Iznimno, ne moraju biti registrirana motorna i priključna vozila koja su osigurana i označena pokusnim ili prenosivim pločicama.

Vozač koji vozilom inozemne registracije ili registracije države članice Europskoga gospodarskog prostora ulazi na teritorij Republike Hrvatske mora imati valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koje vrijedi na teritoriju Europske unije ili neki drugi dokaz o postojanju takva osiguranja. Dokazima postojanja međunarodne isprave smatra se službena registarska pločica koju nosi vozilo koje je uobičajeno stacionirano na području države čiji je nacionalni ured potpisnik Multilateralnog sporazuma (države članice Europskog gospodarskog prostora i druge pridružene države) odnosno valjana Zelena karta izdana za vozilo koje potječe iz države čiji nacionalni ured za osiguranje nije potpisnik Multilateralnog sporazuma (države članice „Sustava zelene karte osiguranja“, potpisnice Kretskog sporazuma) te druge isprave i dokazi čiju valjanost priznaje Hrvatski ured za osiguranje. Uvjeti iznajmljivanja vozila (rent-a-car) i uvjeti unajmljivanja vozila uređuju se ugovorom o najmu, odnosno općim uvjetima koji su sastavni dio navedenog ugovora.

Naplata cestarine

Informacije se nalaze na sljedećim mrežnim stranicama: www.hak.hr, www.hac.hr, bina-istra.com, www.azm.hr te www.huka.hr

Služba taksija postoji u svim gradovima i turističkim mjestima.

Kako izbjeći gužvu na cestama

Prije putovanja informirajte se o stanju u cestovnom i trajektnom prometu pri HAK-u: +385 (0)1 6611 999. Informativni centar HAK-a: 072 777 777 ili +385 1 464 0800 (iz inozemstva) ili na www.hak.hr. Sve informacije o stanju u prometu u realnom vremenu možete pronaći na www.hak.hr, odakle možete preuzeti i višejezičnu aplikaciju za mobilne telefone.) Ili tijekom putovanja na Drugom programu Hrvatskog radija (98,5 MHz) nakon Vijesti poslušajte izvješća o stanju u prometu na hrvatskom jeziku, a od početka srpnja i na engleskom i njemačkom jeziku kada je poželjno uključiti RDS.

ZRAKOM

Zračne luke za prihvrat zrakoplova u javnome zračnom prometu

Zračna luka Brač

tel.: +385 (0)21 559 711

mrežna stranica: www.airport-brac.hr

Zračna luka Dubrovnik

tel.: +385 (0)20 773 100

mrežna stranica: www.airport-dubrovnik.hr

Aerodrom Mali Lošinj

tel.: +385 (0)51 231 666

mrežna stranica: www.airportmalilosinj.hr

Zračna luka Osijek

tel.: +385 (0)31 284 611

mrežna stranica: www.osijek-airport.hr

Zračna luka Pula

tel.: 060 308 308, za pozive iz inozemstva +385 (0)52 550 926

mrežna stranica: www.airport-pula.hr

Zračna luka Rijeka

+385 99 525 8911

mrežna stranica: www.rijeka-airport.hr

Zračna luka Split

tel.: +385 (0)21 203 506

mrežna stranica: www.split-airport.hr

Zračna luka Zadar

tel.: +385 (0)23 205 800

mrežna stranica: www.zadar-airport.hr

Međunarodna zračna luka Zagreb – Franjo Tuđman

tel.: +385 (0)1 4562 222

mrežna stranica: www.zagreb-airport.hr

Zračne luke s odobrenjem za uporabu u skladu s člankom 74. stavkom 1. Zakona o zračnom prometu (Narodne novine, broj: 69/09, 84/11, 54/13 i 127/13 i 92/14): Bjelovar – Brezovac, Zvekovac, Zabok – Gubaševo, Vukovar – Borovo Naselje, Zagreb-Bratina, Vrsar, Grobničko polje, Lučko, Čakovec, Hvar, Osijek – Čepin, Sinj, Sopot – Vinkovci, Otočac i Jelsa te zračne luke na vodi: Split – Resnik, Hvar – Jelsa, Rab, Split – Luka Split i Lastovo – Ubli.

Međunarodne zračne luke

Zagreb, Split, Dubrovnik, Pula, Rijeka, Zadar, Osijek, Brač i Mali Lošinj.

Informacije:

Zagreb 060 320 320, +385 1 4562 170 za pozive iz inozemstva

Split +385 (0)21 203 589

Dubrovnik +385 (0)20 773 100, +385 (0)20 773 377

Pula 060 308 308 (za pozive iz Hrvatske), +385 (0)52 550 926 (za pozive iz inozemstva)

Rijeka +385 99 525 8911

Zadar 060 355 355 (za pozive iz Hrvatske), +385 (0)23 205 917 (za pozive iz inozemstva)

Osijek +385 (0)31 284 611

Brač +385 (0)21 559 701

Mali Lošinj +385 (0)51 231 666

Kontaktни centar

tel.: 072 500 505 (za pozive iz Hrvatske) +385 (0)1 6676 555

mrežna stranica: www.croatiaairlines.com
e-pošta: contact@croatiaairlines.hr

MOREM

Agencija za obalni linijski pomorski promet

tel.: +385 (0)21 329 370
faks: +385 (0)21 329 379
e-pošta: info@agencija-zolpp.hr
mrežna stranica: www.agencija-zolpp.hr

Međunarodne trajektne linije

Zadar – Ancona

(Jadrolinija – www.jadrolinija.hr)

Split – Ancona

(Jadrolinija – www.jadrolinija.hr; SNAV – www.snav.it)

Dubrovnik – Bari

(Jadrolinija – www.jadrolinija.hr)

Osim trajektnih linija, između Hrvatske i Italije prometuju i brzobrodске linije.

Jadrolinija

Najveći hrvatski putnički brod koji održava najveći broj redovitih lokalnih trajektnih, , brodskih i brzobrodskih linija Osim povezivanja hrvatskih otoka s kopnom, Jadrolinija povezuje i talijansku i hrvatsku obalu međunarodnim trajektnim linijama. Glavni ured nalazi se u Rijeci.

tel.: +385 (0)51 666 111, informacije
+385 (0) 51 211 444

mobilna aplikacija: mJadrolinija
mrežna stranica: www.jadrolinija.hr

Brodari koji sudjeluju u održavanju državnih trajektnih, brzobrodskih i brodskih linija u Republici Hrvatskoj

Rapska plovdba d.d.
(www.rapska-plovdba.hr)

TP Line d.o.o. (www.tp-line.hr)

G & V Line ladera d.o.o.
(www.gv-zadar.hr)

Miatrade d.o.o. (www.miatours.hr)

Kapetan Luka – KRILO, vl. Ivan Tomić
(www.krilo.hr)

Krilo shipping company d.o.o.
(www.ksc.hr)

Nautički centar Komiza (<http://www.komiza.hr/wp-content/uploads/2022/04/612-Komiza-Bisevo-i-obratno-2022.pdf>, tel: +385 (0)21 713-849, e-pošta: info@nautica-komiza.com)

Ribarska proizvođačka zadruga Vrgada
(www.vrgada-rpz.hr)
Porat Illovič d.o.o. (www.ilovik.hr)

Gradski parking Šibenik (www.gradski-parking.hr/stranice/brodsko-linija-501-brodarica-krapanj/11.html)

Dodatne informacije o svim državnim trajektnim, brzobrodskim i brodskim linijama koje povezuju otoke s kopnom i otoke međusobno potražite na www.agencija-zolpp.hr

Izletničke brodarske udruge

Hrvatska udruga privatnih brodara
Hrvatska udruga brodara
mrežna stranica: www.hrvatski-brodari.com
Hrvatska udruga brodara i brodograditelja Adria
Koordinacija udruga brodara, brodograditelja, ribara i pomoraca Hrvatske u Dubrovniku
Udruga malih brodara sjevernog Jadrana.

Luke otvorene za međunarodni promet, za ulazak stranih putničkih brodova i plovila za sport i razonodu u kojima se mogu obaviti carinske formalnosti:

stalne: Umag, Poreč, Rovinj, Pula, Raša/Bršica, Rijeka, Mali Lošinj, Zadar, Šibenik, Split, Ploče, Korčula, Ubli i Dubrovnik sezonske (tijekom ljetne sezone): ACI-jeva marina Umag, Novigrad, Sali, Božava, Primošten, Hvar, Stari Grad (Hvar), Vis, Komiža, Cavtat, Vela Luka (ljetna sezona od 1. travnja do 31. listopada).

PLOVIDBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zapovjednik plovila koje uplovljava u Republiku Hrvatsku morskim putem dužan je podvrgnuti se graničnoj kontroli, ovjeriti popis posade i putnika koji se nalaze na plovilu u lučkoj kapetaniji ili ispostavi lučke kapetanije, platiti propisane naknade za sigurnost plovidbe i zaštitu mora od onečišćenja, platiti boravišnu pristojbu te prijaviti boravak stranih državljana na plovilu u skladu s posebnim propisima. Zapovjednik plovila koje je u Republiku Hrvatsku dovezeno kopnenim putem ili je na čuvanju u luci i na drugome odobrenom mjestu u Republici Hrvatskoj dužan je prije početka plovidbe platiti propisane naknade za sigurnost plovidbe i zaštitu mora od onečišćenja, platiti boravišnu pristojbu te prijaviti boravak stranih državljana na plovilu u skladu s posebnim propisima.

Od 1. siječnja 2014. strana plovila, ali i plovila pod hrvatskom zastavom dužna su platiti naknadu za sigurnost plovidbe i zaštitu od onečišćenja. Trošak naknade ovisi o dužini plovila i snazi motora, a plaća se za kalendarsku godinu bez obzira na razdoblje plovidbe u teritorijalnome moru i unutarnjim morskim vodama Republike Hrvatske.

Boravišna pristojba

Obveznici plaćanja paušalnog iznosa boravišne pristojbe jesu vlasnici ili korisnici plovila (nautičari) i sve osobe koje noć provode na plovilu duljem od pet metara koje se upotrebljava za odmor, rekreaciju ili krstarenje.

Boravišna pristojba plaća se prije isplavljanja plovila u prostorijama lučke kapetanije ili ispostave lučke kapetanije u paušalnom iznosu za razdoblja od osam dana, 15 dana, 30 dana, 90 dana i jedne godine.

ŽELJEZNICOM

Hrvatska ima izravne veze sa Slovenijom, Mađarskom, Austrijom, Slovačkom, Češkom, Švicarskom i Njemačkom. S gotovo svim ostalim zemljama Europe postoje veze s presjedanjem.

Posebni vlakovi

tel.: +385 (0)1 4573 208

e-pošta: posebni.vlakovi@hzpp.hr

Informacije

tel.: 060 333 444 (cijena poziva iz fiksne mreže iznosi 1,74 kn/min, a iz mobilne 2,96 kn/min, HT d. d.), +385 (0)1 3782 583

e-pošta: informacije@hzpp.hr

mrežna stranica: www.hzpp.hr

AUTOBUSOM

Redovite međunarodne autobusne linije spajaju Hrvatsku sa susjednim zemljama i većinom srednjoeuropskih i zapadnoeuropskih zemalja.

Broj službe informacija za pozive iz Hrvatske: 072-500-400 / 6008-610

Broj službe informacija za pozive iz inozemstva: +385 (0)1 6471-100

Međunarodni promet (blagajna):

+385 (0)1 6008 631

Domaći promet (blagajna):

+385 (0)1 6008 620

Autobusni kolodvor Zagreb

Broj službe informacija za pozive iz

Hrvatske: 072-500-400

Broj službe informacija za pozive iz

inozemstva: +385 (0)1 6471 100

Broj službe za korisnike za kupnju karata
putem interneta:

+385(0)1 6008-610

Glavni prometnik: +385 (0)1 6008-645

Autobusni kolodvor Rijeka

tel.: +385 (0)72 660 660 – infocentar

+385 (0)60 88 86 66 – informacije

e-pošta: info@arriva.com.hr

mrežna stranica: www.arriva.com.hr

Autobusni kolodvor Split

tel.: +385 (0)21 329 180,

+385 (0)60 327 777

e-pošta: info@ak-split.hr

mrežna stranica: www.ak-split.hr

Autobusni kolodvor Šibenik

tel.: +385 (0)60 368 368

e-pošta: gradski.parking@gradski-parking.hr

Autobusni kolodvor Zadar

tel.: +385 (0)60 305 305

e-pošta: liburnija-zadar@zd.t-com.hr

Autobusni kolodvor Zagreb

Broj službe informacija za pozive iz

Hrvatske: 072 500 400

Broj službe informacija za pozive iz

inozemstva: +385 (0)1/6471-100

e-pošta: javnost@akz.hr

mrežna stranica: www.akz.hr

Autobusni kolodvor Dubrovnik

Adresa: Obala Pape Ivana Pavla II. 44A

tel.: +385 (0)60 305 070

e-pošta: kolodvor@libertasdubrovnik.com

mrežna stranica: www.libertasdubrovnik.com, www.autobusni-kolodvor-dubrovnik.com/hr/

Autobusni kolodvor Osijek

tel.: +385 (0)60 353 353e-pošta: info@

arriva.com.hr

Autobusni kolodvor Pula

tel.: +385 (0)52356 532, +385 (0)52 356 533

e-pošta: blagajna.kolodvor@brioni.hr

Važniji muzeji

Belišće – Muzej „Belišće“

Betina – Muzej betinske drvene brodogradnje

Biograd na Moru – Zavičajni muzej
Biograd na Moru

Bjelovar – Gradski muzej Bjelovar

Bol, otok Brač – Galerija umjetnina
„Branislav Dešković“, Muzejska zbirka
Dominikanskog samostana Sv. Marije
Milosne

Bošnjaci – Šumarski muzej Bošnjaci

Škrip, otok Brač – Muzej otoka Brača

Buje – Etnografska zbirka Buje

Buzet – Zavičajni muzej Buzet

Cavtat – Muzeji i galerije Konavala
(Kuća Bukovac)

Cres – Creski muzej, Muzej samostana
sv. Frane

Crikvenica – Muzej grada Crikvenice

Čakovec – Muzej Međimurja Čakovec

Čazma – Gradski muzej Čazma

Čilipi – Zavičajni muzej Konavala

Čakovec – Muzej Međimurja Desinić –
Dvor Veliki Tabor

Drinovci (Visovac) – Muzejska zbirka
Franjevačkog samostana Visovac

Drniš – Gradski muzej Drniš

Dubrovnik – Dubrovački muzeji (Kulturno-povijesni muzej – Knežev dvor,

Etnografski muzej – Rupe, Pomorski muzej, Arheološki muzej), Muzej Domo-
vinskog rata Dubrovnik, Prirodoslovni muzej Dubrovnik, Umjetnička galerija Dubrovnik, Muzej crvene povijesti, Muzej Dominikanskog samostana sv. Dominika, Biskupska palača, Moćnik

katedrale, Dom Marina Držića, Muzej Franjevačkog samostana male braće, Zbirka ikona Srpske pravoslavne crkvene općine
Đakovo – Muzej Đakovštine, Spomen-muzej biskupa Josipa Jurja

Đurđevac – Muzej Grada Đurđevca,
Gornja Stubica – Muzej seljačkih buna
Gospić – Muzej Like Gospić, u obližnjemu Smiljanu nalazi se Memorijalni centar „Nikola Tesla“ Smiljan

Hlebine – Galerija Josipa Generalića
Hvar – Muzej hvarske baštine, Riznica hvarske katedrale, Zbirka Benediktinskog samostana sv. Ivana Krstitelja i sv. Antuna Opat, Zbirka umjetnina Franjevačkog samostana

Ilok – Muzej grada Iloka

Imotski – Zavičajni muzej Imotski, Zbirka Franjevačkog samostana

Ivanić-Grad – Muzej Ivanić-Grada

Jasenovac – Memorijalni muzej Spomen-područja Jasenovac

Jastrebarsko – Gradski muzej Jastrebarsko

Jelsa – Muzej Općine Jelsa (Kuća Dobrović)

Kampor, otok Rab – Muzej Franjevačkog samostana

Karlovac – Muzeji grada Karlovca (Gradski muzej Karlovac, Muzej Domovinskog rata Karlovac – Turanj, Galerija Vjekoslav Karas, Stari grad Dubovac), Franjevački muzej Karlovac

Kaštel-Lukšić – Muzej grada Kaštela

Kaštel-Štafilčić – Riznica župne crkve Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije

Klanjec – Galerija Antuna Augustinčića

Kloštar-Ivanić – Riznica i pinakoteka Franjevačkog samostana i Župe Kloštar-Ivanić

Knin – Kninski muzej

Koprivnica – Muzej grada Koprivnice, Muzej prehrane Podravka

Korčula – Gradski muzej Korčula, Opat-ska riznica sv. Marka, Zbirka ikona bra-

tovštine Svih Svetih, Umjetnička galerija „fra Bernardin Sokol“ (otočić Badija)

Košljun, otok Krk – Muzej, riznica i sakralna zbirka Franjevačkog samostana

Krapina – Muzej krapinskih neanderthalaca, Galerija grada Krapine, Muzej Ljudevita Gaja, Zbirke Franjevačkog samostana

Križevci – Gradski muzej Križevci (Likovna galerija Gradskog muzeja Križevci)

Kumrovec – Muzej „Staro selo“ Kumrovec

Kutina – Muzej Moslavine Kutina

Labin – Narodni muzej Labin

Ludbreg – Muzej grada Ludbrega (Zbirka predmeta sakralne umjetnosti, Arheološki park Iovia)

Makarska – Malakološki muzej, Gradski muzej Makarska, Gradska galerija Antun Gojak

Mali Lošinj – Lošinjski muzej (Muzej Apoksiomena)

Metković – Prirodoslovni muzej Metković

Metković (Vid) – Arheološki muzej Narona

Nin – Muzej ninskih starina, Riznica župne crkve sv. Anselma

Nova Gradiška – Gradski muzej Nova Gradiška

Novi Vinodolski – Narodni muzej i galerija Novi Vinodolski

Novigrad – Muzej – Museo Lapidarium

Novska – Muzejska zavičajna zbirka Grada Novske

Obrovac – Zavičajni muzej Obrovac

Ogulin – Zavičajni muzej Ogulin, Ivani-na kuća bajke

Oklaj – Arheološka zbirka „Burnum“

Omiš – Gradski muzej Omiš, Sakralna zbirka Župe sv. Mihovila arkandela, Pinakoteka – muzej Franjevačkog samostana

Opatija – Hrvatski muzej turizma

Orebić – Pomorski muzej Orebić, Franjevački samostan i muzej Gospe od Anđela

Osijek – Muzej Slavonije, Muzej likovnih umjetnosti, Arheološki muzej Osijek
Otočac – Muzej Gacke Otočac
Ozalj – Zavičajni muzej Ozalj, Etno selo Ozalj
Pag – Stalna izložba crkvene umjetnosti Samostana sv. Margarite u Pagu
Pakrac – Muzej grada Pakraca, Muzej vojne i ratne povijesti Pakrac
Pazin – Etnografski muzej Istre, Muzej grada Pazina
Požega – Dijecezanski muzej Požeške biskupije
Pregrada – Muzej grada Pregrade „Zlatko Dragutin Tudjina“
Prelog – Muzej Croatia insulanus Grada Preloga
Prigorje Brdovečko – Muzej Brdovec
Pula – Arheološki muzej Istre (Arena), Muzej suvremene umjetnosti Istre, Povijesni i pomorski muzej Istre
Radoboj – Muzej Radboa
Rijeka – Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Prirodoslovni muzej Rijeka, Muzej grada Rijeke, Peek & Poke – muzej informatike, Peek & Poke – Muzej djetinjstva, JGL Muzej farmacije, Sakralna zbirka i riznica katedrale svetog Vida, Riznica i galerija Svetišta Majke Božje Trsatske, Spomenička knjižnica i zbirka Mažuranić-Brlić-Ružić, Stalna izložba Glagoljica
Rovinj – Ekomuzej Kuća o batani
Ružić – Crkva Presvetog Otkupitelja
Samobor – Samoborski muzej, Galerija Prica
Senj – Gradski muzej Senj (Tvrđava Nehaj), Stalna izložba crkvene umjetnosti „Sakralna baština“
Sesvete – Muzej Prigorja
Sinj – Muzej Sinjske alke, Galerija Sikirica, Muzej Cetinske krajine – Sinj, Arheološka i druge zbirke Franjevačkog samostana Gospe Sinjske
Sisak – Gradski muzej Sisak, Gradska galerija Striegl (Holandska kuća)

Slatina – Zavičajni muzej Slatina
Slavonski Brod – Muzej Brodskog Posavlja, Galerija umjetnina grada Slavonskog Broda (Galerija Branko Ružić i suvremenici, Spomen-dom Dragutin Tadijanović), Muzej tambure
Solin – Priručna zbirka i arheološki lokalitet Salona
Split – Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Arheološki muzej u Splitu, Muzeji Ivana Meštrovića (Galerija Meštrović, Meštrovićeve Crikvine – Kaštilac), Muzej grada Splita (Galerija Emanuel Vidović), Etnografski muzej Split, Prirodoslovni muzej i zoološki vrt, Galerija umjetnina, Hrvatski pomorski muzej Split, Riznica splitske katedrale, Atelje Vasko Lipovac, Muzej sporta Split – Kuća slave splitskog sporta, Muzejska zbirka Franjevačkog samostana na Poljudu
Stari Grad, otok Hvar – Muzej Staroga Grada, Muzejska zbirka samostana dominikanaca
Sutivan, otok Brač – Zbirka umjetnina župne crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije
Šapjane – Memorijalni centar Lipa pamti
Šibenik – Muzej grada Šibenika, Samostanska zbirka Benediktinskog samostana sv. Luce, Interpretacijski centar katedrale sv. Jakova Civitas Sacra, Muzej svetog Frane
Škrip, otok Brač – Muzej otoka Brača – Škrip
Trakošćan – Dvor Trakošćan
Trilj – Muzej triljskog kraja
Trogir – Muzej grada Trogira, Zbirka umjetnina „Kairos“ u Benediktinskom samostanu sv. Nikole, Zbirka Samostana sv. Dominika
Umag – Muzej grada Umaga
Valpovo – Muzej Valpovštine
Varaždin – Gradski muzej Varaždin
Varaždinske Toplice – Zavičajni muzej Varaždinske Toplice
Vela Luka, otok Korčula – Muzejske zbirke Centra za kulturu Vela Luka

Velika Gorica – Muzej Turopolja, Galerija Galženica

Vinkovci – Gradski muzej Vinkovci, Rodna kuća Ivana Kozarca

Virovitica – Gradski muzej Virovitica, Samostanski muzej Virovitica

Vis – Priručna zbirka i arheološki lokalitet Issa

Vodice (Prvić) – Memorijalni centar „Faust Vrančić“

Vodnjan – Zbirke sakralne umjetnosti župne crkve sv. Blaža

Vrboska, otok Hvar – Muzej Općine Jelsa – Ribarski muzej

Vrpolje – Spomen galerija Ivana Meštrovića

Vukovar – Spomen dom Ovčara, Mjesto sjećanja – Vukovarska bolnica 1991., Spomen dom hrvatskih branitelja na Trpinjskoj cesti, Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar, Muzej vučedolske kulture, Gradski muzej Vukovar, Franjevački muzej Vukovar

Zadar – Arheološki muzej Zadar, Stalna izložba crkvene umjetnosti, Narodni muzej Zadar, Muzej antičkog stakla u Zadru, Riznica Srpske pravoslavne Crkve sv. proroka Ilije u Zadru, Muzej Samostana sv. Mihovila, Riznica Samostana sv. Frane

Zagreb – Arheološki park Andautonija - Šćitarjevo, Etnografski muzej, Hrvatski muzej naivne umjetnosti, Nacionalni muzej moderne umjetnosti, Muzej grada Zagreba (Memorijalni centar raketiranja Zagreba 1991./1995.), Muzej suvremene umjetnosti (Zbirka Vjenceslava i Nade Kareš-Richter), Tehnički muzej Nikola Tesla, Galerija Klovićevi dvori, Muzejsko-memorijalni centar Dražen Petrović, Muzej iluzija, Muzej prekinutih veza, HDLU – Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Tifološki muzej, Kabinet grafike HAZU, Kuća Šenoa, Lovački muzej, Memorijalni centar granatiranja Zagreba, Muzej policije,

Samostalna zbirka – Memorijalna zbirka „Jozo Kljaković“, Muzej bl. Alojzija Stepinca, Muzej Srpske pravoslavne Crkve Mitropolije zagrebačko-ljubljanske, Sakralni muzej Grkokatoličkog sjemeništa, Židovski muzej u Zagrebu

Zaprešić – Muzej Matije Skurjenija

Zlatar – Galerija izvorne umjetnosti Zlatar

Županja – Zavičajni muzej Stjepan Gruber

Važnija svetišta

Marija Bistrica: Majka Božja Bistrička

Rijeka: Svetište Majke Božje Trsatske

Sinj: Čudotvorna Gospa Sinjska

Aljmaš: Gospa od Utočišta

Krasno: Gospa od Krasna

Belec: Majka Božja Snježna

Karlovac – **Dubovac**: Sv. Josip

Krašić: Crkva Presvetog Trojstva

Lobor: Majka Božja Gorska

Ludbreg: Predragocjena Krv Isusova

Remete: Majka Božja Remetska

Solin: Gospa od Otoka

Trški Vrh: Majka Božja Jeruzalemska

Pleternica: Gospa od Suza

Pregrada: Uznesenje Blažene Djevice Marije

Vinagora: Marija od pohoda

Vepric: Majka Božja Lurdska

Voćin: Majka Božja Voćinska

Kulturna i prirodna dobra na UNESCO-ovu popisu svjetske baštine

U Hrvatskoj se nalaze mnogobrojna kulturna dobra koja su uvrštena na UNESCO-ov popis svjetske baštine, među kojima se ističu Stari grad Dubrovnik, Povijesni kompleks Splita i Dioklecijanova palača, povijesni grad Trogir, kompleks Eufrazijeve bazilike u povijesnom središtu Poreča, ka-

tedrala sv. Jakova u Šibeniku, Starogradsko polje, obrambeni sustav Republike Venecije iz 16. i 17. st. u Zadru i Šibeniku, stećci – srednjovjekovni nadgrobni spomenici,, Nacionalni park Plitvička jezera, najljepši i najpoznatiji hrvatski nacionalni park, bukove prašume i izvorne bukove šume Karpata i ostalih regija Europe koje se u Hrvatskoj prostiru na području Nacionalnog parka Sjeverni Velebit i Nacionalnog parka Paklenica.

Na UNESCO-ovu Reprezentativnom popisu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva nalaze se Festa svetog Vlaha, zaštitnika Dubrovnika, čipkarstvo u Hrvatskoj; godišnji pokladni ophod, zvončari s područja Kastavštine, procesija „Za Križen“ na otoku Hvaru, dvoglasje tijesnih intervala s područja Istre i Hrvatskog primorja, godišnji proljetni ophod Kraljice ili Ljelje iz Gorjana, umijeće izrade tradicijskih dječjih igraćaka s područja Hrvatskog zagorja, klapsko pjevanje, Sinjska alka – viteški turnir u Sinju, medicarski obrt na području sjeverne Hrvatske, bečarac – vokalno-instrumentalni napjev s područja Slavonije, Baranje i Srijema, nijemo kolo s područja Dalmatinske zagore, mediteranska prehrana na hrvatskom Jadranu, njegovoj obali, otocima i dijelu zaleđa; međimurska popevka; umijeće suhozidne gradnje. Po broju nematerijalnih kulturnih dobara upisanih na UNESCO-ov popis, Hrvatska je jedna od vodećih država u Europi. Glazbeni izričaj otkanje nalazi se na UNESCO-ovu popisu nematerijalne kulturne baštine kojoj je potrebna hitna zaštita, a projekt Ekomuzej Batana upisan je u UNESCO-ov Registar najboljih praksi očuvanja nematerijalne kulturne baštine svijeta.

NACIONALNI PARKOVI

NP Brijuni – skupina od dva veća i 12 manjih otočića uz zapadnu obalu Istre

Informacije:

Adresa: JU NP Brijuni

Brionska 10

52212 Fažana

tel.: +385 (0)52 525 881 (poslovnica Fažana-blagajna); +385 (0)52 525 883 (prodaja i rezervacija izleta); +385 (0)52 525 807 (rezervacija hotelskog smještaja)

e-pošta: brijuni@np-brijuni.hr

mrežna stranica: www.np-brijuni.hr

NP Kornati – najgušća otočna skupina na Sredozemlju s ukupno 89 otoka, otočića i hridi

Informacije:

Adresa: JU NP Kornati

Butina 2

22243 Murter

tel.: +385 (0)22 435 740

faks: +385 (0)22 435 058

e-pošta: kornati@np-kornati.hr

mrežna stranica: www.np-kornati.hr

NP Krka – najljepša krška rijeka u Hrvatskoj

Informacije:

Adresa: JU NP Krka,

Trg Ivana Pavla II. br. 5

22000 Šibenik

tel.: +385 (0)22 201 777

faks: +385 (0)22 336 836

e-pošta: info@npk.hr

mrežna stranica: www.np-krka.hr

NP Mljet – otok jugozapadno od Dubrovnika

Informacije:

Adresa: JU NP Mljet

Pristanište 2

20226 Govedari

tel.: +385 (0)20 744 041

e-pošta: np-mljet@np-mljet.hr

mrežna stranica: www.np-mljet.hr

NP Paklenica – drugi po starosti hrvatski nacionalni park, obuhvaća područje prepoznatljivih kanjona Velike i Male Paklenice, okomito urezanih u južne padine planine Velebit.

Informacije:

Adresa: JU NP Paklenica
Dr. Franje Tuđmana 14a
23244 Starigrad Paklenica
tel.: +385 (0)23 369 155, +385 (0)23 369 202 (Uprava i kamp); +385 (0)23 369 803 (ulazna recepcija Nacionalnog parka)
e-pošta: np-paklenica@paklenica.hr; prezentacija@paklenica.hr
mrežna stranica: www.np-paklenica.hr

NP Plitvička jezera – najstariji i najpoznatiji hrvatski nacionalni park, dio UNESCO-ova popisa svjetske prirodne baštine

Informacije:

Adresa: JU NP Plitvička jezera
Josipa Jovića 19
53231 Plitvička Jezera
tel.: +385 (0)53 751 732 (rezervacije, Odjel prodaje), +385 (0)53 751 014; +385 (0)53 751 015; +385 (0)53 751 026 (dodatne informacije, ulaz), faks: +385 (0)53 751 013
e-pošta prodaja: prodaja@np-plitvicka-jezera.hr; e-pošta informacije: info@np-plitvicka-jezera.hr
mrežna stranica: www.np-plitvicka-jezera.hr

NP Risnjak – pretežno šumovit planinski masiv sjeveroistočno od Rijeke u kojemu se nalazi i hidrološki spomenik prirode, izvor rijeke Kupe.

Informacije:

Adresa: JU NP Risnjak
Bijela Vodica 48, 51317 Crni Lug
tel.: +385 (0)51 836 133
faks: +385 (0)51 836 116
e-pošta: np-risnjak@ri.t-com.hr
mrežna stranica: www.np-risnjak.hr

NP Sjeverni Velebit – prirodno najvredniji i najatraktivniji dio vršnog dijela sjevernog Velebita

Informacije:

Adresa: JU NP Sjeverni Velebit
Krasno 96
53274 Krasno
tel.: +385 (0)53 665 380
faks: +385 (0)53 665 390
e-pošta: npsv@np-sjeverni-velebit.hr
mrežna stranica: www.np-sjeverni-velebit.hr

PARKOVI PRIRODE

PP Biokovo – najviša planina Dalmacije i treća najviša planina Hrvatske; neponovljivi sraz kopna i mora

Informacije:

Adresa: JU PP Biokovo
Franjevački put 2a, 21300 Makarska
tel./faks: +385 (0)21 616 924
e-pošta: info@pp-biokovo.hr
mrežna stranica: www.pp-biokovo.hr

PP Kopački rit – jedno od najvećih očuvanih močvarnih područja u Europi smješteno uz ušće Drave u Dunav.

Informacije:

Adresa: JUPP Kopački rit
Mali Sakadaš 1, 31327 Bilje/Kopačevo
tel.: +385 (0)31 445 445; +385 (0)31 752 320 (Prijemni centar Kopačevo)
tel.: +385 (0)31 240 445 (Prezentacijsko-educacijski centar Tikveš)
faks: +385 (0)31 285 380
e-pošta: prijemni.centar@pp-kopacki-rit.hr
mrežna stranica: www.pp-kopacki-rit.hr

PP Lonjsko polje – najveće zaštićeno poplavno područje dunavskog slijeva smješteno uz srednji tok rijeke Save

Informacije:

Adresa: JU PP Lonjsko polje
Krapje 16, 44324 Jasenovac
tel.: +385 (0)44 672 080 (Turističke informacije), +385 (0)44 611 190 (Uprava), +385 (0)44 715 115 (Prijamni i edukativni centar Čigoč); +385 (0)44 652 427 (Prijamni i

edukativni centar Repušnica) Prijamni i edukativni centar Krapje 044 672 080, Prijamni i edukativni centar Osekovo 044 812 184

faks: +385 (0)44 606 449

e-pošta: info@pp-lonjsko-polje.hr

mrežna stranica: www.pp-lonjsko-polje.hr

PP Medvednica – gorski masiv kod Zagreba, prekriven prirodnim i dobro očuvanim šumama

Informacije:

Adresa: JU PP Medvednica

Bliznec 70, 10000 Zagreb

tel.: +385 (0)1 4586 317

faks: +385 (0)1 4586 318

e-pošta: info@pp-medvednica.hr

mrežna stranica: www.pp-medvednica.hr, www.medvedgrad.eu

PP Papuk – najljepši dio slavonskih planina, član Europske mreže geoparkova te UNESCO-ove svjetske mreže geoparkova

Informacije:

Adresa: JU Park prirode Papuk

Trg Gospe Voćinske 11, 33522 Voćin

tel.: +385 (0)34 313 030

faks: +385 (0)34 313 027

e-pošta: kontakt@pp-papuk.hr

mrežna stranica: www.pp-papuk.hr,

PP Telašćica – smješten na jugoistočnoj strani Dugog Otoka, nedaleko od Nacionalnog parka Kornati

Informacije:

Adresa: JU PP Telašćica

Sali X 1, 23281 Sali

tel.: +385 (0)23 377 096

e-pošta: telascica@telascica.hr

mrežna stranica: pp-telascica.hr

PP Učka – najviša istarska planina, smještena iznad liburnijske rivijere

Informacije:

Adresa: JU PP Učka

Poklon 8, Vela Učka

51414 Ičići

tel: +385 (0)51 770 100

e-pošta: info@pp-ucka.hr

mrežna stranica: www.pp-ucka.hr

PP Velebit – obuhvaća najveći dio istoimenog masiva, najveće zaštićeno područje u Hrvatskoj, na UNESCO-ovu je popisu međunarodnih rezervata biosfere

Informacije:

Adresa: JU PP Velebit

Kaniža Gospićka 4b

53000 Gospić

tel.: +385 (0)53 560 450

faks: +385 (0)53 560 451

e-pošta: velebit@pp-velebit.hr

mrežna stranica: www.pp-velebit.hr

PP Vransko jezero – najveće prirodno jezero u Hrvatskoj, park prirode s ornitološkim rezervatom, nalazi se između Zadra i Šibenika. Uz biciklističke i poučne staze, moguće su mnoge aktivnosti kao što su promatranje ptica, edukativni programi, najam bicikala i kajaka, korištenje sprava u adrenalinskom parku, vožnja turističkim, električnim vlakom te sportski ribolov.

Informacije:

Adresa: Informativni centri i prihvati posjetitelja: Crkvine, Kamenjak i Prosika.

Uprava – sjedište JU Park prirode Vransko jezero

Kralja Petra Svačića 2

23210 Biograd na Moru

tel.: +385 (0)23 383 181

faks: +385 (0)23 386 453

e-pošta: info@pp-vransko-jezero.hr

mrežna stranica: www.pp-vransko-jezero.hr

PP Žumberak – Samoborsko gorje – slikovito brdsko-planinsko područje jugozapadno od Zagreba

Informacije:

Adresa: JU Park prirode Žumberak –

Samoborsko gorje

Slani Dol 1, 10430 Samobor

tel.: +385 (0)1 3327 660

e-pošta:
park@pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr
mrežna stranica:
www.pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr/

PP Lastovsko otočje – spada u vanjsku skupinu južnodalmatinskih otoka, a uz otok Lastovo obuhvaća otočne skupine Lastovnjaci i Vrhovnjaci te otok Sušac

Informacije:

Adresa: JU PP Lastovsko otočje
Trg svetog Petra 7, 20290 Lastovo
tel.: +385 (0)20 801 252
e-pošta: info@pp-lastovo.hr
mrežna stranica: www.pp-lastovo.hr

PP Dinara – najmlađi i drugi po veličini hrvatski park prirode; proglašen 2021. Godine; obuhvaća masiv Dinare (planine Dinara, Troglav i Kamešnica), izvorišni dio i gornji tok rijeke Cetine te krška polja (Hrvatačko, Paško i Vrličko) uz Cetinu; obitavalište je preko 1000 biljnih vrsta, od toga 75 nacionalnih endema, a poznato je preko 20 endemskih vrsta životinja; najviši vrh Hrvatske Dinara – 1831 m

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Informacije:

Adresa: Radnička cesta 80 i Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
tel.: +385 (0)1 3717 111 (centrala)
mrežna stranica: <https://mingor.gov.hr/>
e-pošta: press@mingor.hr i javnost@mingor.hr

SMJEŠTAJ

Hrvatska nudi smještaj u mnogim hotelima, apartmanskim naseljima, privatnim kućama, na seoskim imanjima, u apartmanima te u kampovima i naturističkim kampovima s dugom tradicijom. Mnogobrojna lječilišta s ljekovitim mineralnim i termalnim izvorima nalaze se u kontinentalnom dijelu.

Informacije: turističke zajednice i putničke agencije
Udruga hrvatskih putničkih agencija
Izidora Kršnjavoga 1/II, 10000 Zagreb
tel.: 01 2304 992

e-pošta: uhpa@uhpa.hr
mrežna stranica: www.uhpa.hr i <https://www.putovanja.hr/>

Hosteli u Hrvatskoj, koji su članovi udruženja Hostelling International, nalaze se u Dubrovniku, Zadru, Rijeci, Lovranu, Velom Lošinj, Puli, Zagrebu, Samoboru, i Starom Gradu na Hvaru.

Informacije:

Hrvatski ferijalni i hostelski savez– HI Croatia
Savska cesta 5, 10000 Zagreb
tel.: +385 (0)1 4829 296, 4829 294
e-pošta: info@hicroatia.com
mrežna stranica: www.hicroatia.com

Nautički turizam i marine

Udruženje marina pri HGK-u (Hrvatska gospodarska komora)

Tel.: +385 (0)51 209 148
Mob: +385 (0)95 503 9018
e-pošta: sstrljic@hgk.hrm
mrežna stranica: www.hgk.hr

ACI d.d.– Adriatic Croatia International Club d.d.
Lanac od 22 marine duž hrvatske obale

Informacije:

tel.: +385 (0)51 271 288
faks: +385 (0)51 271 824
e-pošta: aci@aci-club.hr
mrežna stranica: www.aci-marinas.com

Kampiranje

Kamping udruženje Hrvatske (KUH)
Pionirska 1A, 52440 Poreč

Tel. +385 (0)52 451 324
info@camping.hr
www.camping.hr

Ronjenje

Za rekreativno (turističko) ronjenje u Hrvatskoj obratite se ronilačkim centrima koji se brinu o vašoj informiranosti i sigurnosti.

Informacije:

Zajednica ronilačkog turizma (Hrvatska gospodarska komora)
Odjel za turizam:
tel.: +385 (0)1 4561 570
faks: +385 (0)1 4828 499
e-pošta: turizam@hgk.hr

JELA I PIĆA

Gdje jesti?

Uz hotele koji nude boravak, uključujući polupansion ili puni pansion u svim gradovima, turističkim mjestima te uz glavne ceste nalaze se restorani, gostionice, taverne, konobe, pizzerije i restorani brze hrane, ali gurmanima su najzanimljiviji restorani i gostionice s domaćom hrvatskom kuhinjom.

Svi proizvodi životinjskog podrijetla podložni su jednakim uvjetima kao i na području zemalja Europske unije i pod stalnim su veterinarsko-zdravstvenim nadzorom.

Što pojesti?

Uz standardnu europsku kuhinju, Hrvatska nudi vlastita najpopularnija domaća jela i specijalitete. Od hladnih jela tu su glasoviti dalmatinski ili istarski pršut, paški ili lički sir, ovčji sir, slavonski kulen, znamenite samoborske ili zagorske češnjovke, svježi sir s vrhnjem i mnoga druga jela. Glavna jela nude se ovisno o podneblju u kojemu boravite. U Dalmaciji, Hrvatskom primorju,

na otocima i u Istri glavna su jela od riba i morskih plodova, a od mesa paštica ili kuhana janjetina.

U kontinentalnom dijelu Hrvatske ponuda mesnih jela doista je bogata, a posebni su specijaliteti purica s mlincima, svinjska pisanica Stubica, pečena janjetina, pečeni odojak te kuhani ili pečeni štrukli. Od slastica, uz spomenute štrukle, specijaliteti su orehnjača, makovnjača i savijače sa sirom ili različitim vrstama voća.

Što piti?

Uzgoj vinove loze i proizvodnja pitkih i biranih vina višestoljetna su tradicija hrvatskih vinogradara u kontinentalnom dijelu Hrvatske te u Hrvatskom primorju i Dalmaciji. Od crnih vina uz jadransku obalu i na otocima poznati su teran, merlot, kabernet, opolo, plavac, dingač i postup, a od bijelih malvazija, pošip, pinot, kujundžuša, žlahtina, muškat i mnoga druga. U kontinentalnom dijelu poznati su graševina, frankovka, sauvignon, muškati žuti, pinot crni, traminac, kao i merlot, cabernet sauvignon, cabernet franc ostale sorte. Od žestokih pića poznate su rakije šljivovica, travarica, lozovača i biska, a od desertnih pića prošek i maraskino.

INFORMACIJE

HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA

Iblerov trg 10/IV, 10000 ZAGREB, HRVATSKA
tel.: +385 (0)1 4699 333
faks: +385 (0)1 4557 827
e-pošta: info@htz.hr
mrežna stranica: www.hrvatska.hr,
www.facebook.com/croatia.hr,
www.youtube.com/croatia,
issuu.com/croatia.hr

Kroatische Zentrale für Tourismus ÖSTERREICH

e-pošta: office@kroatiien.at
mrežna stranica: at.croatia.hr

Kroatische Nationale Dienst voor Toerisme – Office National Croate du Tourisme BELGIË – BELGIQUE

e-pošta: be@infocroatia.net
mrežna stranica: be.croatia.hr

Chorvatské turistické sdružení ČESKÁ REPUBLIKA

e-pošta: info@htz.cz
mrežna stranica: cz.croatia.hr

Office National Croate de Tourisme FRANCE

e-pošta: info@croatie-tourisme.fr
mrežna stranica: fr.croatia.hr

Ente Nazionale Croato per il Turismo ITALIA

e-pošta: info@enteturismocroato.it
mrežna stranica: it.croatia.hr

克罗地亚国家旅游局上海代表处 CHINA

e-pošta: info@cntbsh.cn
mrežna stranica: www.croatia.hr

크로아티아 관광청 서울사무소 SOUTH KOREA

e-pošta: info@visitcroatia.kr
mrežna stranica: www.croatia.hr

Horvát Idegenforgalmi Közösség MAGYARORSZÁG

e-pošta: info@htz.hu
mrežna stranica: hu.croatia.hr

Kroatisch Nationaal Bureau Voor Toerisme NEDERLAND

e-pošta: nl@infocroatia.net
mrežna stranica: nl.croatia.hr

Kroatische Zentrale für Tourismus Frankfurt/M, DEUTSCHLAND

e-pošta: info@visitkroatiien.de
mrežna stranica: de.croatia.hr

Kroatische Zentrale für Tourismus München, DEUTSCHLAND

e-pošta: office@visitkroatiien.de
mrežna stranica: de.croatia.hr

Chorwacka Wspólnota Turystyczna POLSKA

e-pošta: info@visitcroatia.pl
mrežna stranica: pl.croatia.hr

Хорватское туристическое сообщество RUSSIA

e-pošta: info.ru@croatia.hr
htzmoskva@mail.ru
mrežna stranica: ru.croatia.hr

Chorvátske turistické združenie SLOVENSKÁ REPUBLIKA

e-pošta: info@htz.sk
mrežna stranica: sk.croatia.hr

Hrvaška turistična skupnost SLOVENIJA

e-pošta: info@hts-slovenija.si
mrežna stranica: si.croatia.hr

Kroatiska Turistbyrån SVERIGE

e-pošta: info.se@croatia.hr
mrežna stranica: se.croatia.hr

Croatian National Tourist Office USA

e-pošta: info.US@croatia.hr
mrežna stranica: us.croatia.hr

Croatian National Tourist Office, Inc. - Branch office Los Angeles USA

e-pošta: info.US@croatia.hr
mrežna stranica: us.croatia.hr

Croatian National Tourist Office UNITED KINGDOM

e-pošta: info@croatia-london.co.uk
mrežna stranica: gb.croatia.hr

Poštovani,

molimo vas da radi osobne udobnosti i poštovanja zakona provjerite jeste li prijavljeni za sve vrijeme svojeg boravka, od dana dolaska do dana odlaska.

Vaša provjera posebice je važna i potrebna ako boravite u privatnom smještaju, i to zbog kvalitete usluge i vaše osobne sigurnosti te onemogućivanja ilegalnog rada onih domaćina koji nisu registrirani za pružanje usluge smještaja u skladu sa zakonom. U Hrvatskoj je kažnjivo i nije dopušteno kampiranje na slobodnim prostorima izvan registriranih kampova ili parkirališta za karavane i kampove.

Unaprijed vam zahvaljujemo na suradnji i želimo vam ugodan boravak.

Vaša Hrvatska turistička zajednica

IMPRESUM

IZDAVAČ

Hrvatska turistička zajednica u suradnji s Ministarstvom turizma, Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom poljoprivrede – Upravom za veterinarstvo i sigurnost hrane, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Hrvatskim autoklubom (HAK), Hrvatskim autocestama, Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskim željeznicama, Državnom upravom za zaštitu i spašavanje te Hrvatskim radijem.

Sve informacije prikupila je i ažurirala Samostalna služba za odnose s javnošću Hrvatske turističke zajednice.

DIZAJN

ORGANIZACIJA d.o.o., Pula

FOTOGRAFIJE

Aleksandar Gospić, Ante Verzotti, Ante Zubović, Bojan Haron Markičević, Boris Kačan, Boris Ljubičić, Boris Štajduhar, Božidar Prezeli, Damir Kalogjera, Damir Fabijanić, Damir Peroš, Damir Rostuhar, Damir Vurušić, Daniel Pavlinović, Davorin Mance, Dean Duboković, Denis Stojić, Domagoj Blažević, Domagoj Sever, Goran Šafarek, Goran Šebelić, Igor Šeler, Igor Zirojević, Ivan Dorotić & Maja Bosnić, Ivan Čorić, Ivan Radošević, Ivo Biočina, Ivo Pervan, Josip Grđan, Julien Duval, Karmen Zorović, Kristijan Toplak, Maja Danica Pečanić, Mario Romulić & Dražen Stojić, Marko Vrdoljak, Matija Špelić, Milan Babić, Miljenko Bernfest, Miroslav Šlafhauser, Mladen Ščerbe, Nenad Ruszkowski, Petar Trinajstić, Renco Kosinožić, Robert Leš, Romeo Ibrišević, Saša Halambek, Saša Pjanić, Sergio Gobbo, Stipe Surać, Velimir Miljković, Zoran Jelača, Željko Koprolčec, Željko Krčadinac, Turistička zajednica grada Ivanić-Grada, Turistička zajednica grada Vukovara, Turistička zajednica općine Konavle, Turistička zajednica Ličko-senjske županije, Muzej Turopolja, Aquatika – slatkovodni akvarij Karlovac, Turistička zajednica Virovitičko-podravске županije, Muzej Apoksiomena

AUTOR KARTE

Robert Bregant

2022.

Izdavač ne jamči apsolutnu točnost ovdje objavljenih informacija i ne snosi odgovornost zbog eventualne netočnosti ili promjene tih informacija.

Bilješke

[illegible][illegible]

Gratis

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr